

Morten Solheim

Internasjonale spillere i nasjonale medier

En kvalitativ undersøkelse omkring hvordan norske utenlandsproffer i fotball har blitt omtalt i norske aviser, sett i lys av NFFs amatørregel

Masteroppgave i idrettsvitenskap

Seksjon for kultur og samfunn
Norges idrettshøgskole, 2013

Sammendrag

Frem til 1969 praktiserte Norges Fotballforbund (NFF) en streng amatørregel, som ikke tillot norske profesjonelle fotballspillere å spille på det norske landslaget. Til tross for dette var det mange spillere som valgte å ta steget til utlandet, for å bli nettopp profesjonelle fotballspillere.

Dette er bakgrunnen for denne oppgaven, der målet har vært å undersøke hvordan nasjonale aviser har omtalt disse spillerne, som valgt å reise utenlands.

Gjennom retorisk analyse av innsamlede data fra tidsperiodene 1950-1960, 1970-1980 og 1990-2000, har jeg forsøkt å fordype meg i et tema der det finnes lite tidligere forskning.

Resultatene av denne analysen viser at det ved første øyekast ikke ser ut til å ha vært noen stor forandring i denne omtalen, men sett i forhold til den konteksten denne omtalen er skrevet i, så er det mulig å se en forandring i hvordan norske aviser har omtalt utenlandsproffene gjennom historien.

Kort oppsummert viser resultatene i denne oppgaven at omtalen av norske utenlandsproffer i fotball i norske aviser blir påvirket av resultatene og prestasjonene til både landslaget og deres respektive klubblag.

Nøkkelord: fotball, profesjonelle spillere, omtale, avis, amatørregel, retorikk, sportsjournalistikk, landslaget, journalister

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord	6
1. Innledning	7
1.1 Tema.....	7
1.2 Problemstilling	8
1.3 Oppgavens oppbygning	8
2. Redegjørelse	9
2.1 Fotball i Norge.....	9
2.2 Landslaget.....	9
2.3 Fotballproff fra Norge	11
2.4 Avis.....	13
2.5 Avisartikkel	13
2.6 Mediesport i Norge	14
2.7 Sportsjournalistikk	15
2.8 Tidligere forskning	16
3. Teori	19
3.1 Sentrale begreper	19
3.2 Retorikk	20
3.2.1 Retorisk arbeid.....	21
3.2.2 God retorikk.....	22
3.2.3 Topoi og Loci	24
4. Metode	26
4.1 Kvalitativ metode.....	26
4.2 Historisk forskning	26
4.3 Empiri	27
4.3.1 Valg av tidsperioder.....	27
4.3.2 Datautvalg.....	28

4.4	Hermeneutikk.....	30
4.5	Kildekritikk	31
4.6	Validitet og reliabilitet.....	32
5.	Retorisk analyse.....	33
5.1	1950-1960	33
5.1.1	Artikkel 1	34
5.1.2	Artikkel 2.....	36
5.1.3	Artikkel 3.....	38
5.1.4	Artikkel 4.....	40
5.1.5	Artikkel 5.....	42
5.1.6	Artikkel 6.....	45
5.1.7	Artikkel 7.....	47
5.1.8	Artikkel 8.....	50
5.1.9	Oppsummering av perioden.....	51
5.2	1970-1980	52
5.2.1	Artikkel 1	53
5.2.2	Artikkel 2.....	55
5.2.3	Artikkel 3.....	57
5.2.4	Artikkel 4.....	59
5.2.5	Artikkel 5.....	61
5.2.6	Artikkel 6.....	63
5.2.7	Artikkel 7.....	65
5.2.8	Oppsummering av perioden.....	66
5.3	1990-2000	67
5.3.1	Artikkel 1	68
5.3.2	Artikkel 2.....	70
5.3.3	Artikkel 3.....	72
5.3.4	Artikkel 4.....	74
5.3.5	Artikkel 5.....	76
5.3.6	Artikkel 6.....	79
5.3.7	Artikkel 7.....	82
5.3.8	Oppsummering av perioden.....	84
6.	Avslutning.....	85
6.1	Konklusjon	85
6.2	Avsluttende bemerkninger.....	88
	Litteraturliste	89

Forord

Jeg har siden jeg var liten gutt hatt en stor interesse for fotball, både som spiller selv, og som supporter og tilskuer. Jeg bar, som alle andre gutter, på drømmen om å en dag bli proff. I begynnelsen var det England som var målet, men etter hvert som jeg ble eldre, ble denne drømmen nedjustert mer og mer, først ned til Tippeligaen, så til å kunne leve av fotballen, før jeg til slutt slo meg til ro med at jeg nok aldri kommer nærmere enn som tilskuer og supporter. Men dette har ikke på noen måte påvirket lidenskapen til supportereren i meg. Jeg føler meg veldig privilegert, som har fått lov til å skrive en oppgave om noe som interesserer meg så sterkt.

Det er en veldig spesiell følelse å nå ha fullført en masteroppgave, og jeg synes på mange måter det er et verdig punktum for mange års skolegang, selv om det er både vemodig og skremmende å skulle tre ut av studentlivet, og inn i de voksnes rekker.

Gjennom prosessen som har ført til fullførelsen av denne oppgaven er det mange personer som har bidratt, og mange som fortjener takk.

Takk til min samboer, Line, for alt du er og gjør for meg.

Takk til min søster, Margrete, for alt hjelp du har gitt meg.

Takk til mamma og pappa, for all støtte, motivasjon og alle muligheter dere har gitt meg gjennom oppvekst og skolegang.

Dere har alle vært veldig verdifulle, og betyr veldig mye for meg.

Takk til min veileder Matti Goksøyr, for verdifulle tilbakemeldinger, også takk til min biveileder Finn Olstad, for gode innspill.

Takk også til alle studiekamerater gjennom min tid på Norges Idrettshøgskole.

Oslo, 30.mai 2013

Morten Solheim

1. Innledning

1.1 Tema

Så lenge det har blitt spilt fotball i Norge, så har det vært interesse blant publikum for idretten. Og det som interesserer publikum blir det skriverier om i avisene. Enten det er nasjonal dekning i riksavisene angående den viktige kvalifiseringskampen til et mesterskap, eller lokalavisene som skriver om helgens knokkelkamp mot nabobygda. Journalistene og avisene har alltid fulgt fotballen tett. Så det virker som presidenten i Norges Fotballforbund fra 1910 til 1913, kaptein Christian Fredrik Blom Schøyen, fikk rett da han, om forholdet til pressen, uttalte; «(...)vi maa arbeide slik, at den anerkjender os og trenger os» (Goksøyr & Olstad, 2002, s. 152).

Utviklingen av både sport og medier gjennom historien har ført til at det er vanskelig å tenke seg den ene uten den andre, og omvendt. Der dette forholdet kommer sterkest til syne er nok på fotballbanen (Helland, 2003).

Helt siden Norge fikk sin første offisielle fotballproff, da Thøger Nordbø gikk til Club Francais i Paris, i 1932 (Goksøyr & Olstad, 2002), har det vært en drøm for norske fotballspillere å komme ut i det store utland for å leve ut proffdrømmen. Mange har reist ut, og mange har opplevd stor suksess som leiesoldater i fremmed land.

Fra 1932, via 1981, da Jan Einar Aas ble første nordmannen i engelsk fotball (Goksøyr og Olstad, 2002), til 2000, da 33 norske spillere gikk til klubber i utlandet (Letting Larssen, 2011, s. 33), har det vært nordmenn som har vært profesjonelle fotballspillere i utlandet.

Mange av disse har hatt stor suksess, og minst like mange har vært mindre heldige med sine proffeventyr.

Så lenge det har blitt spilt fotball, så har det blitt skrevet i avisene om denne aktiviteten. Men hva har avisene skrevet om de som har valgt å reise til utlandet for å spille fotball, og forfølge sin proffdrøm? Hva slags syn og vinkling har journalistene hatt i sin omtale av de som valgte å spille i utlandet?

1.2 Problemstilling

Min oppgave handler om norske utenlandsproffer i fotball og avisene. Det jeg ønsker å undersøke er hvordan disse avisene skrev om de nordmenn som valgte å forfølge «proffdrømmen». Oppgavens problemstilling blir da:

Kan man se endringer i norske avisers omtale av norske profesjonelle fotballspillere i utlandet?

For å supplere hovedproblemstillingen vil jeg også forsøke å finne svar på disse spørsmålene:

*Hvordan har norske utenlandsproffer i fotball blitt omtalt i norske aviser?
Hvilke retoriske verktøy benytter journalistene seg av?*

1.3 Oppgavens oppbygning

I kapittel 2 av oppgaven vil jeg først gi en kort redegjørelse for hvordan fotballen og dens interesse har utviklet seg i Norge, med klubb fotball og landslags fotball. Så vil jeg videre beskrive hvordan forholdene har utviklet seg for de som valgte å ta steget opp til den profesjonelle fotballen og hvordan de profesjonelle fotballspillernes premisser har vært i Norge over tid.

Deretter kommer en redegjørelse for utviklingen av aviser i Norge, samt hvordan mediasporten har forandret seg, og litt om forholdet mellom sport og journalistikk.

Til sist i den innledende delen vil jeg omtale tidligere forskning som har blitt gjort på feltet, og hvordan dette kan ses på i forhold til min oppgave.

Den neste delen av oppgaven, kapittel 3, er teoridelen. Her vil jeg først presentere sentrale begreper for min oppgave. Så vil jeg redegjøre for den retoriske teorien som danner grunnlaget for analysedelen. I kapittel 4, som er metodedelen av oppgaven vil jeg presentere den metodiske teorien som blir brukt i oppgaven. I denne delen vil jeg også presentere empirien rundt oppgaven, og de data jeg har valgt å analysere, og grunngi valget av disse.

Den delen av oppgaven som følger etter denne, altså kapittel 5 er analysedelen. Her forsøker jeg å besvare oppgavens problemstilling, noe som ender opp i en avsluttende del i kapittel 6, med konklusjon og avsluttende bemerkninger.

2. Redegjørelse

2.1 Fotball i Norge

Det finnes mange forskjellige fortellinger om den første norske fotballen, om hvem som brakte den til Norge og hvor det første ble spilt, men det er i alle fall enighet om at fotballen kom til landet fra England. Og da Kristiania Footballklub ble stiftet i 1885, ble dette den offisielle starten på organisert fotball i landet (Goksøyr & Olstad, 2002, s. 26). I begynnelsen var interessen for fotball noe ustabil, og mange av de første klubbene som ble stiftet måtte legges ned etter kort tid, men etter noen år vokste det frem klubber og lag i flere norske byer.

Etter hvert som sporten vokste, ble det behov for en organisasjon med ansvar for konkurranser og opprettholdelse av regler. Dette førte til at det i 1902, den 30. april, ble stiftet et Norsk Fotballforbund, NFF. Dette gikk upåaktet hen i forhold til den nasjonale interessen for idrett, så en liten notis, i Norsk Idrætsblad, var den eneste oppmerksomheten som ble gitt (Goksøyr & Olstad, 2002).

I årene etter stiftelsen av NFF og fremover så økte medlemstallet i organisasjonen, med noen større og mindre opp- og nedturer, men folk ville spille fotball og folk ville se på fotball.

I 1908 var det klart for Norges første landskamp, som ble spilte mot svenskene, og endte med tap, 11-3 (Goksøyr & Olstad, 2002).

Etter hvert som fotballen utviklet seg i Norge, så ble landslagene, og da spesielt A-landslaget for herrer, de som skulle forsvare den nasjonale ære, og de som folket kunne identifisere seg med, i møtet med en internasjonal motstander. Det fellesskapet som folket opplevde gjennom landslaget var sterkt, og før radio- og tv-sendingene gjorde sitt inntog, var det gjennom aviser og sportsblader, man fikk kjennskap til laget, og hvordan de spilte (Goksøyr & Olstad, 2002).

2.2 Landslaget

Selv om fotballen i Norge fikk en trang start, og selv om nasjonalfølelsen i den perioden for det meste var bygget rundt snø og vinteridrett, så fikk man etter hvert frem en måte å

spille «norsk» fotball på, og dermed var veien kort til at man kunne snakke om nasjonalt felleskap også i fotballen.

Goksøy & Olstad (2002) beskriver organiseringen av fotballen i Norge som en nasjonsbyggingsprosess, der fotballen spredte seg utover landet og befolkningen. Her ble hvert lag en representant for sitt område, fylke eller by, i kampene dem imellom, og på samme måten ble landslaget de som skulle kjempe for «oss» i møtet med de «andre». Landslaget var en sterk bidragsyter til å samle nasjonen, og alle som fulgte med på fotball hadde en følelse av de delte opplevelsene sammen med de elleve som var på banen.

Historisk sett var det ikke gitt at hele landet skulle favnes omkring landslaget. I landslaget spede begynnelse var det stort sett spillere fra hovedstaden som spilte på laget, men litt etter litt kom også spillere fra større områder av landet med på laget, og med denne utviklingen økte også tilskuertallene på landskampene. Selv om interessen fra folk varierte med resultatene, så økte tilskuertallet i forkant av store kamper. Det var spesielt kamper mot Sverige og Danmark det var viktig for folk å vinne. Det var den nasjonale ære som skulle forsvares, og gamle feider med nabolandene lå og murret i bakhodet til mange. Etter hvert som årene har gått, har det blitt mindre av slik politisk motivert nasjonalt rivalisering i landskampene, men den nasjonale prestisjen var, og er, fortsatt veldig til stede når man spiller landskamper mot disse motstanderne (Goksøy & Olstad, 2002).

Utover i moderne tid har også interessen, og tilskuertallene til landslaget variert i takt med resultatene og suksessen som ble opplevd på banen, men det er alltid noe med landslaget, som har vært, og fortsatt kan være veldig fascinerende. Det at de har en evne til å frembringe de nasjonale følelsene i de aller fleste av Norges innbyggere. Gode eksempler på dette kan vi finne i Bjørge Lilleliens legendariske sitater fra 1981, da Norge slo England i en VM-kvalifiseringskamp, fra 1993, da Norge kvalifiserte seg til VM i USA i 94, og hele hovedstaden feiret i gatene, og fra 1998, da Norge slo Brasil i VM i Frankrike, og hele nasjonen satt klistret til TV-skjermen (Rekdal, 2012; Goksøy & Olstad, 2002).

2.3 Fotballproff fra Norge

I Norge sto amatøridealet fra starten av sterkt innenfor fotballen, og det skulle være interessen for å spille som skulle være motivasjonen for å spille fotball på fritiden. Selv om man opererte i noen gråsoner, som med «erstatning for tapt arbeidsfortjeneste» i 1920-årene, så ble amatørreglene praktisert strengt (Goksøyr & Olstad, 2002).

Etter andre verdenskrig gikk det en liten periode uten at norske spillere var ønsket i utlandet, men i begynnelsen av 50-årene kom det etter hvert en etterspørsel etter norske spillere, og fra 1950 til 1960 var det tilsammen 11 spillere som forlot amatørlivet i Norge, for å leve proffdrømmen i utlandet. I denne perioden var det i hovedsak Frankrike og Italia som hentet spillere fra Norge.

Fordi NFF var amatør fotballens beskytter, og hadde bestemt at profesjonelle fotballspillere ikke fikk lov til å spille på landslaget, merket landslaget godt at det var mange som ville søke lykken i utlandet. De som dro i denne perioden, dro med varierende hell. Noen returnerte etter kort tid, på grunn av økonomisk rot, noen var uheldige, slik som Arne Kotte da han pådro seg beinbrudd i den første treningskampen han spilte. Andre igjen, gjorde imidlertid suksess, slik som Ragnar Larsen i Lazio og Per Bredeesen i AC Milan (Goksøyr & Olstad, 2002).

For de som kom hjem igjen med uforrettet sak, og ønsket å spille fotball igjen i Norge, var amatørlisens noe som var en nødvendighet. Selv om de søkte, var det ikke gitt at dette gikk igjennom før etter mange år, så noen av spillerne hadde gitt seg med fotball før de fikk tilbake sin amatørstatus. I begynnelsen da slike søknader var aktuelt, ble hver enkelt søknad behandlet individuelt, men etter hvert, firte NFF litt på kravene, slik at tidligere proffspillere kunne få amatørlisens, hvis de hadde bodd i Norge i to år etter at kontrakten deres gikk ut i utlandet. Men selv om de da ble sett på som amatører igjen, så fikk de ikke tillatelse til å spille førstelagsfotball. Etter kort tid ble imidlertid kravet til tidsperioden man måtte ha bodd i Norge senket, og man fjernet restriksjonen omkring spill på førstelaget (Goksøyr & Olstad, 2002).

I 1969 ble det også vedtatt at profesjonelle fotballspillere skulle få lov til å spille på det norske landslaget. Dette skjedde etter at det hadde vært sterkt press mot amatørreglene, siden flere norske profiler, og etablerte landslagsspillere, hadde reist utenlands, deriblant Roald «Kniksen» Jensen og Harald «Dutte» Berg. Umiddelbart etter opphevelsen av denne regelen, ble Kniksen, Dutte og Finn Seemann tatt ut på

landslaget, og dårlige resultater for landslaget kan ha vært en medvirkende årsak til endringen av reglene (Goksøyr & Olstad, 2002).

Likevel var det selv i tiden etter at denne norske særregelen ble opphevet, forholdsvis stor skepsis til profflivet innenfor norsk fotball, og amatøridretten ble fortsatt holdt høyt. Man kunne jo risikere at gode spillere, havnet i dårlige klubber og kastet bort sitt talent. Et eksempel på dette var Odd Iversen og Harald Sunde, som endte opp i belgisk 2. divisjon, noe mange mente var et for lavt nivå, i hvert fall for Iversen (Goksøyr & Olstad, 2002).

En forandring i holdningen til utenlandsproffer kom imidlertid, da Roger Albertsen og Hallvard Thoresen, som tenåringer dro til et proffliv i utlandet. Disse to, og spesielt Hallvard Thoresen ble et forbilde for alle norske gutter, som hadde en drøm om å bli fotballproff (Goksøyr & Olstad, 2002).

En viktig milepæl for norske utenlandsproffer kom i mars i 1981, da Einar Aas gikk til Nottingham Forest, og ble den første nordmannen som spilte i engelsk fotball. Dermed var det engelske markedet åpent for lille Norge. Overganger til engelsk fotball for norske spillere ble sett på som et eventyr, mye fordi norsk fotball lå i en helt annen ende av skalaen i forhold til engelsk fotball, men også fordi Norge hadde fått en spesiell tilknytning til engelsk fotball gjennom tippekampen (Goksøyr & Olstad, 2002).

I begynnelsen var det få norske spillere som tok turen til «fotballøya», men etter hvert som engelskmennene fikk opp øynene for norske spillere, så tok det seg opp. Denne veksten i norsk eksport til England har nok stor sammenheng med at det norske landslaget opplevde en god periode, med stadig bedre resultater. Utover nittitallet økte antall nordmenn i England, og i 1995 var Norge det landet som hadde flest spillere i den engelske ligaen etter i britiske lagene. Også antall proffer i utlandet generelt økte i denne perioden, og etter at Bosman-dommen kom i 1995, økte det ytterligere. I 1999 nådde antall utenlandsproffer en topp, da 89 nordmenn tjente som fotballspiller utenfor landets grenser. De aller fleste av disse spilte på de britiske øyer, en stor gruppe i Sverige og Danmark, mens de øvrige var spredt utover resten av Europa (Goksøyr & Olstad, 2002).

2.4 Avis

Den første avisen i Norge, Norske Intelligenz-Seddeler, ble utgitt av Samuel Conrad Schwach i 1763, og var en kvart side i størrelse og hadde fire sider (Dahl, Øy, & Flo, 2010b, s.10). Siden den gang har nesten 2000 aviser vært i drift i Norge, og avisene har gjennomgått enorme endringer, både når det gjelder størrelse, innhold og format (Dahl, Øy, & Flo, 2010b).

På grunn av at en avis er avhengig av sine lesere, så kom det først ut aviser i de store byene, før det etter hvert spredte seg utover til de mindre byene, og så til slutt ut på landsbygda. Denne utviklingen fulgte utviklingen av industrien, som førte med seg utviklingen av bedre kommunikasjonsmåter (Dahl, Øy, & Flo, 2010b).

Det var lenge slik at det var vanligst at avisene kom ut bare to dager i uken, men etter hvert som konkurransen økte og det kom flere aviser, økte også andelen av avisene som kom ut daglig. I 1900 var det 102 aviser i Norge, som kom ut en eller to ganger i uka, mens det var 42 aviser som kom ut seks dager i uka (Dahl, Øy, & Flo, 2010b, s.13.).

I min oppgave har jeg valgt å bruke data som er hentet fra avisene Aftenposten og Verdens Gang (VG). Aftenposten ble grunnlagt i 1860, og kom ut første gang den 14. mai 1860, da under navnet Christiania Adresseblad, men skiftet navn til Aftenposten i 1861 (Dahl, 2010).

VG ble stiftet i 1945, og kom ut første gang den 23. juni 1945 (Eide, 2010).

Begge disse avisene er basert i Oslo, og var begge tidlig ute med å ha egne sportsredaksjoner.

2.5 Avisartikkel

Det finnes mange forskjellige skrivemåter og sjangre innenfor journalistikken i dagens aviser, og det er ikke alltid like lett å skille mellom de forskjellige. For å finne de forskjellige sjangrene, må man se på oppbygging av stoffet, stil på språket, og hvilke fortellerteknikker som er blitt brukt. (von der Lippe, 2010) De viktigste sjangrene er, i følge von der Lippe (2010), nyhetsjournalistikk, featurejournalistikk og kommentatorjournalistikk (s.64). Denne inndelingen av sjangrene er den samme som

Dahl, Øy & Flo (2010) nevner i sin bok, men de bruker navnene nyheter, pregstoff og meningsjournalistikk. (Dahl, Øy, & Flo, 2010a, s.153)

Featurejournalistikk omhandler saker som er personpreget, med dybdeintervjuer og inngående journalistikk, mens kommentarjournalistikken omfatter slik som lederartikkel, kommentar, kronikk og debattinnlegg.

I min oppgave havner utvalget stort sett innenfor nyhetsjournalistikken, selv om det i noen situasjoner er vanskelig å se et klart skille mellom ulike sjangere. Under nyhetsjournalistikk havner både kultur og underholdning, samt sport.

Når man skal dele opp nyhetsjournalistikken i undergrupper igjen, blir det nyhetsreferat, nyhetsintervju, nyhetsnotis, nyhetsreportasje, og den aktuelle bakgrunnsartikkelen (von der Lippe, 2010). Som nevnt tidligere, så er det i noen tilfeller vanskelig å se noe klart skille mellom sjangerne, og det er også vanlig å blande sjangre. Dette er noe von der Lippe (2010) beskriver, der hun omtaler blandingen mellom reportasje og intervju som veldig vanlig innenfor sportsjournalistikken. Videre skriver hun at reportasjen i seg selv har en stor plass i sportsjournalistikken, og skal være det hun kaller «journalistikkens urform og hovedaktivitet» (s.64). Dette blir også understreket av Thorbjørn Wale, i boka «Innføring i journalistikk», der han skriver at «nyhetsreportasjen er det viktigste arbeidsfeltet i journalistikken»(s.35).

I tidligere tider, før det store multimedia-samfunnet fikk fotfeste, så var nyhetsreferatet en mye brukt skrivemåte. På begynnelsen av 1900-tallet var rundt ¾ av alt det redaksjonelle innholdet i avisene referater (Dahl, Øy, & Flo, 2010a, s.158). Her ble handlingene som hadde skjedd beskrevet detaljert. Et referat fra en fotballkamp ville hatt med tidspunktene for mål og utvisninger og andre viktige hendelsen. På denne måten kunne leseren gjenoppleve det som hadde skjedd, uten å ha vært tilstede selv. I moderne tids papiraviser, har denne typen referat blitt litt utvasket, slik at journalisten kommer med egne kommentarer på det som har skjedd, og ikke holder seg til det objektive referatet. (Bryne & Wøhni, 1993)

2.6 Mediesport i Norge

Sport i media i Norge var et lite utbredt felt i lang tid. Det ble jo skrevet noe om det, i aviser og tidsskrifter, fra 1861, da Norges Idrettsforbund ble stiftet, men det var kun mindre notiser, og det kunne gå flere uker mellom hver gang idrett ble nevnt i avisene.

Men utover 1900-tallet fikk nyheter om idrett mer og mer spalteplass, og det hendte også at de viktigste hendelsene havnet på forsiden av avisene, men fortsatt var ikke idretten den folkebevegelsen mange mente den burde være.

Derfor ble det gitt ut flere idrettsblader, for interessen for idretten var til stede. Blader som Sport, Norsk Idrætsblad, Idrætsliv og Sportmanden var rene idrettsblader. Og ambisjonene manglet det ikke på, noe som tydelig vises i dette sitatet fra Sportsmandens første utgave:

Det er...en side ved Idrætsarbeidet som vi tror ikke har været vist det tilbørlige Opmerksomhed hidtil, nemlig at lægge Idretssagen til rette for det store Publikum paa en letforståelig og ukunstig Måde. Heri ser Sportsmanden sin hovedopgave (von der Lippe, 2010, s. 31).

I ettertid har Sportmanden blitt stående igjen som det mest markante av de rene idrettsbladene. Sportmanden kom ut første gang 31. januar 1913, og holdt det gående helt til 1965, da den ikke lenger kunne konkurrere mer de voksende sportsredaksjonene hos de største landsdekkende avisene (von der Lippe, 2010).

Det er på grunn av dets enestående posisjon som rent idrettsblad i Norge, at Sportsmanden er det eneste rene idrettsbladet jeg har valgt å hente data fra i min oppgave.

2.7 Sportsjournalistikk

«Sportsjournalistikk handler om følelser.» Dette skriver Gerd von der Lippe (2010) i sin bok, *Et kritisk blikk på sportsjournalistikk. Medier og idrett i en globalisert verden*. (s.17) Videre skriver hun at sportsjournalistikken er en del av underholdningsjournalistikken og massekulturen, og at den ligger i skjæringspunktet mellom journalistikk, lett underholdning og drama, men hun understreker at sportsjournalistikken fortsatt kan inneholde verdifull informasjon, til tross for denne plasseringen.

Sportsjournalistikk bygger opp under følelsen av samhold, og at man deler skuffelsene ved tap, og gleden ved seier, og den bidrar til at man kan identifisere seg med utøvere og lag (Roksvold, 1993).

De fysiske ferdighetene som idrettsutøverne har, det motet og den selvtilliten de fremviser, er veldig fascinerende for tilhørerne til sportsjournalistikken, og tilhørerne får, som Roksvold (1993) sier, et nesten mytisk forhold til utøverne som blir omtalt av pressen (s.106).

Peter Dahlén (2008) beskriver forholdet mellom pressen og den moderne toppidretten som et symbiotisk forhold, der det er to parter som er gjensidig avhengig av hverandre for å kunne overleve, og utvikle seg videre.

Sportsjournalistikken og mediesporten er i sterk utvikling, og publikum blir jevnlig oppdatert gjennom de ulike kanalene, det være seg internett, tv eller papiraviser. (von der Lippe, 2010)

Hvis man ser på sportsjournalistikk i et historisk perspektiv i Norge, og da spesielt fotballjournalistikk, så er det en person som peker seg ut i begynnelsen, Peder Christian Andersen. Han startet sin karriere som journalist i tidsskriftet Sport i 1909, da han var kun sytten år gammel. Gjennom sin karriere var han sportsmedarbeider i Social-Demokraten (senere Arbeiderbladet og Dagsavisen), han var redaksjonssekretær og nyhetsredaktør i Aftenposten og han var med på å starte sportsavisen Idrettsliv (Goksøyr & Olstad, 2002).

2.8 Tidligere forskning

Selv om sport og idrett, og ikke minst fotball, har en veldig sentral plass i de moderne massemediene, og utviklingen har ført til at massemediene etter hvert har fått en stor plass innenfor idretten, så har forskning på forholdet mellom disse to ikke blitt prioritert (Helland, 2003).

I 1978 skrev Per Pettersen en hovedoppgave med tittelen «Idrett og presse». I denne oppgaven tar han for seg hvordan idretten ble presentert i media, og undersøker hvilke faktorer som påvirker stoffvurderingen i dagsavisene i forhold til dekningsgraden av idrett (Pettersen, 1978).

Videre publiserte Thore Roksvold i 1981 sin hovedfagsoppgave fra 1974, med tittelen «Holdninger i avisenes fotballreportasjer», der han studerer språkbruken til fotballjournalister fra 1910 til 1973 (Roksvold, 1981).

I boka «Sport i avis» redigert av samme Thore Roksvold og utgitt i 1993, skriver

Steinar Eggen og Jørn Fremstad et kapittel med tittelen «Fotballjournalistikken i VG og Dagbladet fra 1960 til 1990». Her undersøker de to hvordan disse to avisenes dekning av norsk 1. divisjon har utviklet seg over en periode på 30 år (Eggen & Fremstad, 1993). I samme bok har Halvor Lea og Knut Nesbø gjort en lignende undersøkelse av Aftenpostens utvikling på det samme området over den samme tidsperioden (Lea & Nesbø, 1993).

Videre leverte Even Martin Meslo, i 2001, en oppgave der han hadde analysert VG og Aftenpostens dekning av fotball-EM i Nederland og Belgia i 2000, og om deres dekning av dette fokuserte på prestasjoner på fotballbanen eller utenforliggende forhold (Meslo, 2001).

Når det kommer til forskning på området omkring norske utenlandsproffer, så skrev Marius Letting Larssen, i 2011, en oppgave med tittelen «Fotballproff i utlandet». Oppgaven er beskrevet som «eksplorerende undersøkelse av norske utenlandsproffer gjennom tidene». Dette var en oppgave som benyttet seg av kvalitativ metode, og undersøkte og sammenlignet ulike egenskaper ved norske fotballproffer (Larssen, 2011).

Når det kommer til fotball og media, og den historiske utviklingen, så har Matti Goksøyr og Finn Olstad omtalt dette i sin bok FOTBALL! Norges Fotballforbund 100 år (2002). Her beskriver de hvordan forholdet var mellom fotball og presse i den tidlige tiden av fotball i Norge og utviklingen i noe tid fremover.

I denne boken kommer det frem at det i begynnelsen ikke var uvanlig at det var ledere innenfor fotballen som skrev om fotballen i avisene, og det var i mange situasjoner ikke uvanlig av det var samme person som dømte kampen, for så å referere den i avisen.

Denne perioden var også preget av en autoritær skrivemåte, der journalistene belærte spillere og drev en form for folkeopplysning.

Etter hvert utviklet fotballjournalistikken seg, og det ble åpnet opp for at leserne selv fikk sende inn sine meninger som ble trykket i avisene, samtidig som avisene fokuserte mer på sensasjoner, med store overskrifter og flere bilder i sine saker. Goksøyr & Olstad (2002) beskriver her at utviklingen gikk fra en saklig stil, til mer dramatisk og innlevende journalistikk, og at fokuset skiftet fra situasjoner i kampene til fokus på personer (s.155-156).

Den beskrivelsen som Goksøyr & Olstad (2002) gir av utviklingen innenfor fotballjournalistikken avsluttes i boken i slutten av 1930-årene.

3. Teori

3.1 Sentrale begreper

Det er flere begreper som kan ses på som sentrale i forhold til denne oppgaven. Det første begrepet jeg vil omtale er profesjonalisme. I følge Store Norske Leksikon er en profesjonell en «*person som har gjort noe til en levevei.*»(Store Norske Leksikon, 2013c) I forhold til tematikken i denne oppgaven, så blir en profesjonell fotballspiller, en fotballspiller som tjener penger på å spille fotball, og som har dette som levevei og eneste inntektskilde. I forhold til fotballspillere så finnes det jo grader og gråsoner, som semi-profesjonelle, eller halvprofesjonelle spillere, men så fort man har mottatt penger for å spille fotball, og hatt økonomisk gevinst eller materielle fordeler, er man ikke lenger amatør. (Store Norske Leksikon, 2013b)

I forhold til denne oppgaven er det også hensiktsmessig å trekke inn begrepet helter. I følge sosiologen Bob Connell, så er det sterke bånd mellom det å bli oppfattet som helt, og det hegemoniske maskuline. En helt må være fysisk sterk, modig og aggressiv. En helt, eller en heltinne, må også ha gjort noe ekstraordinært for å bli sett på som en helt. (von der Lippe, 2010) Samtidig har helter i mange kulturer egenskaper som beskjedenhet, mot, visdom, lojalitet, samtidig som de er hardt arbeidende. Helter og heltinner kan også inspirere unge mennesker på flere måter, til å forfølge sine drømmer (von der Lippe, 2010).

Gerd von der Lippe(2010) skriver også i sin bok om at lesere blir kjent med sine helter gjennom media, men understreker at det er bare det som blir presentert av mediene som kommer frem til publikum. Dermed blir det medienes prosjekt å forføre leseren til å tro at det de skriver er sannheten om heltene. (s. 235)

I tillegg til disse begrepene, er også retorikk et sentralt begrep i min oppgave. Dette vil jeg presentere mer inngående i avsnittet som følger.

3.2 Retorikk

Enkelt sagt er retorikk læren om talekunsten (Gripsrud, 1999, s. 158).

Vi forsøker alle fra tid til annen å overbevise noen om at et alternativ er bedre enn et annet. Det kan være valg av film, politisk parti, fremkomstmiddel eller levemåte.

Aristoteles mente retorikk var evnen til å se hvilke muligheter vi har til å overtale, og å skape troverdighet (von der Lippe, 2010). På latin kalles dette *rhetorica utens*, på norsk anvendt retorikk, altså kommunikasjon i bruk (Kjeldsen, 2006).

Mens *rhetorica utens* er det faktiske forsøket på å overbevise noen, så er *rhetorica docens* den teoretiske læren om retorikk og overtalelsekunst, og utledet fra disse to betegnelse har man fått uttrykket *rhetorica studens*, som er retorisk analyse og kritikk av retorisk utfoldelse (Kjeldsen, 2006).

I min oppgave er det derfor *rhetorica studens* jeg skal bedrive, siden jeg skal analysere tekster i forhold til retorisk teori (Kjeldsen, 2006).

Når man skal analysere sportsjournalistiske artikler, er det å ta utgangspunkt i Aristoteles sine retoriske begrep og overtalelsemidler en god start. Begrepene *etos*, *logos* og *patos*, har hatt en stor betydning i den retoriske historien (von der Lippe, 2010).

I forhold til journalistikken, er *etos* det inntrykket som journalisten klarer å gjøre på leseren. *Logos* handler om hvor godt det journalisten skriver stemmer med virkeligheten, mens *patos* handler om hvordan journalisten kan gjøre leserens følelsesmessige reaksjon til sin egen (von der Lippe, 2010).

Jeg vil nå gå litt nærmere inn på de tre begrepene, og begynner med *etos*. Antikk teori skiller mellom subjektiv og objektiv *etos*. Der subjektiv *etos* er talerens personlige kvaliteter, som er summen av hans moralske karakter, hans velvilje ovenfor tilhørerne og hans kompetanse, mens objektiv *etos* er en beskrivelse av andre menneskers egenhet, ved å beskrive eller etterligne vedkommende (Kjeldsen, 2006).

Gripsrud beskriver *etos* som et følelsesmessig overtalelsemiddel som er knyttet til talerens karakter (Gripsrud, 1999). Å stille spørsmål omkring journalistens troverdighet, dømmekraft og hensikten ved å skrive det som blir skrevet, vil gi et grunnlag for å bedømme *etos*. En rutinert journalist, med lang fartstid i store, nasjonale aviser, vil ha et sterkere *etos*, enn en ukjent, nyutdannet journalist, som skriver for en mindre lokalavis.

I min oppgave, vil jeg i hovedsak omtale subjektivt etos, da fokuset er rettet mot hvordan mediene omtaler utenlandsproffene, og hvilket etos som blir tillagt spillerne som har valgt å spille i utlandet.

Logos er det som man kan kalle intellektuelle og fornuftsbaserte overtalelsesmidler.

Logos kan man igjen dele inn i to typer overtalelsesmidler, innenfor den klassiske retorikken, og det disse er enthymemet og eksemplet. Enthymemet er en form for logisk slutning, som er nært beslektet med den stringente syllogismen. Mens syllogismen er en slutning ut fra en allmenn regel, for eksempel; Alle mennesker er dødelige. Alle nordmenn er mennesker. Alle nordmenn er dødelige, er enthymemet en forkortet syllogisme, der den allmenne regelen er utelatt (Gripsrud, 1999). Journalisten lar det her være opp til leseren å bidra med forutsetningen for fremstillingen. Et eksempel på denne kan være; «Nasri er bare ute etter penger, han valgte å gå til City.» Her er forutsetningen at alle som velger å spille for City kun er ute etter penger. Mens enthymemet kan ses på som en hverdagslig form for deduksjon, der man går fra det generelle til det spesielle, så kan eksempelet bli sett på som en induksjon, der man tar et spesielt tilfelle og gjør det generelt. Det mest vanlige måten å bruke eksempel på er når man viser til et kjent enkelttilfelle, for så å antyde at det handler om en allmenn regel (Gripsrud, 1999). Et eksempel på dette kan være utsagnet; «Luiz Suarez er en juksemer, han handset jo Uruguay videre i VM».

Det siste av begrepene, patos, sikter til følelser, og aller mest sterke følelser. En god formidler skaper patos hos mottakeren på de riktige stedene (Gripsrud, 1999). Patos er de argumentene som skal vekke følelser i leseren (Bang, 2003). I sportsjournalistikken finnes det mye patos, og det er kanskje derfor det er lett å forholde seg til den, om det er elsk eller hat man føler (von der Lippe, 2010).

3.2.1 Retorisk arbeid

«*Ingen holder rett og slett en tale*», skriver Gripsrud. Den som taler, gjør alltid dette i en gitt situasjon og med en gitt hensikt (Gripsrud, 1999, s. 163).

Hvis vi tar utgangspunkt i Aristoteles' tredelte kommunikasjonsmodell, der den første delen er sender, den andre delen er budskap, og den siste delen er mottaker (Bang, 2003; Kjeldsen, 2006). Videre tar Aristoteles utgangspunkt i mottakeren, siden det er de som er målet som budskapet er rettet mot. Rollen mottakeren spiller, har en påvirkning på hvilken type situasjon talen blir gitt i, og dermed hvilken taletype det er (Gripsrud,

1999). Taler deles inn i tre forskjellige undergrupper: den rådgivende talen, rettstalen og oppvisningstalen.

Den rådgivende tale, eller rådstalen, også kalt den deliberative talen, handler om å overbevise om at et fremtidig valg er rett eller galt. Rettstalen, også kalt domstalen, er rettet mot fortiden, og handler om skyld og uskyld, mens den siste av de tre taleartene, oppvisningstalen, eller påvisningstalen, handler om å vise frem noe eller noen, og utdele ros eller kritikk (Gripsrud, 1999; Kjeldsen, 2006).

I den klassiske retorikken er det fem faser for hvordan man arbeider med en tale. Det er inventio, dispositio, elocutio, memoria og actio (Kjeldsen, 2006).

Inventio er enkelt sagt den fasen der man samler inn stoff og finner ideer til sin tale.

Innenfor denne fasen finner man begrepet topos. En topos kan være et allment synspunkt som man kan hente sine argumenter fra (Kjeldsen, 2006). Topos eller topoi blir grundigere beskrevet senere i oppgaven.

I dispositofasen organiserer man stoffet, med de ideene man kom frem til i den første fasen. Dispositofasen er delt opp i deler, fra en innledende exordium, som skal vekke interesse hos mottakeren, via partitio, som er en redegjørelse for hva talen skal inneholde og hva taleren vil ta opp, videre til narratio, som er saksfremstillingen, der man skal overbevise om at saken er troverdig og sann. Så kommer argumentatio, der man argumenterer for sitt syn, og avviser innvendinger, og helt til slutt kommer conclusio, som er avslutningen av talen, der man oppsummerer talen (Kjeldsen, 2006).

Den tredje fasen er elocutio. I denne fasen går taleren i gjennom språket i talen, med mål om å oppfylle det Kjeldsen kaller de fire stilistiske dydene, som er klart språk, korrekt språk, utsmykket og levende språk og hensiktsmessig og passende språk (Kjeldsen, 2006).

Den fjerde fasen, memoria, handler det om å lære seg talen, slik at man kan fremføre den uten manus, og den siste fasen er actio, som er selve gjennomføringen av talen, med grunnlag i de tidligere gjennomførte faser (Kjeldsen, 2006).

3.2.2 God retorikk

Antikkens retorikere mente at en god tale skulle opplyse, underholde og bevege de som var tilhørere, eller på latin, docere, delectare og movere. Dette handlet om det man kan kalle utsmykning av talen, som på latin ble kalt ornatus. Men man skulle imidlertid ikke

«kline sminke utenpå den», men i stedet benytte seg av språklige grep, som har stor betydning for hva talen sier, og hvordan den påvirker publikum (Gripsrud, 1999). Ornatus er en av de fire språklige dydene. De tre andre dydene er puritas, som blir korrekthet på norsk, perspectuias, som er klarhet, og aptum, som er passende og formålstjenlig. Ornatus er den mest omtalte av de fire dydene, og mest sentralt i denne står læren om troper og figurer, kalt tropologi (Kjeldsen, 2006; Gripsrud, 1999). Bang (2003) skriver at Aristoteles mente troper var ulike former for billedlig eller figurlig tale, mens Kjeldsen (2006) mener troper og figurer er med på å gi det om blir sagt ett nytt utsende og at det er uttrykksmåter som bryter med den vanlige måten å si noe på, samtidig som det er med på å fremstille sakens viktighet, og vekke følelser i tilhørerne.

Det finnes fire hovedverktøy som blir brukt for å forandre den normale uttrykksmåten, til troper og figurer, innenfor den klassiske retorikken. Disse er å utelate, ombytte, utskifte og tilføye (Kjeldsen, 2006). Ordet trope kommer fra det greske ordet tropos, som betyr dreining eller vending, en retorisk trope kan derfor beskrives som en dreining eller en vri på det vanlige uttrykket.

Av de forskjellige tropene er metaforen den største og viktigste.

En metafor er en billedliggjøring av et fenomen eller en type sammenligning mellom to ulike fenomener (Bang, 2003). Gripsrud skriver at metaforer blir brukt svært mye i vårt daglige språk, og spesielt ofte brukes det som kalles «døde metaforer». «Døde metaforer» er metaforer som er blitt brukt så mye at man ikke lenger tenker over at de er metaforer, de er blitt en del av språket (Gripsrud, 1999).

I det dagligdagse språket brukes metaforer for å fremheve positive eller negative sider av det som blir snakket om, og de brukes også for å understreke etos, og for å vekke patos (Bang, 2003; Gripsrud, 2003).

En annen trope er metonymien. Metonymien har grunnlag i nærhet, eller en sammenheng av noe slag. Bang viser til et eksempel, der han sier: «Jeg er glad i Beethoven». Beethoven er her et metonym for musikken som Beethoven lagde, og han velger å trekke frem komponisten av musikken fremfor musikken (Bang, 2003).

Synekdoken, kan også sees på som et metonym, men her erstatter man flertall med entall eller helhet med del, og motsatt. Ordet synekdoke betyr medforståelse (Kjeldsen, 2006). Et eksempel på en synekdoke kan være; «Bønda slo byen», hvis Lillestrøm har vunnet over Vålerenga i fotball. Her er en del, i dette tilfelle fotballagene Lillestrøm og Vålerenga, byttet ut med en helhet, dvs. bønder og byfolk.

Ironi, er en trope der man sier en ting, og mener en annen. Bang beskriver ironi som en retorisk form, der man skuler meningen i begreper som har en annen betydning enn det man som sender mener (Bang, 2003). Hvis jeg sier: «Norge spilte en kjempekamp mot Ukraina i siste landskamp», så vil de fleste, som følger med på fotball, vite at dette er ironisk(siden Norge spilte en dårlig kamp, og tapte 2-0).

I retorikken er ironi en trope når man kun forandrer et ord eller en betegnelse, men hvis en hel tekst eller en hel sak er ironisk, så blir det en figur (Kjeldsen, 2006).

Mens troper omhandler det å forandre ett eller få ord, og innholdet i disse, så handler figurer om forandring av uttrykket i flere ord eller setninger. Det skilles mellom to typer figurer. Det er tankefigurer og talefigurer, som også blir kalt innholdsfigurer og uttrykksfigurer (Kjeldsen, 2006).

En tankefigur er ikke avhengig av ordenes plassering, da denne skapes av det semantiske innholdet, som er ordenes betydning. Eksempler på tankefigurer kan være det retoriske spørsmål, fordi mottageren selv må finne svar på spørsmålet, eller ironi, når hele tekster eller saker er ironiske (Kjeldsen, 2006).

Talefigurer blir delt inn i tre kategorier, ut ifra om de forandrer ved å utelate, ved å ombygge eller ved å tilføye. Ved å utelate, tar man vekk ord fra setningen eller uttalelsen, ved å ombygge, skifter man på rekkefølgen ordene naturlig vil komme i, og ved å tilføye, legger man til ord, som oftest skjer ved gjentakelse av tidligere ord (Kjeldsen, 2006).

3.2.3 Topoi og Loci

For å kunne overbevise, eller overtale, noen til noe, om det gjelder politisk sak, eller om det gjelder hvilke fotballag som er best i verden, så er det viktig at dine argumenter springer ut ifra et sted som du deler med den eller de som du prøver å overbevise. I retorikken handler dette om topoi og loci, som er gresk og latin for «et felles sted» (Kjeldsen, 2006). Et slikt felles sted, eller allment synspunkt, kan i en diskusjon om hvilket fotballag som er best i verden være det at du, og de som argumentene retter seg mot, er enig om at det er Premier League(den øverste divisjonen i engelsk fotball) som er den beste ligaen i verden, og det er ut fra dette felles utgangspunktet som argumentene dine kan komme.

Jens E. Kjeldsen(2006) skiller i sin bok mellom tre forskjellige former for topoi. Det er den strukturelle topoi, den formale topoi og den innholdsmessige topoi (s. 151).

Den strukturelle topoi handler om mentale kart og huske- og spørrelister som skal hjelpe taleren til å finne veien til de argumentene som best vil overbevise tilhørerne (Kjeldsen, 2006).

Medietopoi er det Kjeldsen kaller denne tenkemåten når den blir brukt innenfor medieforskning. Når journalistene bruker de samme verktøyene for å komme frem til hvilke deler av en sak som skal frembringes, kalles dette journalistiske topoi (Kjeldsen, 2006).

Den formale topoi handler om hvordan man bygger opp sine argumenter, slik at disse på den beste måten kan brukes for å fremme det synspunktet som taleren har. Videre skriver Kjeldsen at bak ethvert argument ligger det grunnleggende premisser, eller det Aristoteles kalles grunntopoi. Man skiller gjerne mellom tre ulike typer av grunntopoi. Den første handler om mulig/ikke mulig, den andre om har skjedd/vil skje og den tredje handler om større mindre. Dette er alle verktøy som man som taler kan bruke for å argumentere for sin sak, og for å overføre fra en annen sak til sin, og bygge opp under sine argumenter (Kjeldsen, 2006).

Den innholdsmessige topoi er den siste av de topoi som Kjeldsen skiller mellom. Her handler det om det Kjeldsen kaller faste standardargumenter og allment aksepterte sannheter, samt språklige klisjeer og ordtak (Kjeldsen, 2006). Videre deler Kjeldsen den innholdsmessige topoi inn i tre undergrupper. Den første av undergruppene er konvensjonelle uttrykk som brukes ordrett i bestemte situasjoner, også kalt formulariske loci communes. Den andre gruppen er faste grunnsynspunkter. Denne gruppen kalles argumentative loci communes. Den tredje gruppen handler om temaer eller motiver som er eller har vært dominerende i ulike kulturelle og historiske perioder.

Man kan i mange situasjoner møte på vanskeligheter når man skal forsøke å skille mellom de forskjellige topoi, og Kjeldsen(2006) skriver at det ikke finnes noen tydelige oppmerkete grenser mellom de forskjellige, og at det kan være opp til hver enkelt å tolke hva som menes.

4. Metode

4.1 Kvalitativ metode

I forhold til min oppgave har jeg kommet frem til at det er mest hensiktsmessig å benytte meg av kvalitative metoder. I følge Bang(2003) er det når man vil undersøke i dybden, og stille spørsmål som hva, hvordan, hvorfor, at man skal benytte seg av kvalitative metoder (s.109). Innenfor de kvalitative metodene, så er det verktøyet jeg skal benytte meg av tekstanalyse.

Tekstanalyse handler om å tolke kilder, for å forsøke å forstå språklige utsagn (Kjeldstadli, 1999). Tekstanalyse, eller teksttolkning, kan deles inn i tre ledd i følge Kjeldstadli(1999). I det første av disse leddene forsøker vi å finne den språklige meningen i teksten man analyserer. I historisk forskning kan man for eksempel møte på utfordringer ved gamle skrivemåter, og eldre språk. Det andre leddet handler om å finne ut hva forfatteren ville med denne teksten, hva meningen med den var. Innenfor denne delen av tolkningen kommer begrepet kontekst inn. Kontekst handler om situasjonen rundt den som skrev teksten. Dette er derfor et viktig punkt ved en tekstanalyse. Det siste leddet er der vi som forskere gjengir meningen med våre egne ord, så andre kan forstå vår tolkning (Kjeldstadli, 1999).

Kvalitative metoder er nært knyttet til hermeneutikken (Kjeldstadli, 1999).

Hermeneutikken vil jeg gå nærmere inn på senere i oppgaven.

4.2 Historisk forskning

«Hva er historisk forskning eller historiske undersøkelser, og hva menes med dette?» Dette er et spørsmål som Bruce L. Berg stiller i sin bok, *Qualitative research methods for the social sciences* (2009, s.296). Svaret han gir på spørsmålet er at dette er å undersøke historien, og det som har skjedd der. Videre tar han opp problemet med at dette utsagnet stiller ett nytt spørsmål; «Hva er historie?». Historie handler, i følge Berg, om det som har skjedd i fortiden, og dermed blir historiske undersøkelser, eller historisk

forskning, de metodene vi bruker for å finne ut hva som har skjedd i en gitt periode i fortiden (Berg, 2009).

Historisk forskning handler ikke bare om å finne og gjenfortelle fakta fra tidligere tider, det handler også om å via ulike metoder, finne en teoretisk forklaring på det som man avdekker fra fortiden (Berg, 2009).

Et viktig moment å huske på når man skal bedrive historisk forskning, sier Berg, er at man tar hensyn til at de data man undersøker er fra fortiden, og at de tankene og normene som man la til grunne da, ikke er de samme som vi har i dagens samfunn (Berg, 2009).

Innenfor historisk forskning og historiske undersøkelser, definerer Berg tre typer kilder. Disse er primærkilder, sekundærkilder og tertsierkilder (Berg, 2009). Sitt syn på primær- og sekundærkilder, eller førstehåndskilder og annenhåndskilder, deler han med Kjeldstadli(1999), som beskriver en primærkilde som en øyenvitneskildring, der vedkommende som har produsert kilden selv var til stede ved den hendelsen som kilden beskriver. Sekundærkilder er kilder produsert av personer som ikke var direkte til stede ved hendelsen, men har fått dette gjenfortalt av en eller flere primærkilder. Eksempler på sekundærkilder kan, ifølge Berg(2009) være tekstbøker eller leksikon.

4.3 Empiri

Målet med denne oppgaven er å studere endringer i bruk av retorikk i avisenes omtale av norske utenlandsproffer i fotball. Hvis jeg skulle tatt for meg historien fra 1950 og frem til i dag, så hadde det blitt en tilnærmet umulig oppgave, og siden dette er en masteroppgave, har jeg vært nødt til å begrense oppgavens empiri.

4.3.1 Valg av tidsperioder

I denne oppgaven har jeg derfor valgt å fokusere på tre tidsperioder. De tre periodene jeg har valgt er:

- 1950 – 1960
- 1970 – 1980
- 1990 – 2000

Valget av akkurat disse tre periodene er ikke tilfeldig.

Grunnen til at jeg har valgt å begynne den første perioden i 1950 var at i begynnelsen av 50-årene kom den første bølgen med profesjonelle fotballspillere fra Norge til utlandet. I 1950 dro seks spillere til den franske ligaen, og utover 50-tallet dro ytterligere seks spillere til Italia for å søke lykken.

Den neste perioden som jeg har valgt meg begynner i 1970. Bakgrunnen for dette valget er at frem til 1969 så sto «amatøridealet» sterkt hos Norges Fotballforbund, og frem til dette året fikk ikke spillere som valgte å bli profesjonelle i utlandet lov til å spille på det norske landslaget. Utover 70-tallet, etter at NFF hadde fjernet denne regelen, ble imidlertid de profesjonelle fotballspillerne aktuelle for landslaget på lik linje med spillere som spilte hjemme i Norge.

Den siste perioden har jeg valgt å starte i 1990. Grunnen til dette var at jeg har valgt meg denne perioden var at på denne tiden var det stor tetthet med norske spillere i de store utenlandske ligaene, og i denne perioden opplevde også landslaget sin mest suksessfulle periode, med deltagelse VM i USA i 1994 og VM i Frankrike i 1998.

Det hadde også vært mulig for meg å bruke data som omhandlet norske kvinnelige utenlandsproffer, men for å kunne sammenligne mellom de tre tidsperiodene på mest mulig likt grunnlag, så har jeg valgt å ikke ta med denne type data. Dette fordi denne type data kun var tilgjengelig i forhold til den siste tidsperioden, og dermed var ikke sammenligningsgrunnlaget til stede.

4.3.2 Datautvalg

I forbindelse med denne oppgaven har jeg vært igjennom et stort antall forskjellige kilder, noe som førte til at jeg til slutt valgte å fokusere på de tidsperiodene som jeg har valgt, og avgrenset oppgaven til disse.

I min oppgave har jeg valgt å fokusere på tekster fra Aftenposten og VG, og jeg har i tillegg til disse to avisene, også analysert tekster fra det rene idrettsbladet Sportsmanden. Som nevnt tidligere i oppgaven, så hadde og har Sportsmanden en enestående posisjon som rent idrettsblad i Norge og norsk mediehistorie, samtidig som at bladet også var med på både å revolusjonere avisenes utseende, og å utvikle sportsjournalistikken til

mer folkelig (Goksøyr & Olstad, 2002).

Siden Sportsmanden gikk inn i 1965 (von der Lippe, 2010), så er artikler fra dette bladet kun representert i analysen av den første tidsperioden.

Grunnen til at jeg har valgt å analysere tekster fra avisene Aftenposten og VG er flere.

Den viktigste grunnen er avisenes størrelse, gjennom alle tre tidsperiodene. Aftenposten hadde i 1950 et opplag på over 140 000, i 1970 over 190 000 og i 1990 over 260 000 (Store Norske Leksikon, 2013a). VG hadde i 1950 et opplag på over 26 000, i 1970 over 70 000 og i 1990 opppe i over 360 000 (Store Norske Leksikon, 2013d). VG passerte i 1972 Dagbladets opplagstall, og i 1981 passerte de Aftenposten også, og har siden den gang den vært Norges største avis. Videre en tilgang også en viktig grunn til valget av kilder, ettersom både Aftenposten og VG har store digitale arkiver, som strekker seg langt bakover i tid og som er tilgjengelige for allmennheten.

Samtidig har jeg valgt bort data fra andre kilder enn Aftenposten og VG, dette er for å få mest mulig kontinuitet gjennom min oppgave, slik at de resultatene jeg finner skal være mest mulig sammenlignbare over tid.

I forhold til valg av artikler, så har jeg forsøkt å fordele disse så jevnt som mulig utover tidsperiodene, og forsøkt å sørge for at artiklene omtaler forskjellige utenlandsproffer fra de forskjellige tidsperiodene, dette for å sørge for at jeg får et så representativt utvalg som mulig i min analyse.

I forhold til den første tidsperioden jeg har valgt å hente data fra har dette bydd på noen utfordringer. I denne perioden bygget avisene noe sin omtale omkring spillerne som valgte å reise til Italia på brev som ble skrevet og sendt hjem av spillerne selv. Spesielt gjaldt dette Aftenposten, og til dem var det Ragnar Larsen som sendte brev, der han omtalte seg selv, og de andre norske spillerne som var i Italia. Jeg har bevisst forsøkt å unngå disse artiklene fordi jeg i min oppgave føler det er mest hensiktsmessig å bruke artikler skrevet av journalister som jobbet i avisene., Likevel føler jeg at jeg fortsatt har klart å finne frem til et utvalg som gir en dekkende fremstilling av denne perioden, selv om datautvalget fra denne perioden består av mange artikler som omtaler Per Bredesen. Dette er blitt slik for å få et utvalg som strekker seg utover hele perioden. Litt av det samme problemet har oppstått i datautvalget fra den andre tidsperioden jeg har valgt å analysere. Det var få utenlandsproffer på denne tiden, så i flere av artiklene som har blitt analysert, så er det de samme utenlandsproffene som blir omtalt. I tillegg ble det under innsamlingen av dataene, også klart for meg at avisene skrev lite om flere av

utenlandsproffene, så dette bidro også til at fordelingen ble litt skjev. I forhold til utvalget som har blitt analysert i den siste av tidsperiodene, så har jeg også her gjort utvalget så tilfeldig som mulig, og valgt artikler som omtaler forskjellige spillere. Men også her finnes det en skjevhet i omtalen av norske utenlandsproffer i fotball. Et eksempel på dette kan man finne ved å se på tidsperioden på 1990-tallet da det spilte tre norske spillere i Manchester United, og nesten samtidig befant tre norske spillere seg i Southampton. De spillerne som spilte i Manchester United fikk mye mer omtale i avisene enn de som spilte i Southampton. Dette til tross for at Claus Lundekvam, som spilte for Southampton, med sine 290 kamper i Premier League, er den nordmannen med nest flest kamper, kun forbigått av John Arne Riise i senere tid (Premier League, 2013).

Jeg har også valgt å ikke ta med artikler der spillerne blir omtalt i forhold til landslaget. Dette valget har jeg tatt på bakgrunn av at spillerne i den første perioden ikke fikk lov til spille på landslaget, og dette dermed kunne gi en skjev fordeling i forhold til data.

4.4 Hermeneutikk

I forhold til denne oppgaven er det også på sin plass å nevne hermeneutikken.

Hermeneutikken er læren om hvordan mennesket erkjenner, fortolker og forstår (Kjeldsen, 2006).

Hermeneutikk betyr, i følge Gripsrud (1999), «tolkningslære», og handler om hva det vil si og forstå noe, og hvordan man kommer frem til en forståelse (s. 136).

Bang (2003) mener hermeneutikk betyr «tolkningskunst», og at dette begrepet innebærer at man som forsker er klar over at man har med seg en før-forståelse av det man skal undersøke, og at dette er noe man tar med seg når man skal tilnærme seg de data som man skal undersøke. Det er dette Gripsrud (1999) kaller forståelseshorisont. Videre skriver Gripsrud (1999) at vi aldri kan legge fra oss vår historiske, kulturelle og sosiale bakgrunn, og de forutsetningene disse gir oss, når vi prøver å tolke og finne mening i noe. Men det er derfor viktig, at man er bevisst på disse, og at man kan reflektere over seg selv og de forutsetningene man bringer med seg. En slik bevisst selvvurdering kalles hermeneutisk selvrefleksjon.

4.5 Kildekritikk

Kildekritikk handler, i følge von der Lippe (2010), om å sjekke om nyheten eller fortellingen holder mål (s. 59).

I forhold til min oppgave, så dreier det seg da om å stille spørsmål som; Hvem laget den? Hvilke kilder er brukt? Hvilke kompetanse har journalisten? Prøver journalisten å fremheve spesielle holdninger eller verdier, eller prøver han å vri saken i en spesiell retning? Alle disse spørsmålene henvender seg til journalistens troverdighet.

I forhold til kilder, er det lett å kritisere journalister, både generelt og innenfor sportsredaksjonen. De aller fleste sakene som blir publisert har ofte kun en kilde, og selv om det hadde vært styrkende for saken hvis journalistene hadde gjort mer utdypende undersøkelser, så har slike undersøkelser gjerne lavere prioritet i forhold til å publisere nyheter med en deadline.

Når det gjelder avisartikler, i min oppgave kan det være referater fra en fotballkamp, eller reportasjer om en spiller, så skriver Kjeldstadli (1999) at det er viktig å være kritisk, og at selv om journalisten var til stede ved, og var et øyenvitne, så kan det journalisten skriver ha gått gjennom en lang prosess før det kommer ut i avisen (s. 177). von der Lippe(2010) skriver at det ikke kun er kildekritikken som bør nevnes i forhold til sportsjournalistikk, men også vridning av artiklene, eller «bias». «Bias» kan deles inn i tre hovedkategorier: politisk, situasjonspreget og strukturell bias, men von der Lippe(2010) omtaler også en fjerde kategori, som hun kaller «desk-bias»(s. 63). Politisk «bias» kan være fokus på kvinnesak, eller etnisitet og rasisme, situasjonspreget «bias» kan være at spesielle aktører blir viet stor oppmerksomhet i forhold til spesielle hendelser, eller før viktige konkurranser. Strukturell «bias» handler for eksempel om at unge, pene og fargerike idrettsutøvere blir viet mer oppmerksomhet og spalteplass. Den siste av dem, «desk-bias», handler om at desken lager tittel og plasserer nyheten i avisen, og ofte blir det brukt en tittel som ikke stemmer i forhold til innholdet, og på denne måten fører man leseren bak lyset.

Hvilke vridning en journalist eller en hel avis har, kan avhenge av mange faktorer, også politisk tilhørighet.

4.6 Validitet og reliabilitet

Reliabilitet handler kort sagt om forskningens pålitelighet (Thagaard, 2009). I forhold til min oppgave kan dette henvise til å stille spørsmål om andre hadde kunnet komme frem til samme resultat som det er gjort i denne undersøkelsen, ved å bruke de samme metodene og teoriene som jeg har valgt å bruke i min oppgave. Dette kan kalles prinsippet om etterprøvbarhet eller overførbarhet. (Thagaard, 2009)

Validitet handler om forskningens gyldighet (Thagaard, 2009). Litt mer detaljert kan det sies at validitet går ut på at jeg som forsker klarer å svare på de spørsmålene som blir stilt i problemstillingen, og om de svar jeg kommer frem til er representerende for de faktiske forholdene (Silverman, 2001).

5. Retorisk analyse

Denne delen av min oppgave vil omhandle retorisk analyse av et utvalg artikler fra aviser og idrettsblader. Jeg har som nevnt tidligere i oppgaven, valgt og fokuserer på tre perioder i innenfor de norske proffspillernes tid i utlandet. Ved innledningen til hver periode, vil jeg forsøke å skrive litt omkring situasjonen rundt fotballen og landslaget på denne tiden, for på denne måten å gi en beskrivelse av konteksten omkring artiklene. I analysen vil materialet bli presentert i kronologisk rekkefølge. Tidligere i oppgaven har jeg beskrevet flere retoriske teorier, som jeg nå vil benytte meg av for å analysere det utvalgte materialet. Det er ikke mulig å benytte alle teoriene på alle de forskjellige sakene, av naturlige årsaker.

5.1 1950-1960

Denne perioden av norsk fotball fikk en god start. Det norske landslaget slo Sverige 4-3 i Gøteborg i 1951, og ble nordiske mestere. Sverige hadde på denne tiden et veldig godt landslag, som i 1948 ble olympiske mestere i fotball (Olsen, Scheie, Jorsett, & Ulseth, 1997, s. 62). Seieren over Sverige førte derfor til at mange fikk troen på at man hadde klart å gjenbygge det norske landslaget, bare fem år etter krigen tok slutt. Thøger Nordbø, som var sjef for uttakskomiteen på denne tiden, sa etter at 1951-sesongen var fullført følgende: «*Dette laget er noe av det beste vi har hatt i Norge*» (Olsen, Scheie, Jorsett, & Ulseth, 1997, s. 66). Men dette ble altså ikke tilfelle. Selv om Norge hadde muligheten til å få et lag på middels nivå, sett med europeiske øyne, så klarte man aldri å komme opp på et slikt nivå. Dette kan henge sammen med at noen av landets beste spillere valgte å pakke sine saker å reise til utlandet for å bli profesjonelle rundt denne tiden. En alternativ forklaring ble presentert av Olsen, Scheie, Jorsett & Ulseth i sin bok *Landslaget. Det norske landslagets historie* (1997). Her blir Per Bredesen sitert, etter sin første tid som proff i Italia, på at han først etter å ha opplevd hverdagen som proff, skjønnte hvor lite de hadde trent hjemme i Norge (s. 66).

I løpet av denne tiårsperioden så vant landslaget, i de beste sesongene, en tredjedel av sine kamper. De som spilte på landslaget hadde ikke de aller største forventningene til spillet på landslaget, og det var kanskje en allmenn aksept for at landslaget ikke var med oppe blant de aller beste (Olsen, Scheie, Jorsett, & Ulseth, 1997).

5.1.1 Artikkel 1

Den første artikkelen jeg vil analysere er hentet fra VG 27. juli 1950. Artikkelen er skrevet av en journalist med signaturen Munk. Dette kan være en forkortelse for journalisten Einar Munthe-Kaas' etternavn, eller det kan være et pseudonym av noe slag. Artikkelen omhandler det faktum at Per Figved har underskrevet en proffkontrakt med en fransk toppklubb.

Munk:

Per Figveds proffkontrakt

At det ble 28-åringen Per Figved som til slutt nappet på den franske manageren Chabriers berømte proff-krok har vakt stor forundring i fotballkretser på Østlandet. S.I.F.-forvarden har jo ikke nettopp vært lengst framme i landslagsdiskusjonen de siste par år. Han ble prøvd på en del halvoffisielle representasjonslag i 1946 og 1947 og spilte B-landskampen mot Danmark juni 1948, da Danmark vant 3-2 etter svak innsats av det unge norske landslaget. Figved har altså ikke oppnådd å bli A-landslagsspiller før sin overgang til profesjonismen, og på grunnlag av det, og også hans relativt svake innsats i de få Oslo-kampene han har spilt, trekker man raskt den slutning at S.I.F.-gutten ikke er kvalifisert for proff-oppgaven i Sochaux.

Dette er neppe riktig! Figved har riktignok aldri vært heldig i sine representasjonskamper, men vi røper vel ingen hemmelighet ved å fortelle at U.K. alltid har hatt et godt øye til gutten og at Stavanger-eksperter har sett ham lage virkelig store centerforwardprestasjoner på sitt klubb lag S.I.F. Og nettopp her er vi ved kjernen. Figved har helt siden frigjøringen vært den typiske klubbspilleren. Han har glidd ypperlig inn i den veltrimmede S.I.F.-stilen, og vår Stavanger-rapportør Jens Haaland kan fortelle at han praktisk tatt er uunnværlig i S.I.F.-rekken.

Figved en farlig gjennombruddsmann

Vi tror at Vestlandsfolk bedre forstår monsieur Chabriers valg eller riktigere Poppe Pettersens enn den jevne fotballpublikumer her på Østlandet. Personlig er vi ikke i tvil om at Figved vil komme bra fra oppgaven i Frankrike. Han er en farlig gjennombruddsmann. Plutselig, mens motstanderne aner fred og ingen fare, kan han krangle til seg ballen og fresc igjennom et helt forsvar for å avslutte med et knallhardt skudd som oftest finner veien til nettmaskene. Framfor alt er han en fysisk sterk spiller, og dette har utvilsomt veid tungt for Chabrier. Kikker en på de navnene som har vært framme i denne transfer-saken, Bjørn Spydevold, Willy Andresen, Hans Andersen, Leif Olsen, for å nevne noen, så finner en fort ut at franskmannen har vært på jakt etter fysisk sterke angrepsspillere. En trenger nemlig å ha fysikken i orden i den franske ligaen. Fransk proff-fotball er kjent for sin hardhet og røffe spillsystem, vi tror ikke spillere som svensken Kalle Palmér eller f. eks. Ragnar Hvidsten har særlig meget å hente i fransk proff-fotball. Vi tror nettopp at en kar som Figved kan klare seg godt såfremt han får klubbkollegaer som forstår hans spill. Der ligger vel nøkkelen til Figveds eventuelle suksess i Sochaux.

Og så håper vi at klubbmedlemmer, ja Stavanger-folk i det hele tatt, ikke ser skjevt til Figved disse tre ukene før han drar sørover. At han griper denne sjansen er helt igjennom naturlig. Han har bundet seg for ett år og får utbetalt bortimot 50 000 kroner. En nett pengesum som teller for en politikonstabel i Stavanger som forlengt har stiftet familie.

I tekstens exordium, gjør journalisten rede for den hendelsen som har skjedd:

At det ble 29-åringen Per Figved som til slutt nappet på den franske managerens Chabriers berømte proff-krok har vakt stor forundring i fotballkretser på Østlandet. S.I.F.-forvarden har jo ikke nettopp vært lengst framme i landslagsdiskusjonen de siste par år.(VG 27.07.1950)

Det kan virke som om journalisten her forsøker å svekke Per Figveds etos. Ved å bruke metaforen «proff-krok» for å beskrive at Figved har undertegnet en proffkontrakt, så oppnår han å fremstille saken som at Figved har blitt lurt av

proffklubbens «fisker». Videre skriver journalisten at Per Figved ikke har spilt på landslaget, og dermed ikke er skikket for profflivets prøvelser.

Så skifter journalisten vinkling på saken, og teksten går i stedet over i en blanding mellom forsvarstale og oppvisningstale, der journalisten lister opp de mange grunnene til at Per Figved skal lykkes som proffspiller i Frankrike, og videre forsvarer det valget spilleren har tatt ved å bli proff som noe helt naturlig for en spiller med ambisjoner, og en familie og ta vare på. Denne delen av teksten virker det som at bygger på formale topoi.

Påstand: Per Figved vil gjøre suksess som proffspiller i Frankrike

Begrunnelse: Han er en fysisk sterk spiller, og en farlig gjennombruddsspiller

Underliggende felles synspunkt: Den franske fotballen er fysisk hard, det er Per Figved også.

Dette topos bryter litt med den etos som journalisten innledningsvis tildeler Figved, men er i tråd med den utviklingen som artikkelen har.

I tekstens conclusio kommer journalisten med en oppfordring til publikum om at de ikke skal dømme Figved for det valget han har tatt, og ikke se han i noe dårligere lys på grunn av dette.

Jeg vil si at Per Figved og hans etos, både som fotballspiller i Norge og i utlandet, kommer styrket ut av denne artikkelen.

5.1.2 Artikkel 2

Det er bare Georg Mønsen som har hatt lykken med seg
Nancys fremstilling av «saken Stensland» er interessant

Parisbrev fra Erik NANDRUP

Paris, 1. oktober.

Fire norske fotballspillere prøvde som kjent lykken i høst, som proffspillere i Frankrike. For den ene, Gunnar Stensland, ble eventyret ikke av lang varighet – mere om det lenger nede. Hvordan er så utviklingen for de tre andre, Paulsen og Eivged, som er engasjert av Football-Club de Sochaux og Mønsen, som spiller i Football-Club de Nancy, begge klubber i nordfranske byer. La meg først innknytte at det i Frankrike er profesjonell serie, som varer fra slutten av august til slutten av mai, med en 1. divisjon og en 2. divisjon. Begge divisjoner omfatter 15 klubber, med hjemme- og bortekamp blir det altså 24 kamper per sesong. Hverti kommer cup- og arrangerte landskamper etc., så man skjønner at en fransk proff-spiller har bruk for 3 måneders sommerferie når sesongen er over. Lange reiser blir det også, da klubbene er spredt over hele Frankrike, uten noen geografisk inndeling.

Sochaux og Nancy spiller begge i 1. divisjon. Det kan nevnes at de 9 kamper nå søndag i denne divisjon samlet gjennomsnittlig 15 000 tilskuere, med en gjennomsnittlig entréinntekt av kr. 43 000.—. Sochaux har i mange år hatt en solid posisjon i fransk fotball. Den var cupvinner i 1937. I serien sluttet den i fjor på 6.-plassen. Nancy var 2.-divisjonsmester sesongen 1945/46, og rykket da opp i 1. divisjon. I fjor ble den nr. 12 i serien.

La oss først se på Sochaux-nordmennene, Paulsen og Eivged. Det må innrømmes at de for tiden synes å fore en noe tilbaketrukket tilværelse, i alle fall har klubben nå spilt flere seriematcher, uten at noen av dem har vært på laget. Det er litt slendomme- lig, da begge, og særlig Paulsen, den første tid herne gjorde godt inntrykk. Ja, Paulsen ble sogar i pressen betegnet som banens beste spiller i kampen mot Nice 17. september, som Sochaux vant med 3-2. Han betegnes som allesteds nærværende, og meget kamplysten. Nice hadde i denne kamp på sitt lag argentineren Amalfi, tidligere indreloper i «Penarol», som forøvrig Torino har vært ute etter, og bud Nice 7 000 000 frs. for ham, mens Amalfi selv skulle få 3 000 000. Nok av det, visstnok skrev at man skulle trodd det var Paulsen som var ayndendingen og ikke Amalfi. Lederne i Nice uttalte, kanskje litt spøkende, at de gjerne skulle bytte Amalfi mot Paulsen. — Eivged synes også i begynnelsen å ha gjort et fordelaktig inntrykk, tross han en tid var skadet.

— Men etter en kamp i oktober, ble Paulsen betegnet som upjenskjennelig, og man spurte sogar seg selv om utenlandske spilleres oppreden i Frankrike måtte betraktes som flasko. Siden har de to nordmenn ikke vært å se på laget, men det behøver naturligvis ikke å utlegges derhen at de ikke kommer der mere. Klubbene har jo et forholdssvis stort utvalg, så det hender ofte at enkelte, alt etter form og ansett, blir ständes ubenyttet en tid. Sochaux har imidlertid nettopp en spiller som brasilianske loper Roberto Muro, og man ikke det tyder på at de to norske loper er

La oss så ta en tur til Nancy, hvor Mønsen sitet er avise igjen. Det synes som om Mønsen, i motsetning til sine kamerater i Sochaux, har hatt en vanskelig debut. Muligens har det skortet på treningen i begynnelsen, Mønsen er jo en sverer kar, 1.88 høy. Han er nu regelmessig å finne på laget. Allerede 17/9 skrev man at han utmerket seg ved sin intelligens og sine presise passinger, og at man ventet seg meget av ham som reiske leder. 8. oktober spilte hans klubb mot Reims, forårrets cup-vinner, og ble slått med 2-0. Mønsen gjorde seg der meget fordelaktig bemerket i den første del av kampen. Nu søndag besviret Nancy den gode klubb Rouaix med 2-1, og Mønsen scoret vinnermålet, forevrig det første mål han har scoret i offisiell kamp herne. Det fortelles at han etter dette mål ble så varm, lykkesaktet av sine medspillere, at han enda etter kampen var helt i rørt. I alle fall vet jeg fra Nancy's ledelse at Mønsen er meget avholdt, både av spillere og publikum. Hans sinilende, vinnende væsen, alvor i treningen og regelmessige levestet vinner alles sympati. Jeg tror derfor det kan sies allerede nu at Mønsen har slått igjennom i fransk profesjonell fotball.

Jeg må også komme inn på 4. mann, Gunnar Stensland, som jo i pressen hjemme er kommet med meget graverende beskyldninger mot klubben Nancy (altså ikke Sochaux, som enkelte aviser sier). Hans uttalelser er forevrig også blitt gjengitt i den kontinentale presse. Jeg har satt meg i forbindelse med ledelsen i Football-Club de Nancy, for også å høre den annen part. Jeg gjengir hva der er blitt meg forklart, uten å ta noe standpunkt. Kun vil jeg innknytte at Stenslands beskyldninger overrasker meg, med den erfaring jeg har av forholdene i fransk idrett.

Nancy fremholder at engasjementet av Stensland gikk gjennom Poppo Petersen. Klubben har bruk for en indreloper, for å erstatte danskten Bronø, som på sin anmodning var blitt overført til Italia. Stensland var blitt beskrevet som en indreloper av første klasse, internasjonalt, fullendte atreter, 26 år gammel. Det viste seg da Stensland kom til Nancy at han var flere år eldre enn oppgitt, og spilt i førstestet i sin klubb. Etter flere prøver viste det seg at han ikke holdt de med Nancy ventet seg. I full enighet med Stensland ble det da besluttet å annullere engasjementet. Stensland har fått dekket alle sine omkostninger, reise og opphold, og fått utbetalt en meget betydelig erstatning for de 50 dager han var fraværende fra sitt hjem. Nancy tilføyer at man er meget fornøyd med Mønsen, som naturligvis er blitt utbetalt alt han var lovet.

Dette er altså Nancy's fremstilling av saken. Ledelsen mener at Stenslands uttalelser er løgn, for å dekke over utilstrekkelig dyktighet, og føler seg ille berørt over å bli satt i et dårlig lys. Når pressen nu har tatt seg slik av saken, er det vel ikke utenkelig at de høyere myndigheter kan få den til avgjørelse, mener Erik Nandrup.

Den neste artikkelen jeg skal forsøke å analysere er hentet fra bladet Sportsmanden som kom ut den 30. oktober 1950. Artikkelen er et brev, skrevet av journalisten Erik Nandrup, som er utsendt av Sportsmanden til Paris. Målet med artikkelen er å opplyse publikum om hva som skjer omkring spillerne som valgte å bli proffspillere i utlandet.

Artikkelens overskrift er som følger: «Det er bare Georg Mønsen som har hatt lykken med seg. Nancys fremstilling av «saken Stensland» er interessant.» I tekstens exordium skriver Nandrup videre:

Fire norske fotballspillere prøvde som kjent lykken i høst, som proffspillere i Frankrike. For den ene, Gunnar Stensland, ble eventyret av ikke lang varighet – mere om det lenger nede (Sportsmanden 30.10.1950).

Hvis man ser overskriftene og tekstens exordium under et, kan det virke som journalisten forsøker å svekke utenlandsproffene sin etos. Dette gjør han ved å bruke en talefigur, der han bytter om rekkefølgen som det hadde vært naturlig å skrive ordene i. En mer naturlig oppbygning av setningen kunne vært; «Fire norske fotballspillere prøvde som kjent lykken i høst, som proffspillere i Frankrike. Det er bare Georg Mønsen som har hatt lykken med seg.»

Videre går journalisten over i noe som ligner en oppvisningstale, der han trekker frem det høye nivået i fransk fotball, at de har en lang sesong, med mange kamper, mye reising, høyt tilskuerantall og mye penger involvert.

Når Nandrup igjen skal omtale de norske spillerne, virker det som han igjen prøver å svekke deres etos, når han om Inge Paulsen og Per Figved skriver: «Det må innrømmes at de for tiden synes å føre en noe tilbaketrukket tilværelse, i alle fall har klubben nu spilt flere seriematcher, uten at noen av dem har vært på laget.» Dette kan være å trekke det litt langt, og at journalistens mål bare er å opplyse publikum om spillernes status.

I neste del av artikkelen omtaler journalisten Georg Monsen, som er den av utenlandsproffene som har gjort det best i Frankrike. Her beskriver Nandrup hvordan Monsen i begynnelsen av oppholdet i Frankrike hadde det litt vanskelig. Denne delen av artikkelen ligner i trekk på en forsvarstale, eller rettsstale, der journalisten nærmest forsvarer den vanskelige starten hans, og rettferdiggjør den ved å legge mye av ansvaret i manglende trening, før det skifter over i oppvisningstale, der Nandrup omtaler Georg Monsen, og den innsatsen han har gjort for klubben sin, med stort patos, før han konkluderer med at Monsen har gjort suksess i profesjonell fransk fotball.

5.1.3 Artikkel 3

Den neste artikkelen som står på analyselisten er hentet fra Sportsmanden 8. januar 1951, og er også skrevet av journalisten Erik Nandrup. Artikkelen omhandler Torgeir Torgersens og Willy Andresen sin debut i fransk proffotball.

Torgeir Torgersens debut
Stades beste mann i går
Willy Andresen spilte indre og mangler kondisjon
Av Sportsmandens Paris-korrespondent Erik Nandrup

Helms, søndag.
I et vakkert, men råkaldt vær etter regnet, dro jeg i morges fra Paris til Helms med Stade Français' ekstrapag for å se Torgeir Torgersen og Willy Andresen spille sin første kamp som profesjonister.

Stadestadere var Stade og Helms som i fjor var rinner av cupen og ble nr. 2 i serien. 12 000 tilskuere var møtt frem. Helms vant kampen for- tjent med 2-0. Allerede etter et mi- nutts spill scoret Helms sitt første mål ved sin hyperferlige hollandske centerforward Appel uten at Torgeir- sen kunne laste for dette.

I sin første profesjonelle kamp var Torgersen langt fra nervøs, og han spilte en utmerket kamp som kvali- ficerte ham til betegnelsen: sitt lags beste mann. Hans gode plassering og flotte redninger vakte stor oppmerk- somhet. Torgeir Torgersen selv var meget fornøyd med resultatet, men i hans mening forsvart var sannsynlig å spille bak, akkurat som det var for Appel. Han uttrykte også sin over- bevisning om at dette resultatet var et resultat av samarbeid mellom de to spillerne.

Svensken Jensen var tredje uten- dring på laget. Hans merker var så overraskende, da han forrige søndag fikk en hurt i hodet. Han var da hel- ler ikke helt seg selv, og hans egen- skap spilte i dag gjorde ikke oppgaven lettere for Willy Andresen.

Ransen var tung og slapp etter reg- net.

I forberedelsen etter kampen ble det nevnt at kampen var svært viktig for Helms.

Willy Andresen hadde en vanskel- gere oppgave, idet manglende trening gjorde seg sterker. Gjeldende hos en lege. Andresen spilte vekselvis indre venstre og indre høyre, mens hans naturlige plass er centerforward. Han kom bra fra kampen i dag og fikk vist sitt fotballtalent.

Når hans innsett for laget bare ble middels, må dette skyldes på Bondsjo- nens konto. Når denne kommer er han nok fullt ut i stand til å forsvare sin plass, hvilket også treneren Willy Wolf og Stades kaptein var overbe- vist om. Willy Andresen mente det gikk hardest for seg her i Frankrike enn i Norge, og han var forlinsvet over at så mange forelesere kunne skje utpantet av dommen.

Svensken Jensen var tredje uten- dring på laget. Hans merker var så overraskende, da han forrige søndag fikk en hurt i hodet. Han var da hel- ler ikke helt seg selv, og hans egen- skap spilte i dag gjorde ikke oppgaven lettere for Willy Andresen.

Ransen var tung og slapp etter reg- net.

I forberedelsen etter kampen ble det nevnt at kampen var svært viktig for Helms.

MILVULK
VILKOR
VILKOR
VILKOR

I tekstens exordium beskriver journalisten sin opplevelse omkring reisen til kampen:

I et vakkert men råkaldt vær etter regnet, dro jeg i morges fra Paris til Reims med Stade Français' ekstrapag for å se Torgeir Torgersen og Willy Andresen spille sin første kamp som profesjonister (Sportsmanden 08.01.51).

Her gir Nandrup en patosfylt beskrivelse av sine forberedelser til kamp. Dette er med på å sette leseren inn i artikkelen, og at leseren føler seg til stede i det som journalisten beskriver.

Så gir Nandrup en kort beskrivelse av

motstanderlaget, tilskuerantallet og kampens resultat. Videre beskriver Nandrup innsatsen til Torgersen på følgende måte:

I sin første profesjonelle kamp var Torgersen langt fra nervøs, og han spilte en utmerket kamp som kvalifiserte ham til betegnelsen: sitt lags beste mann. Hans gode plassering og flotte redninger vakte stor oppmerksomhet (Sportsmanden 08.01.51).

Her blir Torgeir Torgersens etos styrket. Journalisten snakker veldig positivt om den opptreden som målvakten har fremvist. Selv om laget hans tapte kampen 3-0, blir han

fortsatt valgt til lagets beste spiller av journalisten, som videre skriver at Torgersens innsats også gjorde inntrykk på det franske publikumet. Journalisten har også inkludert en kommentar fra Torgersen selv, der han sier seg fornøyd med sin egen innsats, men konkluderer med at forsvaret var utfordrende å spille bak. Han sier seg også overrasket over at motstanderne ikke var tøffere fysisk i duellene. Denne reaksjonen kan svare til det etos som journalistene tidligere har tildelt den profesjonelle franske fotballen, som hard og fysisk krevende. Her kan det virke som om media har skapt et bilde av fransk fotball som muligens er litt overdrevet. Dette kan ha vært for å «skremme» flere norske spillere fra å reise utenlands å gi seg i kast med proffdrømmen.

Den neste delen av artikkelen er viet kampens andre norske spiller, Villy Andresen. Her beskriver journalisten Andresens innsats på en forsvarende måte. Han begrunner en middels prestasjon med manglende trening og spill utenfor favorittposisjonen. Også her har journalisten inkludert en kommentar fra spilleren selv, som, i motsetning til Torgersen, mente spillet var mer fysisk i Frankrike enn i Norge. Når innsatsen så blir oppsummert, så konkluderer journalisten med at Andresen fikk vist frem ditt talent, og at han fint forsvarer en plass på laget, bare den fysiske formen blir forbedret. Her ser det ut som om teksten bygger på formale topoi. Publikum i Norge vet jo hvilke kvaliteter Villy Andresen besitter, etter å ha fulgt han i hjemlandet.

Påstand: Bare Villy Andresen forbedrer formen noe, forsvarer han en plass på laget til Stade Francais.

Begrunnelse: Han viste nok av sitt talent i debutkampen.

Underliggende felles synspunkt: Villy Andresen er en spiller som besitter de ferdighetene og det talentet som trengs for å lykkes i profflivet.

I etterkant av denne artikkelen kommer både Torgeir Torgersen og Villy Andresen ut fra det med en styrket etos som utenlandsproffer. Journalisten skriver meget positiv om dem begge, og det negative som er, blir bortforklart med gode argumenter, som virker overbevisende på leseren.

5.1.4 Artikkel 4

Neste artikkel er hentet fra Sportsmanden 1. februar 1951. Artikkelen er igjen skrevet av journalisten Erik Nandrup, og har som mål å informere leseren om hva som skjer i fransk sport, deriblant de norske utenlandsproffene i fotball.

Den innledende delen av artikkelen, dens exordium lyder som følger:

Frankrike akkurat nå
Av ERIK NANDRUP

Paris, 1. går. Vinteren er forbi, kan man nesten si, i alle fall i lavlandet. I Alpene og Pyreneene er det nok rekordartede snemengder, og skisporten dyrkes av titusener. Med fotballbanene er ikke lenger froste, og snelaget er forsvunnet. Fotballen ruller for fullt, og gårsdagen ga ny rekordinntekt for de 9 kamper i 1. divisjon, idet langangspengene gjennomsnittlig gikk opp i 50 000 pr. match i norske penger.

Kommuniket fra den norske front er mere optimistisk enn uken før. Stade Français spilte denne søndag et rickamp i tettbyen Roubaix (120 000 innbyggere) ved den belgiske grense, mot den stedlige klubb. Stade Français ble igjen slått, denne gang med 3-1, hvorav 2 mål skyldes straffespark. Stades kaptein, den internasjonale Grégoire, pådro sitt lag. Men kampen var god, og det hyggelige var at ikke bare Torgersen, men også Willy Andresen spilte en utmerket kamp. Begynner Andresen å finne den franske melodi? Det synes så. Han fulgte denne gang godt med i rytmen, hadde et par gode skudd, og særlig flere fine opplegg til medspillere. Det skal bli interessant å følge ham fremover.

Torgersen beviste at når han forrige søndag hadde en forholdsvis svak dag, så var det fordi — han giftet seg dagen i forveien. I Roubaix viste han en rekke flotte parader, og var sammen med svensken Egon Jonsson, laget beste spiller, mens Andresen ikke var langt etter.

Inge Faubrons RUCD, Rouen, beseiret Le Mans med 2-2, hvorav scoret ett. Han spilte en meget god kamp, og var blant lagets beste spillere.

Georg Mørnes spilte for første gang i Paris, idet hans klubb, Besançon, møtte Cercle Athlétique de Paris. Paris startet lag i 2. divisjon. Besançon vant med 3-1, men kampen var ikke av klasse, og det var Mørnes som spilte beste. Han var det eneste

stiv og langsom. Besançon og Rouen deler fremdeles 5. plassen i 2. divisjon.

Kanada og U.S.A., eller retttere de to klubber som skal representere disse land i VM i mars, møttes i lørdag i Palais des Sports, som for anledningen var fullt besatt. Kanadierne, som jo allerede har en lang turné i Europa bak seg, var i form, og hadde ingen vanskelighet med å beseire de utrenede amerikanere med 11-1. Men om vel i måned, vil nok de siste bite å bite ganske amerledes fra seg.

Så er Monte Carlo-rallyet over for denne gang. Det omfattes her i Frankrike med veldig interesse, og et tallrikt publikum er tilstede ved de forskjellige kontrollsteder. Arrangørene fikk seg grå-hår i hodet, da vær- og foreforhold nesten på alle ruter var så gode at man regnet at ca. 500 deltager, ville komme prikkfrie til Monte Carlo. De ville da bli et avare arbeid å etablere en premieliste, bare ved hjelp av de tilleggsprøver som sto på programmet i Monte Carlo. Heldigvis, får man si, ble stappet Paris-Monte Carlo prøvestenen, da man skulle gjennom Alpene utløpere, hvor snø, regn, frost om hverandre, sørget for at tallrike deltager kom frem til Middelhavet med divers punktbelastning. Ellers var det etendomme, og nok deltagerne fra Lisboa som hadde den vanskeligste jobb under turen, idet de i Spania måtte gjennom en snø hvor veiene i et par hundre km.s lengde var dekket av snø.

For atter å la en tur innom fotballen, kan jeg meddele at sammenslutningen av de franske profs-klubber nettopp har bestemt at fra og med sesongen 1952-53 skal klubbene bare kunne ha 2 utenlandske spillere på laget, istedetfor nu 5. Dette vil nok bety en nedgang i spillerne i overveiende.

Erik Nandrup.

Vinteren er forbi, kan man nesten si, i alle fall i lavlandet. I Alpene og Pyreneene er det nok rekordartede snemengder, og skisporten dyrkes av titusener. Men fotballbanene er ikke lengre froste, og snelaget er forsvunnet. Fotballen ruller for fullt, og gårsdagen ga ny rekordinntekt for de 9 kamper i 1. divisjon, idet inngangspengen gjennomsnittlig gikk opp i 50 000 pr. match i norske penger. (Sportsmanden 01.02.51)

Her gir Nandrup en nesten poetisk beskrivelse av omstendighetene rundt den franske fotballen. Dette tar med leseren på en reise bort fra det kalde nord, til yrende fotballbaner i Frankrike.

At journalisten velger å presentere rekordinntekter når det kommer til inngangspenger så tidlig i artikkelen, understreker det faktum at her handler det om profesjonell idrett og store penger.

Videre i artikkelen skriver journalisten om de kampene som har blitt spilte denne serierunden, der norske spillere har vært involvert. Stade Français, laget der Torgersen og Willy Andresen spiller, tapte sin kamp 3-1, men journalisten beskriver

kampen som god; «*og det hyggelige var at ikke bare Torgersen, men også Villy Andresen spilte en utmerket kamp.*» Her fremhever journalisten de to norske spillerne, og beskriver deres opptreden som utmerket, til tross for at laget tapte kampen, og det virker det som om Nandrup ønsker å styrke utenlandsproffenes etos. Videre benytter journalisten seg av et retorisk spørsmål, når han spør; «*Begynner Villy Andresen å finne den franske melodi?*». Her har han også brukt uttrykket «å finne en melodi», som en metafor for å tilpasse seg spillet i Frankrike.

Videre i artikkelen omtales Torgeir Torgersen. Her benytter journalisten seg av en sammenligning, der han trekker frem den forrige kampen, der Torgersen ikke gjorde det så godt, og begrunner dette med at Torgersen giftet seg dagen før. Dette forsvaret av Torgeir Torgersen bygger på at han, slik journalisten beskriver, gjorde det meget godt i denne kampen, og var sitt lags beste spiller, delt med en annen. Villy Andresen presterte ikke stort dårligere i følge journalisten.

Den neste delen av artikkelen er en kort omtale av kampen mellom Rouen, klubben der Inge Paulsen spiller, og Le Mans. Her skriver journalisten at Paulsen spilte en meget god kamp, og han blir omtalt som en av sitt lags beste spillere, da han scoret ett mål, og hjalp sitt lag til seier.

Så skifter artikkelen tema, og omhandler motorsport, før den i avslutningen, i conclusio, igjen omhandler fotball. Her refererer journalisten til at det franske fotballforbundet har bestemt at de skal kutte ned på antall utenlandske spillere det er tillatt for hver klubb å stille med. Dette, skriver journalisten, vil påvirke spillernes «børsverdi».

I denne delen virker det som om journalisten forsøker å svekke utenlandsproffenes etos, eller i hvertfall den franske fotballens etos. Ved å bruke begrepet «børsverdi», så reduserer han spillerne til objekter, en vare som blir kjøpt og solgt mellom klubbene, og de franske fotballklubbene blir fremstilt som kyniske og kalde, når de «handler» med spillere.

Når man skal oppsummere denne artikkelen, vil jeg si de norske proffene kommer veldig styrket ut av omtalen i denne artikkelen. Journalisten bygger deres etos opp gjennom hele teksten. Den franske fotballens etos blir derimot svekket av denne omtalen.

5.1.5 Artikkel 5

Denne artikkelen er hentet fra VG 4. april 1953, og er skrevet av journalisten Einar Munthe-Kaas. Bakgrunnen for artikkelen er at det i italiensk fotball på den tiden kun var lov til å bruke to spillere som ikke var italienere. Selve artikkelen handler om hvem som blir tildelt en plass på laget, og hvem som blir satt utenfor, av de to nordmennene Ragnar Larsen og Per Bredesen, samt svensken Sigge Löfgren.

**Hvem blir de to utlendinger på Lazio-laget?
Settes Bredesen ut til høsten?**

Löfgren undertegnet ny kontrakt
Fra VGs utsendte medarbeider Einar Munthe-Kaas

ROMA. For et par dager siden undertegnet svensken Sigge Löfgren ny toårs kontrakt med Lazio. Dette var uventet og noe utenfor Lazio's første lag da Per Bredesen ble kjøpt i vinter. Og i dag er ikke engang svensken registrert fordi det ikke er lov til å bruke mer enn to utlendinger på et italiensk profflag. Hvis denne ordningen fortsetter i Italia oppstår det et interessant spørsmål: hvilke to utlendinger vil Lazio bruke?

Löfgren har allerede fått ny kontrakt. Han skulle dermed være sikret en plass på Lazio's lag. De kaster jo ikke akkurat pengene rett ut av vinduet. Per Bredesen har som kjent et år igjen av sin kontrakt og er altså automatisk med i bildet.

Ragnar Larsen best

Men Ragnar Larsen er jo i særklasse den av de tre utlendingene som har gjort den største suksessen. Meget populær både blant spillere, reportere og ledelse. Hittil er det ikke kommet forespørsel om han vil underlegne kontrakten på ny, men selv sier han til oss at han gjerne vil fortsette. Det dreier seg jo om nye 100 000 for ham og etter hva vi forstår av samtaler med Romareportere og Lazio-ledere vil han utvilsomt bli bedt om å skrive under på ny.

Ikke plass til Bredesen

Dermed er altså situasjonen blitt den samme som i vinter, hvem blir de to utlendingene på Lazio-laget? Vårt tips er Larsen og Löfgren. Det blir altså ikke plass til Bredesen på Lazio's lag, trass i de store ovasjonene han fikk da han gikk over.

Det er en kjent sak at Hortensgutten ikke har innfridd de store forventningene som ble knyttet til ham. En av Lazio's

ledere forteller at han bare har spilt to gode kamper av de han har vært med i, og hva er grunnen? På papiret skulle jo Per være større fotballspiller enn Ragnar Larsen. Vel, vi har forsøkt å komme til bunns i denne saken, og så vidt vi forstår er han en

for stor solist

seiv i italienernes øyne. Han glemmer nemlig lagspillet, og medspillerne klager over at kontakten på venstresiden der Bredesen spiller indre løper er for dårlig. Dessuten, og dette er det viktigste: Det hevdes at han ikke er hard nok. Han viker unna sammenstøtene, og da er han kommet på en farlig vei i italiensk fotball. Profvspillerne med alle sine tricks vet hvorledes de skal ta ham, alle vet de at han viker unna og dermed «dreper» de ham første gang kollisjonene kommer. I det hele tatt han passer ikke inn i spillestilen slik som Larsen og Löfgren gjorde og den alminnelige mening her nede er at det blir disse to som kommer til å spille på høstens Lazio-lag.

Per Bredesen er betenkt ut - blir han satt ut av laget til høsten?

«Hvem blir de to utlendinger på Lazio-laget? Settes Bredesen ut til høsten?» (VG 04.04.53). Slik lyder overskriften til artikkelen. Allerede her benytter journalisten seg av et verktøy som kalles retoriske spørsmål. Dette er et effektivt virkemiddel for å sette leseren i det samme utgangspunktet som journalisten, fordi leseren selv må finne svaret på spørsmålet.

Videre skriver Munthe-Kaas følgende i tekstens exordium:

For et par dager siden undertegnet svensken Sigge Löfgren ny toårskontrakt med Lazio. Dette var unektelig noe uventet i innvidde fotballkretser. Löfgren ble som kjent satt utenfor Lazios første lag da Per Bredesen ble kjøpt i vinter. Og i dag er ikke engang svensken registrert fordi det ikke er lov til å bruke mer enn to utlendinger på italienske profflag. Hvis denne ordningen fortsetter i Italia oppstår det et interessant spørsmål: hvilke to utlendinger vil Lazio bruke? Löfgren har allerede fått ny kontrakt. Han skulle dermed være sikret en plass på Lazios lag. De kaster ikke akkurat penger ut av vinduet. Per Bredesen har som kjent et år igjen av sin kontrakt og er altså automatisk med i bildet.

(VG 04.04.53)

Her kan man stille spørsmål om hvilke etos journalisten ønsker å tildele de norske utenlandsproffene. Journalisten benytter seg av et av de samme retoriske spørsmålene i denne delen av teksten som han benyttet i overskriften, der han stiller spørsmål omkring hvilke av utlendingen som kommer til å få plass på laget til Lazio. Sammen med henvisningen til at svensken Löfgren har fått ny kontrakt og dermed sikker plass på laget, skaper journalisten med dette en usikkerhet rundt en av de norske utenlandsproffene, og antyder i overskriften av det er Per Bredesen som er mest utsatt. Her kan det virke som journalisten forsøker å svekke Bredesens' etos.

Selve artikkelen er utformet mest som en rådstale, som er delt i tre hoveddeler. Den første delen omhandler Ragnar Larsen, og her argumenterer journalisten for hvorfor han fortjener plassen på laget ved å understreke hvor godt likt han er, både av medspillere og fansen.

De neste to delene av artikkelen omhandler begge Per Bredesen. I den første av delene presenterer journalisten sin tese om at det er Bredesen som kommer til å trekke det korteste strået i kampen om en plass på laget, før han i den siste delen av artikkelen presenterer en rekke argumenter for hvorfor det er nettopp Bredesen som blir utelatt fra troppen.

I tekstens conclusio blir Per Bredezens' etos ytterligere svekket, når journalisten ved hjelp av de argumentene han tidligere har presentert, kommer til den konklusjon at svensken Löfgren og Ragnar Larsen er bedre skikket til livet i den italienske fotballen:

I det hele tatt han (Bredezen) passer ikke inn i spillestilen slik som Larsen og Löfgren gjorde og den alminnelige mening her nede er at det blir disse to som kommer til å spille på høstens Lazio (VG 04.04.53).

Etter denne talen, kommer de norske utenlandsproffene litt forskjellig ut av det. Ragnar Larsen kommer med styrket etos ut av artikkelen, mens tilfellet med Per Bredezen er motsatt, der hans etos er betydelig svekket.

5.1.6 Artikkel 6

Den neste artikkelen er hentet fra VG den 9. mai 1958. Det er ikke oppgitt noen forfattende journalist på denne artikkelen, som omhandler Per Bredesens innsats i en kamp mellom Manchester United og Bredesens' Milan.

Den blonde nordmannen var Milans farligste: **BREDESEN får god presse** SPILTE HELE KAMPEN MED SKADET ANKEL

MANCHESTER i dag. — Til tross for en meget uheldig start gjorde Per Bredesen et meget vellykket come-back i Milans trøye i Manchester i går. Allerede etter et par minutters spill fikk Bredesen et spark i ankelen, og måtte gjennomføre resten av kampen med en svært hoven fot.

Det hemmet ham sikkert, men det var ikke så lett å se fra tribunen, og det var bare uflaks som gjorde at han ikke fikk rettet på Milans 1-2 nederlag. Men den scoringen Milan fikk, var 90 prosent Bredesens fortjeneste, ved en drømmepassing frem til Scaffano, som bare hadde å nette fra en fin posisjon.

DEN GAMLE GODE

Hortensgutten var den gamle gode, med flott teknikk og ypperlige gjennomspill, og det er vel ingen tvil om at han var Milan-rettens beste spiller i går.

UTROLIG! SA NILS LIEDHOLM

— Det er utrolig at Bredesen kunne spille så godt etter å ha vært borte fra storkamper nesten et helt år, sa Milans kaptein, svensken Nils Liedholm, til VG etter kampen. Og det var slett ikke lett å spille her i dag. Banen var uvant for oss, og Manchester spilte både hardt og godt.

SYND MED SKADEN

— Det var kjempe-ergerlig at jeg skulle få den skaden med en gang, sa Bredesen til meg i garde-

roben etter kampen, og viste frem sin hovne ankel. Men når jeg tenker på at jeg spilte nesten hele kampen med det wunde benet, er jeg jo fornøyd med innsatsen likevel.

— Jeg hadde ikke ventet at kondisjonen skulle ha holdt så godt. Jeg var silt en liten periode i første omgang, men kviknet til igjen, og holdt fint resten av kampen.

FØR HARDT

Nå håper jeg snart foten blir helt bra, slik at jeg kan få trent skikkelig før returkampen i Milano onsdag. Da skal vi slå dem, det kan du skrive opp.

— Ellers synes jeg United spilte for hardt, sier Bredesen videre, — sto du stille for å ta imot ballen, kom det som regel en engelskmann for full fart og rente deg overende. Det var merkelig at den danske dommeren ikke straffet spillerne for det, slik er da ikke han vant til, og ikke vi heller for den saks skyld, sluttet han.

I dag får Bredesen ros i de engelske avisene, og «Daily Express» skriver blant annet at «den blonde nordmannen Per Bredesen var Milan-rettens stjerne». Han be-

handlet ballen med en slik presisjon at vi hele tiden fryktet for scoring fra den kanten. Alle avisene er også skjønne enige om at Milans mål var Bredesens fortjeneste.

Overskriften på artikkelen lyder: «Den blonde nordmannen var Milans farligste: Bredesen får god presse. Spilte hele kampen med skadet ankel» (VG 09.05.58).

Mens artikkelens exordium videre skriver:

Til tross for en meget uheldig start gjorde Per Bredesen et meget vellykket come-back i Milans trøye i Manchester i går. Allerede etter et par minutters spill fikk Bredesen et spark i ankelen, og måtte gjennomføre resten av kampen med en svært hoven fot (VG 09.05.58).

I denne artikkelen blir Per Bredeesen tildelt en nærmest heltemodig etos, etter å ha gjennomført en helt kamp med skadet og hoven ankel. Hele artikkelen har form som en oppvisningstale, der Bredeesen blir rost opp i skyene, i patosfylte beskrivelser:

«Hortengutten var den gamle gode, med flott teknikk og ypperlige gjennomspill, og det er vil ingen tvil om at han var Milanrekkens beste spiller i går» (VG 09.05.58).

Disse beskrivelsene fra journalisten blir støttet opp av lignende sitater fra Milan-lagets kaptein, som sier :*«Det er utrolig at Bredeesen kunne spille så godt etter å ha vært borte fra storkamper nesten et helt år» (VG 09.05.58).*

I tekstens conclusio oppsummerer journalisten den omtalen som Bredeesen har fått i engelske aviser etter kampen, som er med på og ytterligere bygge opp under Bredeesens' etos. Det kan derfor trygt sies at Per Bredeesen og hans etos kommer veldig styrket ut av denne omtalen.

5.1.7 Artikkel 7

Denne artikkelen er hentet fra VG 21. juli 1958, og er underskrevet av en journalist med signaturen Kåbe. Artikkelen er dels et intervju med Bredesen, og har som mål å informere publikum om at Per Bredesen er en ettertraktet spiller i Italia, og det er liten sannsynlighet for at han vender tilbake til Norge med det første.

Spiller i Horten i morgen; men det blir lenge til neste gang: Bredesen verdt en million kroner

Når hele Horten tropper opp i Lystlunden i morgen for å se Per Bredesen gjeste i Ørn-trøya for første gang på seks år, så er det ikke en vanlig norsk fotballspiller de skal beundre. Mens Bredesen soler seg på terrassen i sitt elegante Hortenshjem arbeider fire-fem italienske klubber iherdig for å sikre seg nordmannen. Den endelige kjøpesummen kommer antagelig til å ligge på omkring 1 million norske kroner!

Bredesen er for øyeblikket tilknyttet Milan, som kanskje — bare kanskje — er interessert i å skaffe ham ut. På listen over interesserte finnes så godt som alle Italias storklubber, men såpass meget er avgjort at Bredesen kommer til å havne et sted i Nord-Italia. I mellomtiden slapper han altså av i Horten.

Mye ugjort i Italia

— Det var unødvendig om at jeg skulle tilbake til norsk fotball i løpet av året, sier Bredesen. Det blir ikke noe av, og særlig talt så vet jeg heller ikke når det er aktuelt. Jeg vil bare tegne kontrakt ett år av gangen, men jeg er fremdeles bare 27 år, og selv om jeg har omtrent 150 proff-kamper og 50 scoringer bak meg, så har jeg fremdeles mye ugjort på fotballbanen.

Pengene spiller en rolle

— Jeg vil også innrømme at pengene spiller en viss rolle i denne sammenheng, sier Bredesen og kaster et blick inn i sin velutstyrte stue.

— Det er selvfølgelig ingen sjanser til å tjene så meget her hjemme som i Italia, og kanskje en gang — når jeg blir gammel og skjelven — ville jeg angre på at jeg ikke sparte opp mer dengang jeg kunne.

— Men når du slutter i Italia?
— Da vil jeg ofre meg for norsk fotball, siden det er som aktiv spiller krevet.

Spilte i forrige uke

Bredesen gleder seg til å spille i Lystlunden i morgen, bysbarna skal få se at en million-spiller er verd sine penger.

— Riktig nok er det så som så med kondisjonen etter at jeg var borte fra treningen i hele vinter, sier han. Men jeg kommer rett fra det italienske cupmesterskapet der Milan er klar for kvart-finalen. Jeg spilte forresten så sent som onsdag, og fikk mye skryt etterpå. Milan vant sin kvalifiseringsgruppe klart, 11 poeng på seks kamper mens Inter hadde 7 poeng!

Noen hundre tusen

Bredesen blir hjemme til månedsskiftet. Da må han sette kursen sørover igjen for å stå til tjeneste for sin nye klubb innen 18. august. Han tar sin kone og begge barna med, og ordner selv med leilighet når han er framme. Hvis overføringssummen blir som ventet, kan han også innsette en personlig utbetaling på mellom 100 000 og 200 000 kroner — samt gode betingelser ellers.

Lenge borte...

I mellomtiden får vi her hjemme troste oss med at Bredesen har handlet fornuftig, og forsone oss med at det kanskje blir svært, svært lenge til hans neste opp-treden i Lystlunden.

Kåbe.

Artikkelens overskrift er som følger: «*Spiller i Horten i morgen; men det blir lenge til neste gang: Bredesen verdt en million kroner*» (VG 21.07.58).

Her har journalisten åpnet artikkelen med en veldig patosfylt overskrift, som kan vekke mange følelser hos mottakerne. En million kroner var i 1958 veldig mye mer penger enn det er i dag. Her blir Per Bredesen tildelt en etos som tilsier at han er nærmest uerstattelig.

Videre står det i artikkelens exordium:

Når hele Horten tropper opp i Lystlunden i morgen for å se Per Bredesen gjeste i Ørn-trøya for første gang på seks år, så er det ikke en vanlig norsk fotballspiller de skal beundre. Mens Bredesen soler seg på terrassen i sitt elegante Hortenhjem arbeider fire-fem italienske klubber iherdig for å sikre seg nordmannen. Den endelige kjøpesummen kommer antagelig til å ligge på omkring 1 million norske kroner! (VG 21.07.58).

Her har forfatteren benyttet seg av et metonym, en synekdoke, når han skriver: «*hele Horten tropper opp i Lystlunden*». Dette er med på å understreke hvor populær Bredesen er, og hvilken hendelse det er at han skal være gjestespiller, journalisten understreker også dette videre, ved å omtale Bredesen som «*ikke en vanlig norsk fotballspiller*», som publikum skal beundre. Hele tekstens exordium er nærmest en hyllest til Bredesen, mettet med patos.

Neste del av artikkelen er en ingress til intervjuet med Per Bredesen, der journalisten beskriver situasjonen til Bredesen i Italia omkring Milan og klubbskiftet. Her benyttes det en talefigur, der journalisten gjentar et ord, for å understreke at det på ingen måte er sikkert at Milan, som er en storklubb i Italia, vil kvitte seg med Bredesen, og hvis de i så fall vil det, så står det flere storklubber i kø og venter, mens Bredesen selv bare kan slappe av på ferie. Her tilskriver journalisten Bredesen et etos som stor verdensstjerne, som har folk som arbeider for han i Italia, mens han ikke behøver å løfte en finger. I intervjudelen får Per Bredesen selv muligheten til å påvirke hvilken etos han blir

tillagt. Bredesen velger her å understreke og bygge opp under den etos som journalisten allerede har gitt han, ved å legge fokus på sin unge alder i forhold til antall proffkamper og scoringer, og at pengene er av betydning for valget om å spille proffotball. Men han forsøker også å tilskrive seg sterkere etos ved å argumentere for at han på ingen måte er mett, selv om han har hatt suksess i fotball, og at han vil bidra til norsk fotball etter at han har gjort seg ferdig i Italia.

I tekstens conclusio forsøker journalisten nærmest å trøste publikum fordi en slik stor stjerne som Per Bredesen ikke vil være mulig for folket å se på nært hold på veldig lenge.

I etterkant av denne artikkelen kommer Per Bredesens etos veldig styrket ut av omtalen. Journalisten virker til å ha et sterkt ønske om å heve Bredesen opp over massene, og dette er noe han får til med glans.

5.1.8 Artikkel 8

Den neste artikkelen er hentet fra VG den 14. desember 1959, og har ingen forfattende journalist. Artikkelen har som mål å informere leserne om hvordan det gikk da Per Bredesen debuterte for sin nye klubb Messina, etter at han måtte skifte klubb fra Milan.

30 000 ROPTTE „LEVE BREDESEN“ I MESSINA

Strålende debut for nordmannen sikret et poeng i hjemmekamp

ROMA (VG privat) — Nordmannen Per Bredesen fikk varm hyllest av de 30 000 tilskuerne i Messina i går, selv om ikke hjemmelaget greidde begge poengene i kampen mot Venezia. Men Venezia er et av de sterkeste lagene i divisjonen, og folk var fornøyd med 0—0. Spillet som Messina presterte var det beste hittil i sesongen, og det skyltes ikke minst Per Bredesen.

Den blonde nordmannen trakk opp det ene fine angrepet etter det andre og det var bare en rekke ypperlige redninger av Venezias målmann som gjorde at ikke hjemmelaget greidde å score.

GODE SKUDD

Bredesen selv var flere ganger nær ved å lage mål, men enten strøk ballen like utenfor eller så var den fantastiske keeperen i veien. Nordmannen spilte indre venstre og det er ingen tvil om at han var rekkenes beste, og publikum ropte viva l'Albino — leve Bredesen — etter kampen.

Særlig i kampens første fase var Bredesen toneangivende, men etter hvert ble det tydelig at kondisjonen kan bli bedre. Og her nede regner man med at det ikke vil ta mange ukene før den eminente teknikeren også har kondisjonen nok

til å gjennomføre en hel kamp i samme fine stil som han startet gårsdagens match.

VAR FORNØYD

Bredesen selv uttalte til pressen etter kampen at han var fornøyd både med sine medspillers og sin egen innsats. Han ga også blomster til motstanderens keeper som han mente var ypperlig.

Bredesens familie satt på tribunen og heiet villig på sin pappa og i dag er de alle sammen populære innbyggere i appelsin-byen.

Overskriften til artikkelen gir følgende beskrivelse av hendelsen: «30 000 ROPTTE «LEVE BREDESEN» I MESSINA» (VG 14.12.59).

Her gir journalisten inntrykk av at Bredesen ble sett på som en frelser i sin debut for Messina.

Videre skriver han i tekstens exordium:

Nordmannen Per Bredesen fikk varm hyllest av de 30 000 tilskuerne i Messina

i går, selv om ikke hjemmelaget greidde begge poengene i kampen mot Venezia. Men Venezia er et av de sterkeste lagene i divisjonen, og folk var fornøyd med 0-0. Spillet som Messina presterte var det beste hittil i sesongen, og det skyltes ikke minst Per Bredesen (VG 14.12.59).

Gjennom overskriften og ingressen beskriver journalisten hvilken størrelse Per Bredesen er blitt i italiensk fotball. Når man leser teksten får man inntrykk av at de 30 000 tilskuerne som møtte opp på kamp, kom kun for å se Bredesen i aksjon. Dette kan tolkes som en synekdoke, da nok ikke alle de tretti tusen var hjemme-supportere, og nok ikke alle ropte.

Hele artikkelen har form som en oppvisningstale, der Bredesen høster mye ros, og hans prestasjoner blir patosfylt beskrevet av journalisten. Han blir kåret til banens beste, av journalisten, som i artikkelen får det til å virke som de andre på banen ikke var i

nærheten av å holde nivået til Bredesen. Videre presenterer journalisten uflaks, med bidrag fra en veldig dyktig målvakt hos motstanderen, som grunn for at Bredesen ikke scoret opptil flere mål.

Det kan trygt sies at Per Bredesen og hans etos som profesjonell fotballspiller i utlandet kommer veldig styrket ut av denne artikkelen.

5.1.9 Oppsummering av perioden

Når man skal oppsummere etter å ha analysert denne tidsperioden, så kan vi se artiklene i lys av den konteksten de skrives i. Det finnes eksempler fra flere av artiklene, der vi ser at journalistene setter den profesjonelle fotballen opp mot den norske. Dette kan ha vært både bevisst og ubevisst.

I analysens første artikkel om Per Figved, snakkes det om den franske proffotballens hardhet og røffe spillsystem. Dette er sett opp imot den norske, som nok ikke var på samme nivået fysisk. Grunnen til dette er nok antall treninger, som er nevnt i innledningen til denne perioden. Et annet eksempel på det samme finner man i analysens tredje artikkel når journalisten beskriver Villy Andresens manglende kondisjon.

I den fjerde artikkelen blir den franske ligaen fremstilt som kald og upersonlig, når journalisten beskriver handelen med spillerne som en handel med varer, i motsetning til en varm amatørtilværelse hjemme i Norge. Proffotballen blir også fremstilt som kynisk. Dette kan man se i den femte artikkelen, som omhandler Per Bredesens mulighet for å bli satt ut av Laziolaget fordi han var utlending. Dette er ikke noe man hadde risikert ved å fortsette spill i Norge. Det samme kan man se i den sjette artikkelen, der man får vite at Per Bredesen har spilt en hel kamp med skadet ankel. Slik rovdrift hadde ikke forekommet i Norge.

I den sjette og den sjuende artikkelen blir proff- og amatørtilværelse også sett i forhold til hverandre, men her blir tilskuertall og økonomi fremhevet, så alt var ikke bedre hjemme i Norge.

5.2 1970-1980

Grunnlaget for denne perioden er at den norske amatørregelen ble opphevet i 1969, og dermed fikk proffene lov til å spille på landslaget igjen. Men selv med dette utgangspunktet hadde ikke landslaget noen «glansperiode». Et eksempel på dette er at det norske landslaget vant kun en kamp i 1972 (Norge Menn Senior A, 2012).

I 1976 og -77 vant det norske landslaget kun tre kamper, og året etter, i 1978, vant ikke landslaget en eneste kamp. Perioden avsluttes med at landslaget i 1979 vant fem kamper (Norge Menn Senior A, 2012).

Det var en opptur da landslaget kvalifiserte seg til OL i Moskva i 1980, men en tilsvarende nedtur da Idrettstinget vedtok å boikotte OL, på oppfordring fra USA, i protest mot Sovjetunionens invasjon av Afghanistan (Olsen, Scheie, Jorsett, & Ulseth, 1997).

5.2.1 Artikkel 1

Harald Berg trives som proff-spiller

Fra Aftenpostens medarbeider HARALD BRATHEN
Haag, 24. februar.

Alle norske fotballspillere har grunn til å misunne den tidligere Bodo- og Lyn-spilleren Harald Berg, ikke bare fordi han er proff-spiller og har rikelig igjen økonomisk for sin lek med lærkulen. Fotballmessig har det vel så stor betydning under hvilke forhold han kan drive sin idrett og sitt yrke. Mens våre hjemlige spillere i alle divisjoner tre og fire kvelder ukentlig må ut i snevær og minusgrader, trener Harald «Dutte» Berg på vårgrønne gresstepper i flere varmegrader. I formiddag da vi var på besøk i Harald Bergs hjem i utkanten av Haag og fulgte ham på treningen i ADO, varmet solen som den gjør i slutten av april på våre breddegrader.

Selv om det ble nederlag for byri- valen Holland Sport søndag, har også sesongen vært opploftende for ADO og for Harald. En fjerdeplass bak Feijenoord, Ajax og PSV lar seg høre, og håpet om bronse er ikke skrinlagt. Harald Berg står med elleve scoringer i serien. Han har ikke vært like farlig for keeperne den siste tiden, men det har sin naturlige årsak. Han spiller tilbake- trukket høyreving og har tilbet- teleggerens rolle.

Selv trives han ikke helt på den plassen, men når det frem til nederlaget søndag er gått 16 kamper på rad uten tap, blir det vanskelig å finne argumenter som berettiger en flytting. I oppgjøret mot DOS nylig noterte Harald Berg seg for tre målgevende innspill og sånt teller jo også.

— Du savner ikke toppscorerens rolle?

— Nei, for meg betyr det ikke noe spesielt å lage mål. Det er laget som teller og det er vel så moro å være med i det oppbyggende arbeidet. Tre av oss i angrepet er senter- leigere og da er det bare å avfin- ne seg med at to må spille på vrant plass.

— Du klaget i høst over at tren- ningen var for hard. Er forholdet det samme nå?

— Vi trener nok ikke like hardt som tidligere. Bl. a. er en dag sløffet. Av betydning er det også at jeg nå har vennet meg til hardkjø- ret. Jakt er vi igang seks ganger ukentlig. Etter kampene søndager er det mandag bare badstue og massasje. Blåde tirsdag og onsdag er det to treningsøkter. Tirsdag spiller vi som regel en treningskamp, fre- dag er fri og så avsluttes uken med lett trening lørdag. Ved siden av er det lagt inn 20 minutters styrke- trening med vekt på en trenings- dag ukentlig.

Det er lett å merke at Harald Berg trives i ADO og i Nederland. Den mobilierte leiligheten som ADO holder i en ganske nytt boligsøk, er enkelt, men smart innredet. Bare tre-fire hundre meter borte ligger havet med ypperlige bademulighe- ter sommersid. Men parken byr Harald, fru Randi og den droyt et år gamle sønn, Orjan, fine mulig- heter for adspredelse.

Det største problemet er faktisk hva man skal ta seg til i all friti- den. Bilen blir ofte bestrykt til småturer og familien har omgang med såvel nordmenn som en del av de øvrige ADO-spillerne. Fru Berg trodde det var kjenninger fra Sjø- mannskirken som kom på besøk da vi flingte på. Leiligheten blir jo ikke direkte nedrent av nordmenn, og det var i høy grad velkomment med hilsener og nytt hjemmefra.

— Har du vært i kontakt med den nye landslagstreneren Cuyind Johannesen, spør vi Harald Berg.

— Nei, jeg har ikke hørt noe og tror sikkert at jeg heller ikke får høre noe. Etter hva jeg kan forstå, vil det komme til å skje en ganske kraftig fornyelse av landslaget i år. Da spørs det hvor heldig det vil være å trekke inn en mann som umulig kan være med hele seson- gen.

— Vil ADO sette seg imot lands- lagspill?

— Treneren vår, Sjøkkelova- ken Jesek, vil nok ikke sette så stor pris på det om jeg skulle bli utlånt, men ledelsen forstår re- klameverdien som det har for klubben vår å si ja. Men jeg er selvsagt interessert i å spille på landslaget, men det spørs nok om fotballforbundet synes at det er verd utgiftene til reise og forsik- ring å ta meg hjem. Mest aktuelt med meg kan det kanskje bli når Norge til høsten skal spille kam- per i Europacupen for landslag.

Nederlandsk fotball er kommet noe over halvveis i sesongen. Søn- dag spiller ADO hjemme mot DOS i cupens annen runde og 8. mars er lederlaget Feijenoord motstander i seriekamp, 14—15 000 tusen tilskau- ere møter opp på ADO's hjemme- kamper, men tallet reduseres be- traktelig når det er overføring fra skytelep i TV. Da er nederlender- ne like oppslukt som det store fier- tall i Norge. Ingen bryr seg om run- detider og sluttspoeng, det viktigste er at en eller flere nederlendere ender på seierspallen. Underlig nok er det Jan Bols som er den store fa- voritten og ikke den tredobbelte mesteren Ard Schenk.

Noen fanklubb har ikke Harald Berg fått, men han har rukket å bli en populær spiller. Den aller største tilhengeren har han i en 13-åring som møter opp på hver kamp og hver trening. Han gir seg ikke for han får høre bogen for nordmæn- nen og han avlaster fru Randi når Berg junior blir usyrlig under de store fotballkampene.

Sesongsutt blir det ikke for i siste del av mai. Deretter venter mo- ligens en turné til Østen og antag- elig deltagelse i Inter-toito-cupen. Klarer ADO å beholde plasseringen, er det også muligheten for deltagel- se i neste Mestsercup stor.

— Men først er det sommerferie, og den skal vi tilbringe i Norge, sier fru Berg, og Harald er såvisst ikke uenig.

Den første artikkelen jeg har valgt fra denne perioden, er hentet fra Aftenposten, den 25. februar 1970. Artikkelen er skrevet av journalisten Harald Bråthen, og er en reportasje om hvordan livet til Harald Berg arter seg i den nederlandske klubben ADO den Haag.

Artikkelens overskrift er: «Harald Berg trives som proff-spiller». Dette er en enkel og informativ overskrift. Etter overskriften følger journalisten opp med følgende innledning, eller exordium:

Alle norske fotballspillere har grunn til å misunne den tidligere Bodø- og Lyn-spilleren Harald Berg, ikke bare fordi han er proffspiller og har rikelig igjen økonomisk for sin lek med lærkulen.

Fotballmessig har det vel så stor betydning under hvilke forhold han kan drive sin idrett og sitt yrke. Mens våre hjemlige spillere i alle divisjoner tre og fire kvelder i ukentlig må ut i snevær og minusgrader, trener Harald «Dutte» Berg på vårgrønne gresstepper i flere

varmegrader. I formiddag da vi var på besøk i Harald Bergs hjem i utkanten av Haag og fulgte ham på treningen i ADO, varmet solen som den gjør i slutten av april på våre breddegrader

(Aftenposten 25.02.70).

Her har journalisten valgt å fokusere på været og klima som den største fordelen ved å spille profesjonell fotball i utlandet. At et finnes et økonomisk aspekt ved det nevnes i en liten bisetning. Hva sier denne vinklingen av innledningen om det etos som journalisten forsøker å tillegge Harald Berg i denne artikkelen? Med denne vinklingen, og fokus på utenomsportslige temaer, samt at journalisten velger å bruke betegnelsen «lek med lærkulen», virker det som om journalisten forsøker å menneskeliggjøre Berg. Å presentere han som en helt vanlig person for publikum, og ikke en uoppnåelig superstjerne.

Videre i artikkelen omtaler journalisten denne sesongens innsats fra Berg, og hans daglige rutiner som fotballspiller i ADO. Dette er en informerende del av artikkelen, der journalisten ramser opp hvordan resultatene har sett ut for ADO denne sesongen, hvordan Berg har gjort det på laget, og hvordan de trener daglig. Disse opplysningene er i seg selv imponerende, og virker til å bygge opp under Harald Bergs etos, men journalisten ser ikke ut til å ville fremheve dette på noen måte.

Så skifter artikkelen fokus noe, og den går over til å handle om utenomsportslige temaer. Innredningen i Bergs bolig blir nevnt, området som boligen ligger i, med de fordeler det bringer med seg, og hva familien tar seg til på fritiden. Her virker det igjen som om journalisten forsøker å svekke utenlandsproffenes etos som fotballspillere, ved å flytte fokus vekk fra fotballen.

Når journalisten skriver at den jevne nederlender er mer interessert i skøyter enn i fotball, virker det som om han prøver å undergrave hvor stort det er å være profesjonell i en liga som den nederlandske.

I etterkant av denne artikkelen vil jeg ikke si Harald Bergs etos er særlig forandret, men journalisten har nok lyktes i sitt forsøk på å tone ned den profesjonelle fotballen. Det virker som om Harald Bråthen i denne artikkelen har forsøkt å fremstille livet som utenlandsproff som bekymringsløst og behagelig.

5.2.2 Artikkel 2

Den neste artikkelen jeg har valgt å analysere fra denne perioden, er hentet fra VG den 5. oktober 1970, og er skrevet av journalisten Rolv Amdal. Artikkelen er todelt, der den første delen omhandler Harry Hestad, mens den siste delen omhandler en annen norsk utenlandsproff, Harald Berg. Målet med artikkelen er å opplyse publikum om hvordan utenlandsproffene Harry Hestad og Harald Berg gjør det i sin nederlandske klubb ADO Den Haag.

Hva fotball-ekspertene sier i Haag: Hestad bedre og bedre

— AV ROLV AMDAL —

— Harry, Harry, Harry! Jubelbruset fra titusener av tilskuere bølget over ADO's hjemmebane i Haag. ADO var i ferd med å sikre seg to nye poeng i den nederlandske 1. divisjonen, — denne gang mot Go Ahead — og Harry Hestad imponerte gang på gang med tekniske finesser og pasninger som fikk tilskuerne til å humre av glede.

— Harry Hestad spilte sitt livs kamp i går og var sammen med høyrebacken ADO's desidert bestemann, forteller sportsredaktør Schild i Haagse Courant til VG. — Harry var mannen bak 3-0-seieren over Go Ahead, selv om han ikke scoret noen mål. To av ADO's scoringer kom nemlig etter to drømmepasninger fra Harry som lagets toppscorer Coupurus bare kunne sette foten på før de gikk rett i nettmaskene. Denne samme Coupurus ligger for øvrig på topp på scoringsstatistikken i den nederlandske 1. divisjon med syv mål.

Ved den første halvdelens foretok Harry et solo-strikkearbeid av

to-tre Go Ahead-spillere, smudde lynsnart, og stakk ballen fram til Coupurus som sørgte for å få den på den riktige siden av målstreken.

— Harry Hestad passer som hånd i hanske inn på dagens ADO-lag. Han opererer som kjent på venstrevingen, jobber som en helt både i angrep og forvar, fortsetter sportsredaktør Schild.

— Harry har hatt visse problemer med tempoet siden han kom til Nederland, men nå er det ingen tvil om at Harry er i sitt livs form. I går var nettopp hurtigheten en av hans største forer, og dette kombinert med topp-teknikk må gi resultater. Og sjelden

har superlativene flommet så rikelig som nettopp etter kampen i går, sier sportsredaktør Schild.

«Dutte» ute av form

Desverre er ikke nyhetene like hyggelige om Harald Berg. Det så ut som at han nå endelig begynte å komme i form igjen etter sitt fatale beinbrudd i vår, men etter en kamp på ADO's hjemmebane mot et lag fra Rotterdam lørdag er det tydelig at den svenske lands-spilleren nå har en del igjen før han sitter på topp. Det langvarige oppholdet har nok satt sine merker og på lørdag var det en humarøs og lite initiativrik Ha-

rald Berg som var på banen, desverre.

— Det er nå usikkert om når Harald er tilbake på førstelaget igjen. Komme søndag spilles det ingen kamper i den nederlandske førstedivisjonen ettersom Nederland skal møte Jugoslavia i landskamp. Kanskje er Harald på plass om fjorten dager, så avhenger av hvordan det går på treningsene i dagene fremover, slutter sportsred. Schild.

ADO ligger nå på topp etter at tyv-kampene er utsett. Laget har 13 poeng, det samme har Sparta, men ADO går foran på bedre målscore.

Arets verdensmestere Feyenoorder på tredjeplass med 12 poeng.

Journalisten starter artikkelen med overskriften: «Hva fotball-ekspertene sier i Haag: Hestad bare bedre og bedre», før han i tekstens exordium fortsetter:

Harry, Harry, Harry! Jubelbruset fra titusener av tilskuere bølget over ADO's hjemmebane i Haag. ADO er i ferd med å sikre seg to nye poeng i den nederlandske 1. divisjonen, - denne gang mot Go Ahead — og Harry Hestad imponerer gang på gang med tekniske finesser og pasninger som fikk tilskuerne til å humre av glede (VG 05.10.70).

I overskriften har journalisten benyttet seg av en talefigur, en utelatelse, for å understreke poenget. Den korrekte skrivemåten ville vært noe som; «Hestad blir bare bedre og bedre», men ved å bruke denne typen talefigur oppnår journalisten å fylle overskriften med mer patos.

I tekstens exordium beskriver Amdal hvordan Harry Hestad blir tilropt av hjemmefansen mens han briljerer på fotballbanen. Her benytter han seg av en metafor, når han beskriver jubelen fra publikum som ett brus som bølger over stadion. Med dette oppnår journalisten at leseren lever seg mer inn i teksten, og det kan føles som om en selv var tilstede.

Selve artikkelen bygger, som journalisten tidlig opplyser, på en telefonsamtale med sportsredaktøren i den nederlandske avisen Haagse Courant. Dette gjør artikkelen til en sekundærkilde i forhold til den aktuelle hendelsen.

I artikkelen refererer journalisten det som blir sagt om Hestad i Nederland, og dette er ikke noe annet enn godord. Beskrivelsen av Hestads seneste opptreden for ADO er patosfylt, og slik det kommer frem i artikkelen, så virker det som Harry Hestad vant kampen omtrent alene, og serverte medspillerne sine mål etter mål.

Etter denne artikkelen er Harry Hestads etos som utenlandsproff styrket. At journalisten bygger artikkelen på den en «ekspert» fra Nederland sier, er med på å bygge ytterligere opp under dette.

5.2.3 Artikkel 3

Neste artikkel fra denne perioden jeg har valgt å analysere, er hentet fra VG den 1. november 1971. Det står ikke noe om hvilke journalist som har skrevet artikkel.

Artikkelen er todelt, og hoveddelen handler i hovedsak om Harald «Dutte» Berg og Harry Hestad, men Odd Iversen og Harald Sunde blir også omtalt i en mindre del.

En manns-show AV „DUTTE“

REDDET FC HAAG

En fantastisk solo-prestasjon av Harald Berg gjorde at FC den Haag konsoliderte stillingen på tredjeplass i den nederlandske ligaen. Kampen mot DWS var bare 18 minutter gammel da «Dutte» i full fart driblet seg forbi seks forsvarere og scoret kampens eneste mål fra fem meters hold.

Hadde denne enmannsoppvisningen skjedd på hjemmebane i Haag og ikke i Amsterdam, ville ikke jublen noen ende sagt. DWS-publikumet var naturligvis ikke like begejstret. Selv om det var en meget fortjent seier. Haag vant så var ikke hjemmefaget langt fra et poeng da de presset som verst det siste kvarteret.

Men Harald Berg og Harry Hestad reddet stormen av, og ligger dermed fortsatt tre poeng etter Feyenoord på førsteplassen, og to etter Ajax på andre etier til 11 minutter er spilt.

Harry Hestad er på vei mot storformen fra forrige sesong og arbeidet som en galaklasse gjennom hele kampen. Med sin sterke kompasjon er han i stand til å være raske for fullt både i angrep og forsvar, og skapte store problemer for DWS-forsvarerne med sin vandring over hele banen. Harry Hestad spilte i går sin fjerde kamp etter den langvarige skaden, og sammen med «Dutte» er han i trid med å spille den Haag ut til forårsens høyder, da laget i store deler av sesongen ledet ligaen.

At FC den Haag har nå spilt seks kamper på rad uten å tape poeng, og nesten ikke mistet like mye til årlig som i fjor, er et resultat på poeng både vært gode.

Midd i ligaen er det Wolves i E-cupen.

Også Finn Seemans klubb FC Utrecht vant sin kamp i helgen, 2-1 over Volendam som ligger tredje sagt på tabellen. Motstanderen neste søndag er FC den Haagen som ligger nest sist, så sjansen til å avansere fra fjellbakkene på tabellen er til stede. De liker kun tre poeng etter ADO den Haag.

Vant også

I Belgia gikk det ikke like bra for Racing Mechelen. Laget spilte 0-0 mot Turnhout og ligger på åttendeplass tre poeng etter fotklubbene Rørdam og Tilleur. Ivar-Ken Odd Iversen eller Harald Sunde spilte, Odd er fremdeles skadet i kneet, mens Sunde satt på rekonvalesenens stans trengte i laget, men mangler enda kamptrening.

Trøst

Odds skade er meget tragisk for Racing som uten ham ser ut til fullstendig å ha mistet evnen til å score. Laget burde absolutt ha avgjort kampen i går til sin fordel etter spilt og januar, men det finnes ingen gjennombruddsmann i rekka. Heldigvis for Racing er tabellposisjonen meget jevn, og laget holder kontakt selv om Odd er skadet og Harald ikke får spille så mye.

Neste uke er det spilleplanen, torsdag og halvannen uke, moter laget Olympie Charleroi i cupen innen det se bortekamp igjen.

Artikkelen har overskriften: «En manns-show av «DUTTE» , med en mindre overskrift like etter; «REDDET FC HAAG». Videre i tekstens exordium skriver journalisten:

En fantastisk solo-prestasjon av Harald Berg gjorde at FC den Haag konsoliderte stillingen på tredjeplass i den nederlandske ligaen. Kampen mot DWS var bare 18 minutter gammel da «Dutte» i full fart driblet seg forbi seks forsvarere og scoret kampens eneste mål fra fem meters hold (VG 01.11.71).

Hvilket etos kan vi si at journalisten forsøker å tillegge Harald Berg her? Den beskrivelsen journalisten her gir av hendelsene, fremlegger en påstand om at Harald Berg vant denne kampen på egenhånd, og at han alene er ansvarlig for det tabellplasseringen som FC den Haag nå har.

Videre i artikkelen fortsetter journalisten å rose Harald Berg opp i skyene. Han trekker også inn lagets andre nordmann, Harry Hestad, når han skriver: «(...) *Harald Berg og Harry Hestad red stormen av(...)*». Her har journalisten benyttet seg av en synekdoke, når han har erstatter hele FC den Haags lag med de to nordmennene. På denne måten klarer han å heve deres innsats over de resterende lagkamerater.

Han skriver at Harry Hestads nærmer seg tidligere års storform, og det er med stort patos journalisten sammenligner den arbeidsinnsatsen han legger ned på lik linje med den av en galeislave. Her blir galeislave brukt som en metafor (da forholdene i nederlandsk fotball neppe var på dette nivået).

Så benytter journalisten seg igjen av en synekdoke, da han skriver at Harry Hestad og Harald Berg «(..) *er i ferd med å spille den Haag opp mot fjorårets høyder(...)*» .

Selve artikkelen har form som en oppvisningstale, der journalisten fremhever de sterke prestasjonene til Berg og Hestad.

Den siste delen av artikkelen handler om den belgiske klubben Racing Mechelen, og de to nordmennene som spiller der, Odd Iversen og Harald Sunde. Journalisten skriver at Iversen for tiden er skadet, mens Sunde satt på benken hele forrige kamp. Han går også langt i å påstå at Racing Mechelens dårlige resultater den siste tiden skyldes at disse to ikke spiller, og når han skriver; «*Heldigvis for Racing er tabelltoppen meget jevn og laget holder kontakten selv om Odd er skadet og Harald ikke får spille ennå*». Videre kan det virke som journalisten legger skylden på flaks, når laget klarer seg såpass som de gjør uten de to nordmennene.

Når man summerer opp denne artikkelen, så er de norske utenlandsproffenes etos svært styrket. Journalisten fremstiller det slik at deres respektive klubber ville vært mye dårligere stilt uten de norske spillerne på laget.

5.2.4 Artikkel 4

Denne artikkelen er hentet fra VG den 30. september 1972. Artikkelen har ingen forfattende journalist oppgitt, og er en reportasje fra Nederland som omhandler Harald Bergs manglende form og lyst til å spille fotball.

DUTTE HAR MISTET LYSTEN OG ER UTE AV FORM:

— Er her bare for pengene

HAAG (VG) — Nå spiller jeg bare for pengene. Jeg fikk en meget god kontrakt med klubben foran denne sesongen, og jeg holder ut her nede om dagen bare for å gjøre rett og sjel overfor kontrakten. Lysten er ikke den samme, og det går utover humøret, og jeg ser fram mot slutten!

Det er Harald Berg som sier dette i en samtale med VG. Vi sitter i hans koselige stue i første etasje i byblokken like utenfor Haag sentrum, og Harald har nettopp fått inn brevet fra Norges Fotballforbund som forteller at han er med i troppen som skal møte Belgia på Ullevål onsdag.

— Om jeg har lyst på landskamp? Jo, det må man kunne si, men det hyggeligste ved det er at jeg kommer en tur til Norge. Jeg besøker ofte hjem, og akkurat denne sesongen mer enn noen sinne.

— Det er tidsrende klart at jeg egentlig ikke har lyst til å fortsette her nede. Jeg var fast bestemt på å gi meg etter fjorårs-sesongen, men da det fete tilbudet kom opp, kunne jeg nesten ikke si nei. Man må jo tenke på fremtiden også.

Lysten borte
— Mærker du at lysten er borte under kampene?
— Jo, jeg gjør nok det. Jeg prøver selvfølgelig å overse det, og så alt. Men ubehag er jeg ikke nok konsentrert. Blitt i år har det heller ikke gått så bra. Det skyldes ikke bare meg. Vi har fått nye folk inn i laget, og vi er ikke en god nok enhet enda.

— Hvordan virker den nye treneren?
— Han er i hvert fall den strake motsatt til den forrige. Lejkeren Jesek Teunissen har lang erfaring, men FC den Haag er den første toppklubben han trener. Jesek var beinhard. Det var forbudt å snakke under trening, og den minste uregelmessighet ble slått kraftig ned på.

— Onsdag er du i aksjon mot Belgia. Mulighetens våre?
— Ingen sjanser
— Jeg kan ikke se at vi har noen sjanser. Den norske fotballen er nesten å regne for en helt annen form for idrett enn den som drives her nede. Og så vi skal klare å kvalifisere oss for VM, er ren utopi.

Harald Berg (f.v.) skjenker i en kaffekopp til Tor mens de slapper av mellom slagene.

— Hva synes du om Curtis?
— Jeg tror han kan gjøre en god jobb. Ikke minst fordi spillerne har tro på ham, og respekterer ham. Han er meget klar på alle punkter, vet hva han snakker om, og opplagt en mann som kan bidra med mye godt i norsk landslagsfotball.

I overskriften skriver journalisten: «*DUTTE HAR MISTEN LYSTEN OG ER UTE AV FORM: - Er her bare for pengene*». Med denne overskriften ser det ut som om journalisten forsøker å formidle en Berg som er mett på profflivet. I tekstens exordium fortsetter han:

Nå spiller jeg bare for pengene. Jeg fikk en meget god kontrakt med klubben foran denne sesongen, og jeg holder ut her nede om dagen bare for å gjøre rett og sjel overfor kontrakten. Lysten er ikke den samme, og det går ut over humøret, og jeg ser fram mot slutten! (VG 30.09.72).

Her kan det virke som journalisten forsøker å tillegge Harald Berg et etos som en type leiesoldat. En spiller som er kjøpt og betalt for å utøve en tjeneste. Artikkelen er et intervju, noe som gir Berg muligheten til å uttale seg, og å styrke eget etos. Her velger Harald Berg heller å gjøre det motsatte synes det. Når han blir spurt om han ser frem til å spille for landslaget, så velger han å fokusere på at: «*det hyggeligste ved det er at jeg*

kommer hjem til Norge en tur.» Her er Harald Berg med på å understreke det etos som journalisten tillegger han.

I etterkant av denne artikkelen vil jeg si at Haralds Bergs etos er sterkt svekket. Intervjuet viser frem en spiller som er mett på fotballivet, og som kun tenker på å sikre fremtiden økonomisk. Det spørsmålet vi da kan stille er om dette intervjuet er korrekt fremstilling av saken, eller om de utsagnene Harald Berg kommer med er sannheten. Hvis Berg er inne i en periode med dårlig form, så kan det hende han ser litt mørkt på sin tilværelse, samtidig som han nok innerst inne muligens fortsatt har ett håp om at ting skal snu, samtidig som det kan være at han har vært overraskende ærlig, og rett og slett lengter hjem til Norge.

5.2.5 Artikkel 5

Den neste artikkelen jeg har valgt å analysere, er hentet fra Aftenposten den 8. august 1975. Artikkelen er underskrevet journalisten Thore, og omhandler at den unge norske fotballspilleren Roger Albertsen kan få sin debut for FC den Haag om kort tid.

Roger Albertsen mot debut i nederlandsk toppfotball

Roger Albertsen, 18, kan komme til å skrive et nytt kapittel i norsk fotballhistorie søndag 17. august. Mulighetene for at unggutten fra Odda skal få sin debut i nederlandsk toppfotball, er i øyeblikket meget stor. Roger blir dermed yngste nordmann som debuterer i dette harde yrket, og det i en av verdens hardeste serier.

For tiden er unge Roger sammen med F. C. den Haags A-stall i Jugoslavia for å forberede seg foran seriestarten den 17. august.

Det nederlandske laget har spilt to kamper og tapt begge. Sist lørdag møtte man Dymano Zagreb og fikk tre baklengs uten å kunne svare. Litt bedre gikk det dagen etter, i og med 0-1, mot Olympia Ljubljana. Onsdag aften spilte man siste kamp på denne turneen for man vender hjem til uen Haag igjen.

Dette sier man ved F. C. den Haags kontor til Aftenposten:

— Roger Albertsen har spilt begge kampene, og rapportene sier at han har gjort det overraskende godt.

I seriepremièren skal F. C. den Haag møte Twente Enschede. Laget blir tatt ut til uken, og mulig-

hetene er meget store for at Roger Albertsen fra Odda blir en av de 11 som skal starte kampen for F. C. som en av de to utenlandske spillerne det nederlandske fotballforbundet tillater hver av klubbene å ha. Den andre utendingen i F. C. er en 30 år gammel jøgo-

Historien om Roger er helt unik. Her hjemme hadde man knapt hørt om ham utenfor Oddas grenser før han undertegnet lærlingekontrakten med den nederlandske klubben for noen måneder siden. 9. juli dro han til Nederland etter i forveien å ha prøvespilt en ukes tid i den Haag. Mindre enn en uke etter at han hadde tatt fatt på sitt første år som profflærings i klubben, ble han hentet opp i A-lagsstallen til F. C. den Haag som senere i høst skal møte danske VCEJLE I Europacupens første runde.

Overgangen fra norsk 4. divisjon til nederlandsk toppserie, er selvsagt meget for for 18-åringen. Men tre treningsøkter daglig, har tydeligvis ikke skremt Roger Albertsen snu.

F. C. den Haag har fra før god erfaring med norske yrkesspillere. Harald Berg og Harry Hestad spilte tidligere for klubben som også hentet ned Moidei Tor Fugleset som så alt for tidlig fikk ødelagt sin karriere som fotballspiller av helsemessige årsaker.

Thore

Artikkelens overskrift er en enkel og informerende overskrift, og lyder som følger: «Roger Albertsen mot debut i nederlandsk toppfotball». Hos den uinnvidde vekker ikke en slik overskrift mye patos, men hos personer med kjennskap til Roger Albertsen og nederlandsk fotball så kan den nok være fylt med noe patos. Roger Albertsen var tross alt bare 18 år gammel, og det å debutere i en stor utenlandsk fotball-liga er en stor hendelse i såpass ung alder.

I tekstens exordium gir journalisten en beskrivelse av det som er i ferd med å skje:

Roger Albertsen, 18, kan komme til å skrive et nytt kapittel i norsk fotballhistorie søndag 17. august. Mulighetene for at unggutten fra Odda skal få sin debut i nederlandsk toppfotball er i øyeblikket meget stor. Roger blir dermed yngste nordmann som debuterer i dette harde yrket, og i en av verdens hardeste serier (Aftenposten 08.08.75).

Denne innledningen er skrevet i form av en oppvisningstale, og er mettet med patos. At journalisten beskriver Albertsen som «*unggutten fra Odda*», samtidig som han presenterer det å være profesjonell fotballspiller som et hardt yrke og nederlandsk fotball som veldig hard, gjør at man får inntrykk av at det nesten blir Davids kamp mot Goliat. Dette, sammen med at Thore skriver at en 18-åring skal skrive norsk fotballhistorie, vekker mange følelser hos leseren.

Senere i artikkelen argumenterer journalisten for sitt utsagn om at Roger Albertsen nærmer seg debuten, ved å referere til en samtale med representanter for den Haag, som sier at Albertsen har spilt to treningskamper for klubben, og prestasjonene har vært overraskende gode. Dette kan sees på som logos argumentasjon.

Videre i artikkelen gir journalisten en eventyrisk beskrivelse av Roger Albertsens reise mot proffdrømmen. Her blir han beskrevet som en, i Norge, ukjent gutt fra Odda som spilte 4. divisjon, som tok en sjanse og dro til Nederland på en lærlingkontrakt, og ender opp med å spille på førstelaget til en nederlandsk klubb som skal spille europacup.

I avslutningen av artikkelen, i tekstens exordium, oppsummerer journalisten Albertsens overgang til nederlandsk fotball, og konkluderer med at den unge gutten ikke har blitt skremt av nivåforskjellen. Helt til slutt nevner han at også andre norske spillere har spilt for FC den Haag, og disse har ikke gjort skam på Norge.

Etter å ha lest og analysert denne artikkelen vil jeg påstå at Roger Albertsens etos kommer sterkt ut av det. Journalisten fremstiller Albertsen som modig, som til tross for sin unge alder valgte å satse for fullt på profflivet og virker til å lykkes med det.

5.2.6 Artikkel 6

Neste artikkel er hentet fra VG den 18. oktober 1977, og er skrevet av journalisten Rolf Arne Odiin. Artikkelen er en kombinasjon av intervju og reportasje, i etterkant av den siste kampen Hallvar Thoresen har spilt i Nederland.

HALLVAR *helgens mann* i Nederland

«Hallvar Thoresen slo NEC» skriver Amsterdam-avisen Alegemene Dagblatt i går. De Telegraf – Nederlands største avis – lurer på hvorfor Twente-spilleren ikke er på det norske landslaget. «I alle fall må vel Norge ha bruk for ham til VM-kvalifisering mot Sveits, etter det han har vist i nederlandsk liga den siste tiden» – mener avisen.

Larvik-gutten er tydeligvis i støtet for øyeblikket. Han scoret begge målene da Twente vant 2-0 over NEC Nijmegen på bortebane – et lag som lå poenget foran Twente på tabellen. Thoresen & Co. rykket dermed opp på tredjeplass, likt med Ajax, bak PSV og Sparta.

– Hvordan kom målene, Hallvar?

– Det første scoret jeg etter en halv time. NEC-forsvaret klarte ikke å få ut et overlegg fra høyre, jeg møtte ballen ved 15-meteren, og skuddet gikk inn rett ved stolpen.

– Neste mål kom tre minutter før slutt. Jeg fikk ballen på egen halvdel, hadde to forsvarere mot meg som bare rygget. Da den ene skulle bryte ved egen 16-meter, driblet jeg ham av og skjøt i hjørnet.

– Spilte du godt ellers også, etter egen mening?

– Utan tvil var det min beste match i år. Og jeg ble bl.a. intervjuet i nederlandsk radio for første gang i mitt liv.

Når Thoresen sier sin beste kamp, betyr det en hel del. Da hans lag slo Go Ahead Eagles for en tid siden, ble nemlig nordmannen belønnet med ni poeng på spillerbørsen til magasinet Voetbal International. Flere poeng har ingen fått i den nederlandske liga hittil i år.

Efter dette undrer man seg selvfølgelig over når han skal få sjansen på landslaget. Kan det bli mot Sveits?

Samme dag har Twente seriekamp mot FC den Haag og Roger Albertsen. Men Thoresen sier:

– Selv om klubben ikke er interessert i å gå meg fri, vil jeg selvfølgelig mye heller spille landskamp. Siden det

er VM-kamp, burde også formlisene la seg ordne. Og når jeg hører at landslaget skal spille i Oslo til helgen, er det bare å si: Jeg kommer gjerne, Nederland skal møte Belgia i VM-kamp til helgen, vi har spilt det her med.

– Men andre bestemmer selvfølgelig dette. Nils Arne Eggen ringte meg forrige uke, jeg opplyste at jeg var skadet og klar til kamp. Så får vi se hva det blir til...

FC Twente har nå spilt seks kamper på rad i serien uten tap. Det tyder på at både laget og Thoresen er i form.

Braun får altså litt å stri med under morgendagens kamp i cupvinnercupen. Interessen i Enschede er også brukbar. Mens Twente har 15 000 tilskuere, har de i tillegg 15 000 på sine hjemmekamper i serie.

Hallvar Thoresens navn var på alles lepper i byen Enschede, etter hans overbevisende kamp mot NEC. – Jeg kommer gjerne til landslagsopptøying i Oslo, sa Thoresen, som var sin ferrets som oppnådde et poeng på spillerbørsen til fotballbladet Voetbal International.

Artikkelens overskrift er: «*HALLVAR helgens mann i Nederland*». Dette er en overskrift med patos. Ved å utelate ord fra den naturlige skrivemåten, klarer journalisten å frembringe følelser i leseren. Dette er med å styrke Hallvar Thoresens etos. I tekstens exordium siterer journalisten flere store nederlandske aviser, når han skriver følgende:

«*Hallvar Thoresen slo NEC*» skriver Amsterdam-avisen *Alegemene Dagblatt* i går.

De Telegraf – Nederlands største avis – lurer på hvorfor Twente-spilleren ikke er på det norske landslaget. «*I alle fall må vel Norge ha brukt for ham til VM-kvalifiseringen mot Sveits, etter det han har vist i nederlandsk liga den siste tiden*» – mener avisen (VG 18.10.77).

Når Odiin velger å basere ingressen til teksten på sitater fra nederlandske aviser på denne måten, bygger han opp under den overskriften han har valgt til artikkelen, dette er igjen med på å bygge opp under Thoresens etos.

I selve artikkelen, som nevnt tidligere, så veksler det mellom reportasje og intervju. I intervjudelene, så får Hallvar Thoresen selv muligheten til å påvirke fremstillingen av saken, og dermed sitt eget etos. Dette velger han å styrke, og et eksempel på dette ser vi da han får spørsmål av journalisten om hvordan han spilte, og gir følgende svar: «*Uten tvil min beste match i år. Og jeg ble bl.a. intervjuet i nederlandsk radio for første gang i mitt liv.*» Når Thoresen her velger å karakterisere sin opptreden som sin beste i år, samtidig som han opplyser at nederlandsk radio ville ha intervju med han i etterkant, så klarer han å bygge godt opp under sitt eget etos.

Selve artikkelen har form som en rådstale. Dette fordi journalisten argumenterer for at det riktige valget i fremtiden vil være å ta med Hallvar Thoresen på det norske landslaget. Her ser vi et eksempel på logos argumentasjon, når journalisten refererer til de gode karakterene Thoresen har fått på nederlandske spillerbørser. Det virker også som om teksten her bygger på formal topoi.

Påstand: *Hallvar Thoresen bør spille på det norske landslaget*

Begrunnelse: *Han er av de spillerne som får best karakterer på nederlandsk spillerbørs*

Underliggende felles synspunkt: *Den nederlandske ligaen er bedre enn den norske*

Dette allmenne topos krever jo at man har en viss forkunnskap og interesse for fotball, men jeg mener det ikke er å trekke det for langt. I de aller fleste typer sport og idrett, så er jo nivået i en internasjonal, profesjonell liga mye høyere enn på nasjonalt amatørnivå.

I tekstens conclusio kommer Odiin med en liten advarsel til det norske fotballaget Brann, som skal spille mot Thoresens Twente i cupvinner-cupen. Her skriver han at de nok kommer til å få «sitt å stri med» med det nederlandske laget. Når journalisten velger å formulere seg på denne måten, så virker det som han igjen forsøker å bygge opp Thoresens, og den nederlandske fotballens etos.

Jeg vil si at Hallvar Thoresens etos kommer styrket ut etter denne artikkelen slik som journalisten har presentert saken.

5.2.7 Artikkel 7

Denne artikkelen er hentet fra VG 18. juni 1979, og er skrevet av journalisten Dag Langholm. Artikkelen har som mål å informere leseren om at Roger Albertsen har blitt kjøpt av Feyenoord for en rekordsum for en norsk fotballspiller.

Roger Albertsen, Norges dyreste

— Av DAG LANGHOLM —

Dessverre Odd. Det blir ikke noe av Roger Albertsens forretningsplaner i Skien med det første. Det skyldes at han har gjort store forretninger med den nederlandske topp-klubben Feyenoord. Fredag punget de ut med over en million norske kroner for en tre-års kontrakt med den tidligere FC den Haag-spilleren.

Odda-gutten Roger Albertsen ble dermed den dyreste spiller Norge noen gang har hatt. Da han fredag kveld undertegnet kontrakten med Europamesteren fra '69, ble han også en av de best betalte spillerne i dagens nederlandske fotball.

— Jeg kan ikke legge skjul på at jeg gleder meg til å ta fatt på treningene i Feyenoord i begynnelsen av juli, sa han til VG da kontrakten var vel i havn.

Toppklubb
Roger Albertsen legger ikke skjul på at de meget gode økonomiske betingelsene han nå har fått var av avgjørende betydning for at han undertegnet kontrakten.

Det vil også være noe eget å få spille for en av Europas toppklubber.

Nå er det ikke første gang Ove Kindvalls tidligere klubb har vært i kontakt med Albertsen. Allerede for to år siden var Feyenoord villige til å grave dypt i pungen for midtbane-sitteren. Denne gang måtte imidlertid FC den Haags manager, Fred van Hal, med beklagelse se at Odda-gutten gikk til naboklubben i Rotterdam.

Konsekvenser
Roger ALbertsens overgang vil heldigvis ikke få uheldige konsekvenser for hans spill i den norske landslagstrøya. Han får fri til samtlige kamper som gjelder EM og VM. Øvrige landskamper må avgjøres av Feyenoords styre.

Så står det opp til Odda-gutten å innfri de store forventningene som er stilt til ham. Dermed håper Feyenoord-ledelsen at de for alvor kan ta kampen opp med Ajax om heders-plassen i nederlandsk fotball.

Artikkelens overskrift lyder som følger: «Roger Albertsen, Norges dyreste». Dette er en patosfylt overskrift, som bygger kraftig opp under Roger Albertsens etos som utenlandsproff. Det er journalisten velger å bruke en slik kort og kontant formulering på den, gjør at det blir nesten dramatisk, der det blir hamret inn at Roger Albertsen er blitt solgt for mer penger enn noen annen nordmann tidligere.

Videre står det i tekstens exordium:

Dessverre Odd. Det ble ikke noe av Roger Albertsens forretningsplaner i Skien med det første. Det skyldes at han har gjort store forretninger med den nederlandske topp-klubben Feyenoord. Fredag punget de ut over en million norske kroner for en tre-års kontrakt med den tidligere FC den Haag-spilleren (VG 18.06.79).

Her formulerer journalisten ingressen som en beklagelse til fotballklubben Odd. De hadde muligens forhåpninger om å kunne kapre Albertsen til laget, hvis han hadde gjennomført sine planer om å starte forretning i Skien. Med denne formuleringsmåten bygger han opp Roger Albertsens etos. Journalisten bruker også her en talefigur, der han gjentar ordet forretning, når han omtaler at Albertsen har underskrevet en kontrakt i Nederland. Dette bidrar også til å bygge opp under Albertsens etos, ved å fremstille proffotballen som forretninger i forhold til fotballen i hjemlandet.

Videre i teksten skriver journalisten at Roger Albertsen vil bli av de best betalte spillerne i den nederlandske ligaen, noe som bygger Albertsens etos ytterligere opp. Dette kan sees på som et lite paradoks. I en artikkel som jeg analyserte tidligere i oppgaven, så blir Harald Berg fremstilt som umotivert og grisk når han sier at spilte fotball for pengene sin skyld, mens i denne artikkelen så blir ikke Roger Albertsen fremstilt noe annerledes på grunn av pengene. Noe av grunnen til dette kan være at Harald Berg blir sitert på at pengene er hans viktigste motivasjon, mens etter denne artikkelen om Roger Albertsen så sitter publikum igjen med inntrykket av at Albertsen ikke er motivert av pengene.

I tekstens conclusio oppsummerer journalisten med at denne begivenheten ikke vil få noen konsekvenser for Albertsens spill på det norske landslaget, før han avslutter med å skrive at med denne signeringen håper Feyenoord at de skal være med å kjempe om tronen i Nederlands fotball. Dette er igjen med på å bygge opp Albertsens etos. Roger Albertsen og hans etos som utenlandsproff i fotball kommer meget sterkt ut av omtalen i denne artikkelen. Det er en utenlandsk klubb er villig til å satse så mye på en nordmann betyr mye.

5.2.8 Oppsummering av perioden

Etter å ha analysert artikler fra denne perioden, er det mulig å komme med en liten oppsummering i forhold til kontekst. Artikkelen fra denne perioden bærer preg av positiv omtale av det å være proffspiller, med fokus på nivåforskjellen fra hjemlig norsk fotball, samtidig som det er et visst fokus på landslaget. Det ligger også en menneskeliggjøring latent i artikkelen. Dette kan bygge på at man har innsett at selv om proffspillere har fått tillatelse til å bidra på landslaget, så blir allikevel ikke Norge verdensmestere av den grunn.

Eksempler på denne menneskeliggjøringen kan man se i den første artikkelen for denne tidsperioden, som jeg har nevnt i analysen av den. I den andre artikkelen blir det nevnt at Harry Hestad hadde problemer med tempoet i Nederland i begynnelsen.

I artikkel nummer fire ser man også denne tendensen, der Harald Berg blir fremstilt som alt annet enn en proffmaskin. Den femte artikkelen omhandler en ung gutt fra Odda, som skal ut på eventyr, i den sjette artikkelen blir Hallvar Thoresen omtalt som «Larvik-gutten», og i den siste artikkelen kommer «Odda-gutten» igjen.

5.3 1990-2000

90-tallet er den perioden i historien som har befestet seg som den mest suksessrike i forhold til landslaget, med seiere over store nasjoner som Italia, Nederland og England i forkant av VM i USA, og senere mot Brasil i Marseilles i VM i Frankrike (Norge Menn Senior A, 2012). Dette var store skalper for den lille fotballnasjonen Norge. Landslaget kvalifiserte seg til to VM sluttspill, i USA i 94 og i Frankrike i 98, som var andre og tredje gangen nasjonen klarte dette på herresiden. Den første gangen var i 1938 (FIFA, 2013).

Norge oppnådde i denne perioden også, sin høyeste plassering noen sinne på FIFAs verdensranking, da de var helt opp på andreplass i 1993 og i 1995 (FIFA, 2013), og det var i denne perioden at landslagets resultater fikk nasjonen til å gå av skafet og fylle Karl Johansgate til randen (Nakkim, 1993).

5.3.1 Artikkel 1

Den første artikkelen jeg har valgt å analysere fra denne perioden, er hentet fra Aftenposten, den 26. mars 1990. Artikkelen er skrevet av journalisten Jan-Erik Sveum, og handler om at Erland Johnsen, og hans klubb Chelsea, har vunnet Full Members Cup i England. Full Members Cup var en nasjonal cup i England, som ble spilt blant lagene i de to øverste divisjonene. Konkurransen ble opprettet som noe man kan se på som en erstatning for at alle engelske lag ble utestengt fra europeisk fotball som følge av Heysel-tragedien, der 39 fotballsupportere omkom (Football League Full Members' Cup; The Heysel Tragedy, 2002).

Historiske Johnsen

Erland Johnsen er første norske fotballproff som har vunnet en cupfinale på Wembley. Med mossingen i godt slag i forsvaret vant Chelsea søndag 1-0 (1-0) over Middlesbrough i finalen i Full Members Cup.

JAN-ERIK SVEUM

Tony Dorigo scoret med et frispark fra 30 meter i kampens 26. minutt. Steven Piers i Boro-målet var borti ballen, men greide ikke å gjøre annet enn å skyve den lenger opp i hjørnet.

Middlesbrough, som spilte på Wembley for første gang,

Erland Johnsen (t.v.) kan juble sammen med Peter Nicholas over Wembley-triumfen. (Foto: NTB)

hadde vel så mye av spillet, men 2. divisjonslaget greide ikke å skape særlig mange sjanser – ikke minst takket være Johnsen og hans nederlandske stopper-kollega Kenneth Monkou.

Fullsatt Wembley

Kampen ble spilt for et fullsatt Wembley stadion, og 76 369 tilskuere kunne registrere at Chelsea både var best organisert og spilte mest fornuftig – noe som ga pokal i skapet og gjorde Johnsen historisk.

Kampen var på forhånd sett som revansjeoppgjør for de

blodige kval-kampene mellom lagene for to år siden – da det var omfattende tilskuerbråk. Men fornøyde Chelsea-tilskuere hadde ingen grunn til å bedrive pabeltreker etter søndagens kamp. I stedet feiret de klubbens andre triumf i Full Members Cup.

Chelsea vant cupen første gang i 1986, og har godt tak på turneringen som er åpen for lagene i de to øverste divisjoner – men skys av noen av de beste klubbene.

Bedre enn ventet

Middlesbrough kom helt til finale fra en plass nær bunn i 2. divisjon, og viste seg som et langt bedre lag enn tabellposisjonen tyder på. Laget hadde imidlertid bare en stor sjanse – som ble avverget av Chelsea-keeper Dave Beasant. Ellers forliste angrepene helst på Johnsen eller Monkou. Duoen måtte gi endel hjørnespark, men tettet meget

godt igjen og hadde stort sett full kontroll.

Chelsea var nærmere 2-0 enn Middlesbrough var utligning, og hadde den største sjansen da Gordon Durie kom helt fri midtveis i andre omgang. Keeper rykket ut og avverget.

Første proff med pokal

Erland Johnsen er første norske proff som har løpt æresrunde med pokal på Wembley. Bare en nordmann har spilt klubbfinale der tidligere. Ragnar Hvidsten spilte engelsk amatør-cupfinale på Wembley på 50-tallet.

Best på Chelsea-laget søndag var, ved siden av midtstopperne, Peter Nicholas og keeper Beasant. Storscoreren Kevin Wilson fikk ikke gjort så mye av seg for sesongens første utselgte hus på fotballens Mekka.

Journalisten har valgt en patosfylt overskrift, når han skriver: «Historiske Johnsen». Her er det tydelig for leseren at det har skjedd en spesiell hendelse, og hos de som følger fotball, vekker denne følelser.

I tekstens exordium står det videre:

Erland Johnsen er første norske fotballproff som har vunnet en cupfinale på Wembley. Med mossingen i godt slag i forsvaret vant Chelsea søndag 1-0 (1-0) over Middlesbrough i finalen i Full Members Cup (Aftenposten 26.03.90).

Her kommer Jan-Erik Sveum med opplysningene som overskriften er basert på, at Erland Johnsen, som første nordmann har vunnet en finale på selveste Wembley i England. For den innvidde er dette en enorm prestasjon, og en stor ære. Når journalisten videre beskriver Johnsen som «mossingen», gir dette han en lokal tilhørighet i Norge, noe som stadfester hans status som norsk i det hele. Når journalisten så omtaler Johnsen

som «*i godt slag i forsvaret*», så styrker dette følelsen av at Erland Johnsen bidro sterkt til denne Chelsea-seieren. Dette bygger opp under Johnsens etos. Dette ser vi også igjen senere i artikkel, både når journalisten trekker frem Johnsen og hans forsvars-kollega Kenneth Monkou, som grunnen til at Middlesbrough ikke klarte å skape så mange målsjanser, og når han sier at de fleste av angrepene i Middlesbrough forliste på Johnsen eller Monkou. Her bruker journalisten «å forlise» som en metafor, og Johnsen og Monkou blir karakterisert som skjær i sjøen for båtene som var angrepene til Middlesbrough.

Mot slutten av artikkelen, i tekstens conclusio, trekker journalisten frem det faktum at Erland Johnsen med denne triumfen ble historisk. Dette blir beskrevet med stort patos, når han skriver: «*Erland Johnsen er første norske proff som har løpt æresrunde med pokal på Wembley*». Når Erland Johnsen også blir omtalt som en av banens beste av Sveum, så levner det liten tvil om hvilken prestasjon dette har vært. Helt til slutt i artikkelen omtaler journalisten Wembley stadion som «fotballens Mekka». Dette gir et bilde på hvilken posisjon dette stadionet har innenfor fotballen, og forsterker også betydningen av det Erland Johnsen har prestert.

Når man skal oppsummere denne artikkelen, så kommer Erland Johnsen veldig styrket ut av omtalen. At en nordmann har vunnet en finale er jo en stor hendelse, at det er første gang i historien på selveste Wembley gjør det bare enda større.

5.3.2 Artikkel 2

Neste artikkel er hentet fra Aftenposten den 2. desember i 1991, og er skrevet av journalisten Thore-Erik Thoresen. Artikkelen er en blanding mellom referat og intervju, etter kampen mellom Tottenham og Arsenal, der nordmannen Erik Thorstvedt sto i mål for Tottenham.

Thorstvedt i hardt vær

I over 60 minutter holdt Erik Thorstvedt buret rent, med en rekke praktredninger og rask inngripen i vanskelige situasjoner. Så feilet islendingen Gudni Bergsson foran ham, og like etter kom svensken Anders Limpar inn og avgjorde kampen for Arsenal. Etterpå var Thorstvedt den av Tottenhamspillerne som tok tapet tyngst.

THORE-ERIK THORESEN

Arsenal-Tottenham 2-0
— Ja, dette var surt. Det er jo noe spesielt med kamperne mot Arsenal. For meg gikk det jo bra til den første scoringen, jeg er egentlig i veldig bra form. Derfor irriterte Wrights scoring meg veldig. Han var riktignok «blant» igjennom, men jeg gikk ned for tidlig, og ballen gikk mellom ballene mine. Bliere var det tynt for vår del. Både en minne og uten Linaker, så Erik Thorstvedt som konge regjerte det. TV-overførte «ordliste» møtet på Highbury.

Tottenham klamret seg til det ene poenget, med fem mann på midtbanen, fire bakover, og ikke en

Wright, som signerte sitt 14. seriemål, hvorav åtte for Arsenal. De avrige laget hadde velen for Anders Limpar tilbake til laget.

Limpar inn

Like etter hinket Wright rundt med et venstreløp på banen i bare noen minutter, sendte en «genial» ball frem til Kevin Campbell som sørget for 2-0.

Like etter 2-0-målet, hylte Arsenal-fansen på stråfete da Campbell smalt i Thorstvedt på vel igjen, men som den hele velen usikre mann Mr. Redfern med flytten var, viftet han avvergende utspill fra mål.

Godt teamwork strålte Arsenal-manager George Graham, som etterlyste måkene ved høytid, og som i etterkant syntes det hadde vært gøy å se folk som turde skyte. — Vi er bare til poeng bak Leeds på topp, 17 kamper er spilt, og dere gjørt dumt i å skrive at laget er kjørt, sa Arsenal-bossen, mens Pål Lyderesen etter å ha sett scoringene tre-fire ganger i rakkene, ikke med sin beste vilje

Erik Thorstvedt gjennomførte en solid kamp, helt frem til Arsenal's første scoring. — Den irriterte meg, sa Norges landslagskeeper. (Arkivfoto: Sven Hus, Nerstad)

kunne laste landslagakademiet Thorstvedt som onsdag spiller ligacup-kamp mot Coventry berte. — Jeg spiller ny reserve-kamp mot West Ham tirsdag, og jeg har ennå ikke fått vite noe om hvor jeg skal. Enten sier de «good

Ind» eller så sier de ikke noe, kommenterer Pål Lyderesen. — Jeg må være forsiktig med hva jeg sier, men det var en veldig situasjon som oppsto, da det ble klart at Gary Linaker ikke kunne spille, sa Tottenham-ma-

ger Peter Shreeves. Når Linaker er tilbake i laget, vet ingen, og han har fått beskjed om å ta den tiden han trenger. Han kommer tilbake når han er klar. — Gary var tykkelig lørdag ettermiddag, han fikk beskjed om at legene hadde

startet kuren på hans leu-koni-rasmade sønn, George. Jeg lot spillerne få vite hva som hadde skjedd allerede onsdag formiddag, og jeg må innrømme at vi har brukt mye energi på å bygge laget opp til denne kampen under de rådende om-

stendighetene. Alle var nedfor da meldingen om lille Georgies sykdom kom, sa Shreeves. Leger som uttaler seg gir den åtte uker gamle babyen 30 prosent sjans for å overleve den sjeldne sykdommen, akkurat mytologisk lestemt.

«Thorstvedt i hardt vær» (Aftenposten 02.12.91) lyder artikkelens overskrift. Her har journalisten brukt «i hardt vær» som en metafor for å møte tøff motstand. Denne bruken av metafor er med på å fylle overskriften med mer patos, samtidig som den klarer å fange leseren, som ønsker å vite om Thorstvedt klarte å «ri av stormen».

I artikkelens ingress fortsetter journalisten:

I over 60 minutter holdt Erik Thorstvedt buret rent, med en rekke praktredninger og rask inngripen i vanskelige situasjoner. Så feilet islendingen Gudni Bergsson foran ham, og like etter kom svensken Anders Limpar inn og avgjorde kampen for Arsenal. Etterpå var Thorstvedt den av Tottenhamspillerne som tok tapet tyngst (Aftenposten 02.12.91).

Tekstens exordium har her form som en forsvarstale. Her styrker journalisten Erik Thorstvedts etos betraktelig, når journalisten, ved å bygge opp Thorstvedts prestasjoner,

for så å legge skylden for baklengsmålet over på en annen spiller, fritar keeperen for all skyld. Ved å navngi og personifisere forsvarsspilleren som gjorde en feil som førte til målet, oppnår journalisten også at fokuset blir tatt vekk fra Thorstvedt.

I neste del av artikkelen har journalisten intervjuet Thorstvedt, og her får spilleren selv muligheten til å påvirke sitt etos. Her fremstår Thorstvedt som en ydmyk spiller, som ikke forsøker å forherlige seg selv på noen måte. Han gir seg selv mye av skylden for baklengsmålet, i motsetning til journalisten som tidligere i artikkelen la all skyld over på forsvaret. Her kunne Thorstvedt fort svekket sitt eget etos med slik selvkritikk, men på grunn av omtalen som journalisten har gitt han tidligere i artikkelen så fremstår han kun som ydmyk. På denne måten oppnår han dermed å bygge opp sitt eget etos, selv om det kan være ubevisst.

Resten av artikkelen er en oppsummering av de viktigste hendelsene i kampen. De blir fremstilt på en slik måte at man får inntrykk av at hvis det ikke hadde vært for Thorstvedt, så hadde Tottenham sluppet inn mange flere mål enn de gjorde, og de hadde gjort det mye tidligere i kampen.

Dette blir også bekreftet av en annen nordmann som satt på benken for Arsenal, Pål Lydersen. Også han frikjenner Thorstvedt helt i forhold til baklengsmålene.

Journalisten fremstiller den norske keeperen på en svært positiv måte i denne artikkelen, noe som fører til at Erik Thorstvedt og hans etos er i etterkant av denne artikkelen styrket.

5.3.3 Artikkel 3

Den artikkelen jeg nå har valgt å analysere er hentet fra Aftenposten den 24. desember 1993, og er skrevet av journalisten Espen Hansen. Artikkelen er en reportasje, som omhandler Lars Bohinen, etter hans overgang til engelsk fotball og Nottingham Forest.

Lars Bohinen Forests julestjerne

«Lars Bohinen er en lysende stjerne», sier folk i Nottingham om sin nye, norske fotballhelt.

ESPEN HANSEN

Engelske journalister er kjent for å bruke en røff tone når de skal karakterisere fotballspillere, men Ian Edwards i Nottingham Evening Post blir fløyelsmyk og nesten musikalsk i stemmen når vi ber ham vurdere Bohinens innsats for Nottingham Forest:

– Han har vært en sensasjon. Laget ble som forvandlet med en gang han kom inn. De startet sesongen elendig, men Forest har ikke tapt med Lars på laget. Jeg vil påstå at hans inntreden er grunnen til at de nå suser oppover tabellen og er klare for kvartfinalen i ligacupen, sier Edwards, trekker pusten og fortsetter:

– Måten han binder sammen midtbane og angrep på med sin kreativitet og fotballforståelse, har allerede gjort ham til en stjerne både i medspillere og tilhengers øyne.

Rott inn

Nottingham Forest er Lars Bohinens andre utenlandske proffklubb. Han prøvde lykken i sveitsiske Young Boys, men lyktes ikke.

– Det gikk gait fra første

stund i Sveits. Da jeg kom til Bern, var ingen fra klubben og møtte meg. Jeg måtte ordne meg hotell selv, og følte aldri noen menneskelig varme. Statusen min som fotballspiller hadde selvsagt forandret seg enormt fra da og til min ankomst i Nottingham i høst. Men alt er så bra her. Jeg trives, slår Lars fast.

Han skryter uhemmet av sin nye klubb og mener laget spiller ypperlig og publikumsvennlig fotball. Mer fotball av Bohinens hjerte enn f. eks. landslaget.

– Det er ingen kritikk av landslaget, bare fakta. Spillet er mer bygd rundt meg, og jeg har fått den rollen jeg vil ha. Vi bygger opp på midtbanen, holder ballen mye langs bakken og er slett ikke så angrepshissige som Norges landslag.

Mange klubber

Han har sannelig prøvde seg i noen klubber også i sitt unge fotballiv. Som senior har han representert hele sju klubber. Det begynte for Bærum som 16-åring og har gått via, Lyn, VIF, Young Boys, Viking, Lillestrøm og til Nottingham Forest. På stadig søken?

– Jeg har en klausul i kontrakten med Forest at dersom en større klubb vil ha meg før 31. oktober 1994, kan jeg gå for en billig sum. Men slik det ser ut nå, og særlig hvis vi rykker opp til Premier League, blir jeg

nok værende til kontrakten utløper i 1996.

Men han fortsetter på italiensk-kursen sitt. Italia er fremdeles den store drømmen.

Lars har ikke rukket å skaffe seg så mange nye venner i Nottingham, men føler at kameratskapet i klubben er meget bra.

– Englands landslagskaptein Stuart Pearce er den selvsøgelige lederen i gjengen med Neil Webb som en slags reserve. Men jeg har ikke oppdaget noen klikker. Alle er tvers igjenom hyggelige.

Og Lars vet å ta igjen dersom motstanderne tar den tøffe tonen. Da Forest slo ut Manchester City av ligacupen, hadde han et lite oppgjør med Citys Steve McMahon. Lars ble liggende etter en takling fra McMahon, litt for lenge etter McMahons oppfatning.

– Han kjeftet noe voldsomt på meg da jeg reiste meg, men jeg bare spurte ham hva han skulle gjøre til sommeren. Reise til USA på ferie, eller se meg på TV. Han sa ikke så mye etter det, smiler han.

Posisjon

At Lars har skaffet seg en posisjon i Forest, viser det faktum at han som eneste mann fikk fri en hel uke før jul.

– Det kom nok litt av at manager Frank Clark syntes jeg hadde godt av noen dagers avslapning. Jeg har spilt fotball sammenhengende litt for lenge. Jeg har

ENER: Lars Bohinen er ubeseiret i Nottingham-drakten. Fire ligakamper og to cupkamper har gitt fem seire og en uavgjort. Foto: SCANFOTO

ingen frykt for å miste plassen på laget, så jeg bare bukket og takket for ferien. Men julen må jeg likevel feire i England.

Lars venter fremdeles på sin første scoring i den røde trøya.

– Jeg har sagt klart fra at jeg vanligvis ikke scorer mer enn tre-fire mål i løpet av en sesong. Så jeg føler ikke noe press, påstår Lars Bohinen.

LARS BOHINEN

- Født: 8. september 1969.
- Høyde: 185 cm.
- Vekt: 74 kilo.
- Klubb: Nottingham Forest.
- Tidligere klubber: Langnes, Bærum, Lyn, VIF, Young Boys, Viking og Lillestrøm.
- Landskamper: 22 A, 8 U-21, 6 U-19, 13 U-18, 15 U-16.

«Lars Bohinen Forests julestjerne»(Aftenposten 24.12.93) Dette skriver journalisten i overskriften til artikkelen. Her benytter han seg av en metafor, da Bohinen er hverken en blomst eller et himmellegame. Det er nok mest sannsynlig at metaforen her refererer til himmellegame, og at journalisten fremstiller Bohinen på den måten at hans ferdigheter og prestasjoner viser Nottingham Forest vei i det mørke de har befunnet seg i. Dette får man også bekreftet i artikkelens innledning, der journalisten skriver: ««Lars Bohinen er en lysende stjerne», sier folk i Nottingham om sin nye norske fotballhelt» (Aftenposten 24.12.93).

Videre i første del av artikkelen refererer journalisten til en samtale han har hatt med Ian Edwards, en journalist i Nottingham Evening Post. Her beskriver han Edwards som musikalsk i omtalen om Bohinen, som han setter i kontrast til den røffe tonen engelske journalister til vanlig bruker når de skal omtale fotballspillere. Måten Lars Bohinen her blir beskrevet som den eneste grunnen til den gode formen som Nottingham Forest viser, er med på å styrke hans etos. At journalisten også har valgt å bygge denne delen av artikkelen på sitater fra en engelsk «ekspert», gjør også at den veier tyngre for det norske publikumet.

I neste del av artikkelen tar journalisten opp at Bohinen har mislyktes i tidligere forsøk som utenlandsproff. I denne delen får også Bohinen muligheten til å selv påvirke sitt etos, ved å uttale seg. Her presenterer Lars Bohinen en forsvarstale, der han presenterer argumenter for hvorfor ikke hans siste utenlandsopphold ble en suksess, samtidig som han argumenterer for hvorfor det vil gå bedre denne gangen. Bohinen klarer i denne delen, gjennom gode argumenter, å styrke sitt eget etos ovenfor publikum.

I tekstens conclusio bygger journalisten Lars Bohinens etos opp enda mer. Her presenterer han det faktum at Bohinen fikk en ekstra ferieuke av manageren før jul. Denne delen av artikkelen ser det ut som bygger på formal topoi.

Påstand: Lars Bohinen har en sterk posisjon i Nottingham Forest

Begrunnelse: Han fikk en ekstra ferieuke av sin manager i klubben

Underliggende felles synspunkt: Man får ikke fri av sin manager uten å ha fortjent det

Lars Bohinen og hans etos som utenlandsproff og fotballspiller kommer nok styrket ut av denne artikkelen.

5.3.4 Artikkel 4

Neste artikkel er hentet fra VG den 28.12. 1994. Artikkelen er skrevet av journalisten Knut Espen Svegaarden, og er en reportasje omkring Jan Åge Fjørtoft, og han seneste mål for sin klubb Swindon i England.

ÅRETS MÅL!

SWINDON (VG) (Swindon–Sheffield United 1–3) Her viser en ekte toppscorer seg fram. På hel volley, fra 16 meter'n, dundrer Jan Åge Fjørtoft (27) inn sitt 20. mål for sesongen – via tverrliggeren.

«Årets mål», mente de fleste på County Ground i går.

Og det var ikke tilfeldig. Målet var på mange måter belønningen for timer etter timer med ekstratrening for sommerferien.

En ekte toppscorer terper detaljer, skyver uvesentlige tanker vekke – og venter. Venter helt til sjansen kommer. For den MÅ komme. Da er han som kobraen – giftig og dødelig.

På tronen

I dag kan Jan Åge Fjørtoft lese scoringstabellen fra 1.-divisjon med stor glede. Han troner øverst, alene med 20 scoringer. Tabellen er ikke like oppløftende: Swindon på nedrykksplass. Litt av et paradoks for nordmannen.

Følelsen etter målet var ubeskrivelig. Det var bare fulltreif, sier Fjørtoft. Alle reiste seg på tribunen og hytte hysterisk «Fjørtoft, Fjørtoft» i flere minutter etter goalen.

Men situasjonen for laget er tragisk, legger Fjørtoft til.

«Hva skal jeg si? Det var bare et fantastisk mål, så Sheffield United-manager Dave Bassett etter kampen. Han var glad for seieren, men ga likevel full honnør til nordmannen for volley-goalen.

Bassett var opptatt av én eneste ting ved Swindon før kampen: Fjørtofts volley-skudd. Han nevnte det flere ganger, sier 41-årets Jostein Flø som startet for Sheffield-laget for første gang på ni kamper – og var delaktig i seieren.

Fikk rett

Fjørtoft kan være borte fra kampen lenge. Så dukker han opp med et volley-skudd sånn helt plutselig, sa Bassett – og fikk rett.

Jeg står igjen 20 minutter etter de andre på hver trening og trener skudd. Spøsset på volley. Det er blitt en spesialitet, sier Fjørtoft.

Det herer også med til oppladningen hans før kampen. Etter at lagkameratene har gått i garderoben etter oppvarmingen, står Fjørtoft igjen og skyter. Han gir seg ikke før han scorer. I går tok det sin tid...

Jeg må få følelsen, sier han.

Scoringen starter egentlig inne i en toppscorers hode flere timer før kampen. For Jan Åge Fjørtoft har oppladning og forberedelse forandret seg kraftig de siste årene.

Før var han ganske så vanskelig å være i hus med foran en kamp. Jeg måtte ha

Superscoringen bringer Fjørtoft til topps, men akk, hva hjelper det?

folk ut av huset, og alt måtte foregå på samme måten foran hver kamp, forteller kona, Marianne.

Det var verst for han ble prof, legger hun til.

Etter at Markus ble født, er han blitt mer avslappet. På kampdagene står han opp med Markus og spiser frokost med ham, sier Marianne.

Jeg kobler kampen helt ut så lenge som mulig, sier Jan Åge.

Dermed pasta

Men pasta må han ha. Fire timer før kampstart spiser Fjørtoft den italienske retten.

Det gir energi, det er lett fordøyelig og det er godt, sier toppscoreren.

I går ladet Swindon opp på et hotell utenfor byen. Der leste Jan Åge «Sofias verdens» av Jostein Gaarder – og var i sin egen lille verden for en stund.

Så har det i buss til stadion. Før kampen ropes og skrakes det masse i garderoben. Da går jeg alltid på toalettet og leser kampprogrammet.

Hvor er Jan, hører jeg fra garderoben. Men jeg orker ikke all den skrikingen. For meg passer ikke det da, sier Fjørtoft.

En sjønne

Jo lengre kampen blir uten en Fjørtoft-scoring, jo mer må han være på tå hev og konsentrere seg.

I går fikk han EN real mulighet, og holdt hodet kaldt akkurat da han måtte.

Og jo flere ganger scoringen blir vist på TV, jo større er sjansen for at Fjørtoft snart forsvinner fra Swindon og 1.-divisjon. I hvert fall så lenge Swindon bare taper og Fjørtoft bare scorer.

Jeg vet ikke. Kanakje. Men jeg må fortsette å score mål. I Swindon hevdes det hardnakket at klubben må gjøre alt for å beholde meg. Men andre sier at det er første tegn på at man blir solgt. Vi får se hva som skjer, sier Fjørtoft som nå har 20 mål på 30 serie- og cupkamper for Swindon.

PS 1! Kona Marianne og sønnen Markus var på plass på County Ground i går. De gangene Markus har vært der, har enten Jan Åge scoret eller Swindon har vunnet. Så også i går, selv om Swindon ikke har vunnet på 13 seriekamper.

PS 2! Swindon-kaptein Paul Bodin hadde ikke dagen i går. Først miset han et straffespark på stillingen 0-1. Så gjorde han selvmål så Sheffield United gikk i teten med 2-1. Og så ble han tatt av banen...

«ÅRETS MÅL!» (VG 28.12.94) er den patosfylte overskriften til artikkelen. Her levner journalisten lite til fantasien når det kommer til det som har skjedd. I artikkelens innledning følger han opp:

Her viser en ekte toppscorer seg fram. På hel volley, fra 16 meter'n, dundrer Jan Åge Fjørtoft (27) inn sitt 20. mål for sesongen – via tverrliggeren (VG 28.12.94).

Denne innledningen refererer til et helsides bilde som egentlig hørte sammen med artikkelen, men den beskrivelsen journalisten gir av hendelsen, er mettet med patos og er nok for å gi leseren en følelse av og selv ha vært til stede, uten å se noe bilde.

Videre i artikkelen kommer journalisten med en grunnleggende av målet til Fjørtoft, og hvorfor det ikke var en tilfeldighet. Med de argumentene han fremlegger her, om at det trengs «timer etter timer med ekstratrening»,

og at «en ekte toppscorer terper detaljer» så styrker journalisten Fjørtofts etos betraktelig. Det gjør også journalistens bruk av metafor, da han beskriver Fjørtoft som en «kobra – giftig og dødelig», når han venter på at den rette målsjansen skal dukke opp.

Knut Espen Svegaarden forsetter å fokusere på målscorer-egenskapene til Fjørtoft, og at han etter kampens mål ligger øverst på toppscorer-tabellen i England. Dette er jo i seg

selv en kjempeprestasjon av en norsk spiller, og når han samtidig spilte på et lag som lå på nedrykksplass i den engelske 1. divisjonen, så levner det lite tvil omkring hvilken prestasjon det er å gjøre det Jan Åge Fjørtoft har gjort.

I neste del av artikkelen har journalisten fått en uttalelse fra kampens andre nordmann, Jostein Flo, som spilte på motstanderlaget Sheffield United. Han sier at Sheffield Uniteds manager Dave Bassett også var fokusert på Fjørtofts avslutningsegenskaper før kampen, noe som også er med på å bygge opp under Fjørtofts etos. Selv sier Fjørtoft at slike avslutninger som den han scoret på i denne kampen er blitt en av hans spesialiteter, og at han «*står igjen 20 minutter etter de andre på hver trening og trener skudd*». Her understreker han selv, det journalisten har presentert tidligere i artikkelen, at hans mål i denne kampen ikke kom som følge av noen tilfeldigheter. Her bygger Fjørtoft opp under sitt eget etos.

I artikkelens conclusio oppsummerer journalisten artikkelen. Her benytter journalisten seg av en gjentakelse av det han har skrevet innledningsvis, om at Fjørtoft er veldig effektiv når han får sjansen. Han presenterer også en teori om at Jan Åge Fjørtoft kommer til å bli solgt til en bedre klubb en Swindon hvis han fortsetter å score så mange mål, og Swindon fortsetter å tape. Dette er også noe som er med på å bygge opp under Fjørtofts etos, og det kan også virke som om artikkelen her bygger på formal topoi.

Påstand: Jan Åge Fjørtoft kommer til å bli solgt til en stor klubb hvis Swindon fortsetter å tape

Begrunnelse: Han har scoret 20 mål på 30 kamper

Underliggende felles synspunkt: Hvis man er toppscorer i engelsk 1. divisjon, kan man ikke spille på ett lag som bare taper

Gjennom omtalen i denne artikkelen klarer journalisten å styrke Jan Åge Fjørtofts etos som profesjonell fotballspiller i utlandet.

5.3.5 Artikkel 5

Den neste artikkelen jeg skal analysere er hentet fra VG den 26. august 1996. Artikkelen er skrevet av journalisten Frode Nakkim, og omhandler Ole Gunnar Solskjærs debut for Manchester United.

STJERNE-TREFFET

MANCHESTER (VG) (Manchester United—Blackburn 2—2) Askeladden Ole Gunnar Solskjær vant hele kongeriket i drømmedebuten. Bare åtte minutter trengte 23-åringen for å spille seg rett inn i sentrum av Manchester Uniteds stjernegalleri.

Stjernene Beckham, Cruyff og Cantona samlet seg rundt debutanten som dundret inn utligningsmålet og reddet kvelden for United.

— Jeg skulle ha scoret ett til. Vi skulle ha vunnet den kampen her, er det første han sier. Men han smiler bredt.

For andre gang på fire dager ble United tråkket ned i gjørma hjemme på Old Trafford; Blackburn ledet 1–0 før Jordi Cruyff utlignet. Og Lars Bohinen gjorde et fenomenalt 2–1-mål like etter pause.

Det var da Alex Ferguson ba Ole Gunnar Solskjær varme opp.

Etter 17 minutter kom han innpå. Ferguson tok ut midtstopper David May, sendte Ronny Johnsen bakover på banen og etablerte en sensasjonell angrepstrio:

Eric Cantona, Ole Gunnar Solskjær, Jordi Cruyff.

Ikke Ravanelli-tull

Målet: Peter Schmeichel-utspill, Cruyff-stuss og Solskjær-kanon etter et frekt løp mellom to Blackburn-stopperer. Det første skuddet reddet Tim Flowers mesterlig. På returen var han sjanselos.

— Det første skuddet var litt dårlig plassert. Men på returen var jeg sikker; bare å klynke til, melder han.

Solskjær ble stående som lamslått med hendene langsmed hoftene mens Eric Cantona kom løpende for å gratulere.

— Det er min måte å juble på. Jeg orker ikke å springe rundt som Ravanelli eller det tullet der, bare fordi jeg har scoret et mål, sier Ole Gunnar, men kan ikke dy seg:

— Det er litt greit å se Eric Cantona komme løpende mot deg og ta rundt deg. Det er en OK følelse. Han Eric var jo den første som kom, legger han til.

Kontrasten er voldsom; for 18 måneder siden var Solskjær Clausenengen-spiller i 2. divisjon. Men han er overhodet ikke preget av øyeblikkets beruselse. Gutten i eventyret har glimt i øyet og ler hjertelig, men mister ikke fotfestet et øyeblikk.

— Det må være den største dagen i ditt fotballiv?

— Det er kanskje det, ja. Men hadde vi vunnet kampen, ville det vært greit. Vi tapte to poeng, påpeker Ole Gunnar og ergrer seg et øyeblikk:

— Det var en gang jeg skulle ha

skutt, men ikke gjorde det. Og jeg burde scoret på det første skuddet fra seksten meter. Derfra scorer jeg vanligvis, forklarer han.

Neppe toppscorer

— Jeg håper at jeg skal være her i fem år, minst, sier Ole Gunnar.

— Og bli engelsk toppscorer med mer enn 30 mål på en sesong?

— En spiss bør score 20–25 mål i alle fall. Og hvis jeg får spille 42 kamper for Manchester United, som skaper så mye sjanser, bør det være muligheter.

Men jeg tror ikke at jeg blir toppscorer denne sesongen, ler han.

Han listet seg stillferdig ut fra Old Trafford til bare spede tilrop. «Ole! Ole!» lod beskjedent fra noen få av de 54 178 på tribunene etter målet. Ennå er det få som kjenner hans navn, enda færre som kan uttale det.

Men bare vent!

Etter kampen i går var det Solskjær fra Kristiansund TV-kameraene hvilte på, ikke Cantona eller Cruyff.

Kvelden tilbrakte Ole Gunnar fredelig hjemme sammen med kjæresten Silje og sin søster.

«STJERNE-TREFFET» (VG 26.08.96) er overskriften til artikkelen. Her har journalisten benyttet seg av et ordspill, der han har tatt utgangspunkt i at Ole Gunnar Solskjærs mål var et stjernetreff, men ved å legge til en bindestrek mellom «stjerne» og «treff», så spiller også overskriften på de som tiljublet Solskjær etter scoringen, noe journalisten beskriver senere i artikkelen på denne måten: «Stjernene Beckham, Cruyff og Cantona samlet seg rundt debutanten som dundret inn utligningsmålet og reddet kvelden for United» (VG 26.08.96).

I artikkelens innledning skriver Nakkim følgende:

Askeladden Ole Gunnar Solskjær vant hele kongeriket i drømmedebuten. Bare åtte minutter trengte 23-åringen for å spille seg rett inn i sentrum av Manchester Uniteds stjernegalleri (VG 26.08.96).

Her har journalisten benyttet seg av en talefigur, når han har gjort om nesten hele innledningen til en metafor, når han sammenligner Ole Gunnar Solskjær med Espen Askeladd og hans debut med et av Askeladdens eventyr. Mot slutten av innledningen trekker journalisten igjen inn alle Uniteds stjerner og at Ole Gunnar Solskjær er i sentrum av disse.

At Ole Gunnar Solskjær spiller og scorer for Manchester United virker å være et poeng journalisten ønsker å fremheve. At journalisten har valgt eventyrmetaforen kan være for å vekke patos hos de mange leserne som selv har hatt en drøm om å bli fotballproff, og kanskje har journalisten selv hatt en slik drøm en gang.

Det kan virke som om journalisten også fremstiller selve kampen som et eventyr, der Uniteds motstander Blackburn blir sett på som det store, stygge trollet, som helten, Ole Gunnar Solskjær, må redde laget sitt fra. Dette ser vi eksempel på når journalisten refererer fra kampen, og beskriver at United ble «tråkket ned i gjørma hjemme på Old Trafford», og etter at Lars Bohinen hadde sendt Blackburn opp i en 2-1 ledelse, kommer den dramatiske vendingen i historien: «*Det var da Alex Ferguson ba Ole Gunnar Solskjær varme opp*» (VG 26.08.96).

Etter at han kommer inn på banen er han med på å danne det journalisten kaller en «*sensasjonell angrepstrio*», og her navngir han igjen Eric Cantona og Jordi Cruyff, som er med på å danne denne trioen. Dette er nok et eksempel på at journalisten fokuserer på medspillerne til Solskjær, og hvilken status de har innenfor fotballen. Det virker som om Frode Nakkim vil forsikre seg om at leseren har forstått at Ole Gunnar Solskjær, en norsk spiller fra Kristiansund, spiller for Manchester United. Dette kommer også tydelig frem når journalisten presenterer kontrasten til at Solskjær bare 18 måneder tidligere spilte i 2. divisjon i Clausenengen, hjemme i Kristiansund.

At det også var to andre nordmenn, Lars Bohinen og Ronny Johnsen, som spilte kampen blir kun nevnt kort, selv om Lars Bohinen scoret ett av Blackburns mål.

Gjennom hele artikkelen blir Ole Gunnar Solskjær fremstilt som en ydmyk og reflektert person, med bena plantet på jorda. Han sier selv at han ikke jubler overdrevent etter å ha scoret, fordi det ikke er hans måte å gjøre det på. Han svarer ja når han får spørsmål om det er den største dagen i hans fotballiv, selv om han sier at han gjerne skulle ha vunnet kampen. Journalisten skriver at Solskjær ikke mister fotfeste i øyeblikkets beruselse, og at han «listet seg stillferdig ut fra Old Trafford» etter kampen, samtidig som han avslutter artikkelen med å skrive at Solskjær tilbrakte kvelden fredelig hjemme sammen med kjæreste og søster. Dette er tre eksempler på hvordan Ole Gunnar Solskjær fremstilles som en fornuftig ung mann, med sunne verdier, som ikke får stjernerøykker av å spille for Manchester United.

Det er liten tvil om at Ole Gunnar Solskjær kommer meget styrket ut av omtalen i denne artikkelen. Måten journalisten omtaler han på bygger godt opp under hans etos, både som person og som fotballspiller i utlandet.

5.3.6 Artikkel 6

Denne artikkelen er hentet fra VG den 18. november 1996. Artikkelen er skrevet av journalisten Truls C. Andersen, og handler om debuten til Tom Kåre Staurvik, for den nederlandske klubben NAC Breda.

Uønsket i Rosenborg — STJERNE- DEBUT i Nederland

Av TRULS C. ANDERSEN
(NAC BREDA — AJAX 2-0) Tom Kåre Staurvik (26) var uønsket i Champions League-klubben Rosenborg. Men bodøsværingen hadde det usannsynlig gøy i sin debutkamp i den europeiske «bakgården» — mot ikke helt ukjente Ajax i Nederland i går.

— Jeg skal ikke si noe mer galt om Rosenborg. Klubben er størst og best i Norge. Og Lærkesdal er bra etter norsk målestokk. Men jeg kan med hånden på hjertet ikke si at jeg har sett noe mer «bakgårds» her med en hjemme, snarere tvert imot. Alt er mer profitt her. Ajax er vel bedre enn for eksempel Skjold og Kongsvinger, sier Staurvik etter å ha blitt applaudert av banen av 16 000 ellevillige NAC Breda-tilhengere.

Middbanesjef

— En strålende debutkamp! Dette er en spiller vi kan få meget stor glede av, sa NAC-trener Wim Rijsbergen begeistret etter Staurviks debut.

Og Rijsbergen som blant annet spilte VM-finalen for Nederland i 1974, hadde virkelig grunn til å glede seg over både Staurviks debut og seieren over Ajax. NAC tok sin første seier på syv kamper — og kanskje fant han sin etterlengtede midtbanesjef?

— Staurvik har bare vært her noen få dager. Men jeg lot ham få sjansen på sentral midtbanesjef, og det fungerte veldig bra. Han var sentral i hele vårt spill i dag og sterkt delaktig i vårt andre mål, fastslår Rijsbergen.

Hater å tape

Ajax er kanskje ikke like gode som de var for et stykke år siden, men de har stadig bedre sjanser enn Rosenborg til å avansere i Champions League. Og de hater å tape for de såkalte «bakgårds-klubbene» hjemme i Nederland.

Staurvik var meget god. Han passet utmerket i den offensive rollen bak Bredas to spisser. Ut fra hvor kort tid han har vært i klubben og innsettelsen i denne kampen, tror jeg Staurvik kan bli en meget god investering for NAC. Og jeg holder nordmannen som en av NAC Bredas tre beste spillere i denne kampen, sier journalisten Erwin Strauss i den nederlandske avisens de Telegraaf til VG.

Ydmyk

Tom Kåre Staurvik selv er blitt kalt alt fra «latnab» til «kumant» i RREK-miljøet. Men han føler ingen trang til å bakke mer ned på «hele Norge lag» etter sin debutaksess.

Nei, her gjelder det å være ydmyk. Jeg skal til Trondheim en liten tur denne uken, og håper å få med meg at RREK slår IFK Göteborg onsdag. Jeg har mange gode venner i klubben og er inderlig glad med RREK til desember 1997. Jeg er foreløpig bare på utlån til NAC Breda til juni neste år, men samtidig er det klart at jeg er kjempglad for at jeg nå får sjansen i utlandet, sier han fornøyd.

PS: Ajax er nå på femteplass etter gårdagens tap, mens NAC Breda avanserte til 11. plass. FBV, som også tapte overraskende i går, leder foran Feyenoord.

ROS: Tom Kåre Staurvik får godord etter debuten for NAC BREDA, og nå har han bestemt seg for å være ydmyk overfor gamleklubben. — Jeg skal ikke si noe mer galt om Rosenborg, sier han.

I artikkelens overskrift, kommer journalisten med følgende påstand: «Uønsket i Rosenborg — STJERNEDEBUT i Nederland» (VG 18.11.96). Dette er en overskrift som er full av følelser, og som er med på å bygge opp under Staurviks etos.

Videre i tekstens exordium skriver journalisten:

Tom Kåre Staurvik (26) var uønsket i Champions League-klubben Rosenborg. Men bodøværingen hadde det usannsynlig gøy i sin debutkamp i den europeiske «bakgården» - mot ikke helt ukjente Ajax i Nederland i går (VG 18.11.96).

Denne delen av artikkelen er formet som en rettstale, der journalisten tar Tom Kåre Staurvik i forsvar i forhold til fotballklubben Rosenborg. Dette baserer seg på at det nok har vært en feide mellom Rosenborg og Staurvik, der det har endt med at spilleren har måttet forlate klubben. Med dette som grunnlag velger journalisten å «peke nese» til klubben, som har latt en så god spiller gå fra seg. Her kan det se ut som artikkelen bygger på formal topoi.

Påstand: Rosenborg gjorde en tabbe ved å la Tom Kåre Staurvik gå fra klubben

Begrunnelse: Han gjorde suksess i sin debut i Nederlands fotball

Underliggende felles synspunkt: Den nederlandske ligaen holder høyere nivå enn den norske

Som nevnt tidligere i oppgaven, så forutsetter dette topos en interesse og forkunnskap omkring fotball, men denne er nok til stede hos målgruppen for denne artikkelen. Når Truls C. Andersen bruker begrepet «bakgård» om nederlandsk fotball, så stammer det nok fra uttalelser fra personer innenfor Rosenborgmiljøet, som ytret sine meninger om at Staurvik skulle til NAC Breda i Nederland. Begrepet «bakgård» blir innenfor fotballen brukt som klubber eller ligaer som ikke er blant de med høyest nivå, og de største stjernene. Her har journalisten benyttet seg av dette uttrykket ironisk, da man neppe ville møtt lag som Ajax i den som blir sett på som «bakgårdsligaer».

I neste del av artikkelen får Staurvik selv uttale seg. Han forsøker ikke direkte å svekke den norske klubbens etos, men kommer med et lite stikk til «bakgård» uttalelsen når han sier at alt er mer profesjonelt i Nederland, samtidig som setter det å spille mot Ajax opp mot det å spille mot Skeid og Kongsvinger.

Videre i artikkelen styrker journalisten Staurviks etos ytterligere, da han siterer NAC Bredas trener når han sier: «*En strålende debutkamp! Dette er en spiller vi kan få meget stor glede av.*» Journalisten nevner også at NAC Bredas trener spilte VM-finalen for Nederland i 1974, i en bisetning. På denne måten oppnår han å styrke han etos, noe som igjen er med på å styrke Tom Kåre Staurviks etos ytterligere.

I tekstens conclusio gir journalisten igjen Staurvik muligheten til å uttale seg. Tom Kåre Staurvik velger fortsatt og ikke gå til noen konfrontasjon av klubben som sendte han fra seg. At han på denne måten hever seg over konflikten styrker hans eget etos.

Når man skal oppsummere denne artikkelen, så vil jeg påstå at Tom Kåre Staurvik kommer sterkt fra det. Han fremstår som ydmyk, samtidig som han ikke forsøker å svekke Rosenborgs etos, og dette er med på å bygge sterkt opp under hans eget etos. Når journalisten samtidig omtaler han på den måten han velger å gjøre, bidrar dette til ytterligere styrking.

5.3.7 Artikkel 7

Den siste artikkelen jeg har valgt å analysere er hentet fra Aftenposten, den 10. august 1997, og er skrevet av journalisten Jan-Erik Jakobsen. Artikkelen omhandler Tore Andre Flos debut for Chelsea, i kampen mot Coventry, der også en annen nordmann, Trond Egil Soltvedt, debuterte.

Debutkamp med smell

To minutter trengte Tore André Flo på å gjøre seg bemerket i Premier League. Så lenge hadde han vært på banen da han stanget inn 2-1 for Chelsea.

JAN-ERIK JAKOBSEN

Coventry - Chelsea 2-2
Det ble en minneverdig debut for de to forsånte norske utlendingene i den engelske eliteserien.

Tredje Egil Soltvedt og Coventry overrasket ved å slå Chelsea i serieoppgangen hjemme på Highfield Road. Tore André Flo scoret et mål, men trente en kløvsår for Chelsea på stillingen 1-2.

Mellomformyd

Sur, så jeg ikke ser det, så er det mellomformyd Flo, selv om han nettopp har scoret sitt første mål i engelsk eliteserie.

Kjæte en smaa halvtime i annen omgang kom Tore André inn for Mark Eusden som ikke hadde allrettet stort ansett enn å pådra seg hjemmepublikums vrødt for sin ruffe behandling av Coventrys forsvare spillere.

To minutter etter at Flo strøk banen, så ballen i nettmastene bak Steve Ogrizovic. Flo la seg i ballen og skranglet inn Chelsea 2-1-mål.

– Kjempestilig, men misen etterpå etter å se på igjen, sa Flo.

Soltvedt slår

Første omgang ble en skuffende innledning for hjemmefavoritten Soltvedt og Coventry ble løpende bare i mellom da Chelsea begynte å få så å si kortpassningsspill. Co-

ventry smagende prøvde på flere angrep, like godt eller noen av de andre utlendingene på Chelsea de ble store sjarmører.

– Det varde litt utpå der. Vi lurte alltid på hva krefter i første omgang. Jeg ble liggende for å se og ble ikke sløstet styrkes mål, nemlig løpene i lengderetningen, mente Soltvedt.

Mot slutten av første omgang begynte det trøttestid å slide litt. Først scoret keeperen Frank Sinclair på en skikkelig Chelsea-oppdring.

Minuttet etter skjedde det som bør gi Frode Grodås grunn til å se lysere på fremtiden. Et langt innkast traff fotesterten Liam Dunlin der det skulle, og ballen sprallt inn i det lengste hjørnet for en påstand: Ed De Gooz.

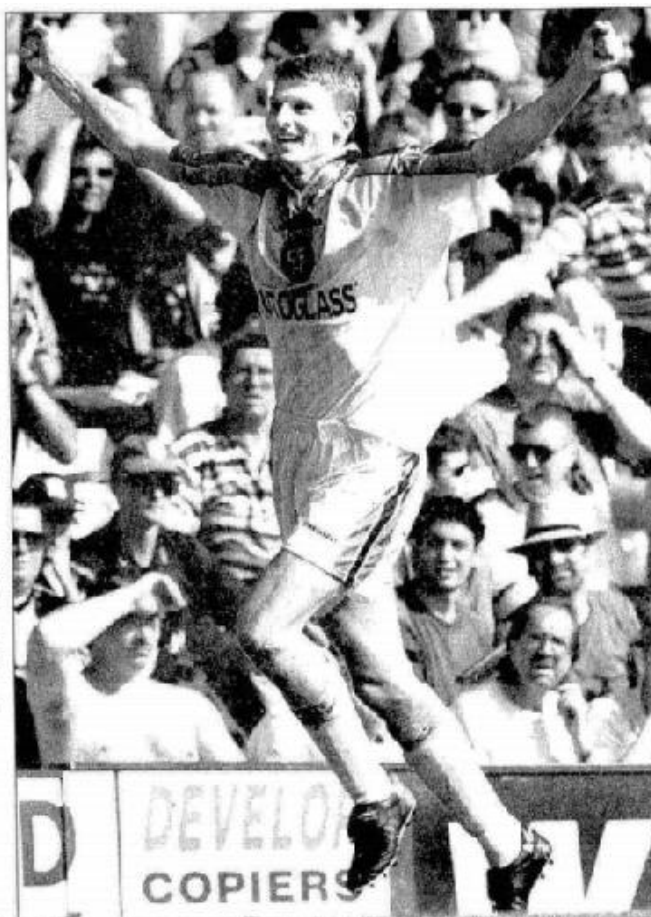
Dublin ble helt

Da Flo hadde gitt Chelsea seieren, kom Coventry tilbake etter en gang var det. Dinn Dublin kom tilbake kampen. Inn satte ballen inn to ganger på de siste åtte minuttene.

– Sterkt å komme tilbake begge ganger. Nå har vi allerede tre poeng mer enn vi trodde på forhånd, sa Soltvedt som tenkte frem mot neste kamp, Arsenal på mandag.

Det blir nok mer slikt like hurtig som rest Chelsea i går.

MÅL-UTDEL: Tore André Flo pleier å scorevord å se av et stort mål i engelsk eliteserie.
Foto: SCAN-FOTO/REUTERS

«Debutkamp med smell» er artikkelens overskrift, og i artikkelens exordium fortsetter journalisten:

To minutter trengte Tore André Flo på å gjøre seg bemerket i Premier League. Så lenge hadde han vært på banen da han stanget inn 2-1 for Chelsea (Aftenposten 10.08.97).

Denne overskriften og innledningen til artikkelen er mettet med patos. Overskriften kan tolkes på flere måter. Den kan spille på at Tore Andre Flo smalt til i sin debut for Chelsea, men den kan også tolkes dit at journalisten ser på det som at Chelsea gikk på

en smell når de tapte mot Coventry. At journalisten senere i artikkelen skriver: «*Trond Egil Soltvedt og Coventry overrasket ved å slå Chelsea i serieåpningen(...)*» er med på å bygge opp under den siste tolkningen. Det er også mulig at journalisten selv har vært klar over denne tosidigheten, og at det er nettopp derfor overskriften er blitt slik.

I omtalen av Flo i begynnelsen av denne artikkelen benytter Jan-Erik Jakobsen seg av begrepet «å stange» når han omtaler headingen som førte til målet til Flo. Dette er et kraftfullt uttrykk som bygger opp det Flo gjorde. Senere i artikkelen beskriver han målet med innlevelse når han skriver: «Flo hang i luften og stanget inn Chelseas 2-1-mål». Her bruker han å henge som en metafor som er med på å gjøre beskrivelsen av hendelsen enda mer dramatisk for leseren. Denne beskrivelsen er med på å styrke den prestasjonen Flo gjorde ytterligere.

Når journalisten skal omtale Trond Egil Soltvedt, så gis ikke hans eller Coventrys prestasjon mye ros (til tross for at de til slutt vant 3-2). Det fokuseres gjennom hele artikkelen mest på Chelsea, og de de presterte, eller rettere sagt ikke presterte. Her støtter journalisten seg på en uttalelse fra Soltvedt, som toner ned sin egen prestasjon i kampen, sammen med sitt eget lags.

Journalisten benytter også muligheten til å styrke saken til en annen nordmann, Frode Grodås, som satt på benken til Chelsea hele kampen, når han omtaler Coventrys første mål som en keepertabbe. Her er det tydelig at journalisten antyder at med Grodås mellom stengene ville Chelsea unngått dette baklengsmålet.

I artikkelens conclusio så har journalisten tatt med et sitat fra Soltvedt der han sier: «*(...)Nå har vi allerede tre poeng mer enn vi trodde på forhånd.*» Dette spiller igjen tilbake på artikkelens overskrift, og det blir mer tydelig at Chelsea, og Tore Andre Flo, her gikk på en smell mot Trond Egil Soltvedt og hans Coventry. Helt til slutt i avslutningen nevner journalisten at Coventrys neste motstander er Arsenal, og at de nok ikke blir noen enklere motstander enn Chelsea.

Når man skal oppsummere denne artikkelen, så kan man si at journalisten forsøker å bygge opp Tore Andre Flo, og den prestasjonen han har gjort i denne kampen. Dette er noe som journalisten lykkes med. Når det gjelder omtalen av Coventry og Soltvedt, så

virker det som om seieren, i Jan-Erik Jakobsens øyne, kom etter en god porsjon flaks, og at Coventry nok ikke er av de sterkeste lagene i den engelske ligaen.

5.3.8 Oppsummering av perioden

Hvis vi skal oppsummere analysen av artikler fra denne tidsperioden og se dem i forhold til den konteksten de er skrevet i, så kan vi se igjen et mønster i artiklene.

Omtalen av utenlandsproffene fra denne perioden bærer preg av heltedyrkelse, der utenlandsproffene blir omtalt i store bokstaver. De blir fremstilt som topptrente idrettsutøvere, som har arbeidet hardt for å komme dit de er i dag.

De blir av journalistene presentert som sine lags beste spillere, og avgjørende for utfallet av kampene. Dette kan ses på som at de har gjort noe ekstraordinært, samtidig som det at de har oppnådd å bli proffer i utlandet, eller de prestasjonene de har gjort på landslaget, også kan ses på som noe ekstraordinært. Samtidig så viser de beskjedenhet når de får uttale seg i media. Dette ser man eksempler på i flere av artiklene.

I den første artikkelen er Erland Johnsen en av sitt lags beste da han hjelper Chelsea til en pokal, og blir første nordmann med pokal på Wembley. Dette er en stor prestasjon. I den andre artikkelen er Thorstvedt ansvarlig for at Tottenham unngår et enda større tap, men er etter kampen ydmyk og sier han burde prestert bedre. Lars Bohinen blir gitt ansvaret for at Nottingham Forests form har snudd, noe som er en ekstraordinær prestasjon. Mens Jan Åge Fjørtoft er toppscorer i ligaen, selv om han spiller på et nedrykkstruet Swindon-lag, noe som også er en stor prestasjon, samtidig som han blir presentert som svært hardtarbeidende og ydmyk ovenfor situasjonen. Ole Gunnar Solskjær reddet poeng for sitt United, men fokuserte etter kampen på at han burde prestert bedre, og Tom Kåre Staurvik var strålende når hans klubb NAC Breda slo Ajax i hans debutkamp, men insisterte på å være ydmyk ovenfor sin tidligere arbeidsgiver Rosenborg.

6. Avslutning

6.1 Konklusjon

Målet med denne oppgaven har vært å undersøke hvordan avisene har skrevet om de norske spillerne som valgte å ta steget ut av landet for å spille profesjonell fotball, og om det er mulig å se en forandring i denne omtalen.

Gjennom analysene som presenteres i denne oppgaven, har jeg forhåpentligvis klart å finne svar på problemstillingen som ble lagt frem.

Hvordan har norske utenlandsproffer i fotball blitt omtalt i norske aviser?

For å begynne med det generelle som har blitt undersøkt i analysen i denne oppgaven, så skal vi se på hvordan de norske utenlandsproffene har blitt omtalt i avisene.

Det som har kommet frem her, etter å ha undersøkt de tre periodene, er at de norske utenlandsproffene generelt blir positivt omtalt i de norske avisene. Spillerne blir gitt kritikk og sin del av ansvaret for dårlige resultater når det forekommer, men selv ved omtale som i utgangspunktet har en negativ vinkling, så er denne negative delen av omtalen mild i intensitet. I hvert fall når den blir sett i forhold til hvor sterk den positive omtalen er, når resultatene går riktig vei. Dette mønsteret ser ut til å være det samme, uavhengig av om de profesjonelle spillerne var del av landslaget, og uavhengig av landslagets prestasjoner.

Videre ser det ut som om de norske journalistene er ute etter å styrke utenlandsproffenes etos, og de lykkes til en stor grad med å gjennomføre dette.

Bakgrunnen for dette mønsteret kan ligge i nasjonalfølelsen, og det faktum at en nordmann i utlandet er fortsatt en nordmann, uavhengig om han kan representere sitt landslag eller ikke.

Her kan det se ut som at det faktum at de som valgte å bli profesjonelle fotballspillere ikke fikk lov til å spille på landslaget i den første perioden ikke har hatt spesiell innvirkning på omtalen i avisene, og det ble sett på som en stor prestasjon å bli utenlandsproff i fotball.

Hvilke retoriske verktøy benytter journalistene seg av?

Gjennom analysen av de forskjellige tekstene fra de forskjellige periodene, så er det tydelig at sportsjournalistikken er full av følelser. Helt fra den første perioden, og gjennom de to andre periodene, blir det brukt mange forskjellige språklige verktøy for å fenge leseren og kapsle dem inn i det som blir skrevet.

Metaforen er et mye brukt verktøy i de dataene jeg har analysert. Det finnes eksempler på bruk av metaforer i alle tre periodene, men det er i den siste perioden, fra 1990 til 2000, at denne bruken forekommer ved flest anledninger. Denne utviklingen ser man også generelt i forhold til bruken av språklige grep og verktøy i avisartiklene.

Årsaken til denne utviklingen ligger mest sannsynlig i avisenes behov for å konkurrere. I løpet av tidsperioden denne oppgaven spenner over, har det foregått en voldsom utvikling av kommunikasjon gjennom andre typer massemedia. Der avisene i den tidligste perioden, og til dels i den andre perioden, var publikums eneste informasjonskanal når det gjaldt utenlandsk fotball, så kunne man etter at NRK begynte sine sportsrevy-sendinger tidlig på 60-tallet (VG, 23.09.1960) se opptak og høydepunkter fra fotballkamper i sportssendinger på tv, og litt senere følge kamper live på tv. Da måtte avisene ty til et mer fargerikt språk for å beholde sine lesere. Denne endringen i avisenes konkurranseforhold har også hatt betydning for oppgavens hovedproblemstilling, og er derfor også diskutert i neste del av avslutningen.

Det kan også stilles spørsmål omkring hvor mye journalistene faktisk tenker over bruken av retoriske verktøy når de skriver sine artikler. Bruker de det bevisst, eller er det en ubevisst del av det språket journalistene bruker?

Kan man se endringer i norske avisers omtale av norske profesjonelle fotballspillere i utlandet?

Dette var oppgavens hovedproblemstilling, der jeg valgte å analysere tre perioder i historien, for så å sammenligne periodene, og se om det hadde forekommet noen endringer i hvordan avisene omtalte utenlandsproffene.

Hvis man kun ser på hvordan journalistene har omtalt spillerne i sine artikler, så kan man, som nevnt tidligere, ikke se at det har vært noen store forandringer i denne omtalen.

Hvis man derimot ser på artiklene i forhold til den konteksten de er skrevet i, så er det

mulig å se en forandring gjennom de tre tidsperiodene.

I den første perioden ser man at journalistene i sine artikler om utenlandsproffene setter tilværelsen som fotballspiller i Norge opp mot tilværelsen som fotballspiller i utlandet. I denne sammenligningen blir fotballen i Norge fremstilt som mer behagelig og varm, og ikke så kynisk og utnyttende som den utenlandske proffotballen. Her er det mulig å spekulere i om denne glorifisering av det hjemlige fotballiv muligens kan knyttes opp mot den nasjonalfølelsen som blomstret i Norge i etterkrigstiden.

I den neste perioden jeg valgte å analysere, så kan man finne et økt fokus på landslaget i artiklene som omtalte utenlandsproffene. Dette kan sees på som en naturlig konsekvens av et de profesjonelle fotballspillerne nylig har blitt tillatt å spille på landslaget igjen.

Videre ser man også i artiklene en type underliggende aksept for at de norske utenlandsproffene ikke kan skape mirakler, og at det er begrenset hvor mye de kan gjøre for det norske landslaget. I min analyse har jeg kalt dette for «menneskeliggjøring» av utenlandsproffene. Her kan man igjen spekulere i om de bakenforliggende grunnene til at journalistene vektlegger denne «menneskeliggjøringen», men det synes å skinne igjennom en viss empati fra journalistenes side.

I den siste perioden som har blitt analysert så ser man et noe annerledes mønster. Her blir utenlandsproffene bygget opp som helter i avisene. Spillernes prestasjoner blir skrytt opp i skyene og de blir båret frem på gullstol i artiklene, og beskrevet som toppspillere i utenlandsk fotball. En generell trend fra denne perioden må også sies å være at overskriftene i takt med avisene har blitt mer tabloide. Dette kan, som nevnt tidligere, sannsynligvis knyttes opp mot endringer i avisenes konkurranseforhold. Det er en kjensgjerning at avisene de senere årene har blitt mer kommersielle og mer populistiske, og at ønsket om å forfekte idealer har måttet vike for ønsket om å selge flest mulig aviser.

Alt i alt, så kan det virke som nivået på de norske fotballspillerne i utlandet påvirker måten det blir skrevet om dem i avisene på, og at heltedyrkelsen svinger i takt med prestasjonene, både på klubb og på landslag. Det ser også ut som avisene til en viss grad er selektive i hvem som får mest omtale i avisene, i forhold til hvilken klubb de spiller for.

I fotbollsammenheng er det å være medgangssupporter gjerne assosiert med noe negativt, men sannheten er at gode resultater betyr økt interesse blant publikum, og dette kan omtalen av norske fotballproffer i utlandet se ut til å bære preg av.

6.2 Avsluttende bemerkninger

Målet med denne oppgaven har vært å undersøke forholdet mellom norske aviser og norske utenlandsproffer i fotball. Dette har jeg forsøkt å gjøre gjennom en retorisk analyse. Denne analysemetoden har vist seg å være en veldig vanskelig og ambisiøs analysemetode. I ettertid kan jeg også stille meg spørsmålet om jeg hadde funnet ut det samme ved bruk av andre analysemetoder, og andre analytiske verktøy. Men jeg har brukt de teoriene og den metoden jeg har presentert i oppgaven som grunnlag, og jeg har kommet frem til de resultatene jeg presenterer i konklusjonen. Jeg skal på ingen måte være bastant på at det er dette som er den hele og fulle sannhet, men jeg håper jeg har bidratt til forskningen på området fotball og media, og kanskje jeg kan vekke en gnist hos noen til å ta dette temaet videre.

Litteraturliste

- Amdal, R. (1970, 5. oktober) Hva fotball-ekspertene sier i Haag: Hestad Bedre og bedre. *Verdens Gang*, s. 13.
- Andersen, T.C. (1996, 18. november) Uønsket i Rosenborg – STJERNE-DEBUT i Nederland. *Verdens Gang*, s. 35.
- Andrews, P. (2005). *Sports journalism : a practical guide*. London: SAGE Publications Ltd.
- Bang, T. (2003). *Medier og kommunikasjon - en innføring*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Bazerman, C., & Prior, P. A. (2004). *What Writing Does and How It Does It: An Introduction to Analyzing Texts and Textual Practices*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Berg, B. L. (2009). *Qualitative research methods for the social sciences. Seventh Edition*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Bryne, B., & Wøhni, M. (1993). Spåklege verkemiddel i Norsk sportsjournalistikk. I T. Roksvold(red.), *Sport i avis. 7 analyser av Norsk sportsjournalistikk*. (ss. 19-36). Fredrikstad: Institutt for Journalistikk.
- Bråthen, H. (1970, 25. februar) Harald Berg trives som proff-spiller. *Aftenposten*, s. 17.
- Dahl, H. F. (2010). Aftenposten. I H. F. Dahl, N. E. Øy, & I. Flo, *Norsk Presses Historie. Bind 4. Norske aviser fra A til Å*. (s. 25). Oslo: Universitetsforlaget.
- Dahl, H. F., Øy, N. E., & Flo, I. (2010a). *Norsk Presses Historie. Bind 2. Parti, Presse, og Publikum 1880-1945*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Dahl, H. F., Øy, N. E., & Flo, I. (2010b). *Norsk Presses Historie. Bind 4. Norske aviser fra A til Å*. Oslo: Universitetsforlaget.

- Dahlén, P. (2008). *Sport och medier : en introduktion*. Kristiansand: IJ Forlaget.
- DUTTE HAR MISTET LYSTEN OG ER UTE AV FORM: - Er her bare for pengene.
(1972, 30. september) *Verdens Gang*, s. 33.
- Eggen, S., & Fremstad, J. (1993). Fotballjournalistikken i VG og Dagbladet fra 1960 til 1990. I T. Roksvold(red.), *Sport i avis. 7 analyser av norsk sportsjournalistikk*. (ss. 37-70). Fredrikstad: Institutt for journalistikk.
- Eide, M. (2010). VG. I H. F. Dahl, N. E. Øy, & I. Flo, *Norsk Presses Historie. Bind 4. Norske aviser fra A til Å*. (s. 368). Oslo: Universitetsforlaget.
- En manns-show AV «DUTTE» (1971, 1. november) *Verdens Gang*, s. 17.
- FIFA(2012) *Norway*. Hentet 12. mai 2013 fra
<http://www.fifa.com/associations/association=nor/ranking/gender=m/index.html>
- Football League Full Members' Cup* (u.å.) Hentet 6. mai 2013 fra
<http://www.fchd.info/cups/fullmemberscupsummary.htm>
- Fossum, E., & Meyer, S. (2008). *Er nå det så sikkert? Journalistikk og kildekritikk. 3. utgave*. Oslo: Cappelen Damm.
- Gaasland, R. (1999). *Fortellerens hemmeligheter : innføring i litterær analyse*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Goksøyr, M., & Olstad, F. (2002). *Fotball! Norges Fotballforbund 100 år*. Oslo: Boksenteret.
- Gripsrud, J. (1999). *Mediekultur, mediesamfunn*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hansen, E. (1993, 24. desember) Lars Bohinen Forests julestjerne. *Aftenposten*, s. 13.
- Helland, K. (2003). *Sport, medier og journalistikk. Med fotballandslaget til EM*. Bergen: Fagbokforlaget.

- Hillesund, T. (1994). *Står det noe nytt? : innføring i analyse av aviser og nyheter*. Fredrikstad: Institutt for journalistikk.
- Jakobsen, J-E. (1997, 10. august) Debutkamp med smell. *Aftenposten*, s. 13.
- Jensen, K. B. (2012). The complementarity of qualitative and quantitative methodologies in media and communication research. I K. B. Jensen, *A handbook of media and communication research: Qualitative and quantitative methodologies. Second edition*. (ss. 283-302). Abingdon: Routledge.
- Jensen, K. B. (2012). The humanistic sources of media and communication research. I K. B. Jensen, *A handbook of media and communication research: Qualitative and quantitative methodologies. Second edition*. (ss. 23-49). Abingdon: Routledge.
- Jensen, K. B. (2012). The qualitative research process. I K. B. Jensen, *A handbook of media and communication research: Qualitative and quantitative methodologies. Second edition*. (ss. 265-283). Abingdon: Routledge.
- Kjeldsen, J. E. (2006). *Retorikk i vår tid. En innføring i moderne retorisk teori*. Oslo: Spartacus.
- Kjeldstadli, K. (1999). *Fortida er ikke hva den engang var. En innføring i historiefaget*. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Langholm, D. (1979, 18. juni) Roger Albertsen, Norges dyreste. *Verdens Gang*, s. 25.
- Larsen, P. (1999). Medier og tekster. I P. Larsen, & L. Hausken, *Medievitenskap. Bind 2: Medier - tekstteori og tekstanalyse*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Letting Larssen, M. (2011). *Fotballproff i utlandet. En eksplorerende historisk undersøkelse av Norges utenlandsproffer gjennom tidene*. Masteroppgave ved Norges Idrettshøgskole, Oslo.

- Lea, H., & Nesbø, K. (1993). Fotballdekning i Aftenposten - Tabloid journalistikk i fullformat? I: T. Roksvold(red.), *Sport i avis. 7 analyser av norsk sportsjournalistikk* (ss. 71-100). Fredrikstad: Institutt for journalistikk.
- Meslo, E. M. (2001). *VG og Aftenpostens dekning av Euro 2000 : en kvantitativ og kvalitativ innholdsanalyse av VG og Aftenpostens dekning av Euro 2000*. Masteroppgave ved Norges Idrettshøgskole, Oslo.
- Munthe-Kaas, E.(1950, 27. juli) Per Figveds proffkontrakt. *Verdens Gang*, s. 6.
- Munthe-Kaas, E. (1953, 4. april) Hvem blir de to utlendinger på Lazio-laget? Settes Bredeesen ut til høsten? *Verdens Gang*, s. 11.
- Munthe-Kaas, E. (1958, 9. mai) Den blonde nordmannen var Milans farligste: Bredeesen får god presse. *Verdens Gang*, s. 8.
- Munthe-Kaas, E. (1958, 21. juli) Spiller i Horten i morgen; men det blir lenge til neste gang: Bredeesen verdt en million kroner. *Verdens Gang*, s. 8.
- Munthe-Kaas, E. (1959, 14. desember) 30 000 ROPTE «LEVE BREDESEN» I MESSINA. *Verdens Gang*, s. 12.
- Munthe-Kaas, E. (1960, 23. september) «Sportsrevy» i TV hver søndag. *Verdens Gang*, s. 10.
- Nakkim, F. (1993). *Stang inn! Drillo og landslaget*. Oslo: Aschehoug & Co.
- Nakkim, F. (1996, 26. august) STJERNE-TREFFET. *Verdens Gang*, s. 27.
- Nandrup, E. (1950, 30. oktober) Det er bare Georg Monsen som har hatt lykken med seg. *Sportsmanden*.
- Nandrup, E. (1951, 8. januar) Torgeir Torgersens debut Stades beste mann i går. *Sportsmanden*, s. 1

- Nandrup, E. (1951, 1. februar) Frankrike akkurat nå. *Sportsmanden*, s. 4.
- Norge Menn Senior A (2012) Hentet 11. mai 2013 fra
<http://www.fotball.no/System-pages/TabellTermin/?tournamentId=39899>
- Odiin, R.A.(1977, 18. oktober) HALLVAR helgens mann i Nederland. *Verdens Gang*, s. 17.
- Olsen, E., Scheie, A., Jorsett, P., & Ulseth, O. (1997). *Landslaget. Det norske landslagets historie*. Oslo: J.M. Stenersens Forlag.
- Pettersen, P. (1978). *Idrett og presse*. Hovedfagsoppgave ved Norges Idrettshøgskole, Oslo.
- Premier League (2013) *Claus Lundekvam*. Hentet 30. mai 2013 fra
<http://www.premierleague.com/en-gb/players/profile.career-history.html/claus-lundekvam>
- Rekdal, K. (2012). *Mitt liv som I*. Oslo: H. Aschehoug & Co.
- Roksvold, T. (1981). *Holdninger i avisenes fotballreportasjer : ein studie i språkbruk*. Hovedfagsavhandling ved Institutt for Journalistikk, Fredrikstad.
- Roksvold, T. (1993). Sportsjournalistikk som mytisk liturgi. I T. Roksvold(red.), *Sport i avis. 7 analyser av norsk sportsjournalistikk*. (ss. 101-122). Fredrikstad: Institutt for journalistikk.
- Silverman, D. (2001). *Interpreting qualitative data. Methods for analysing talk, text and interaction. 2nd edition*. London: SAGE Publications Ltd.
- Store Norske Leksikon(2013a) *Aftenposten*. Hentet 28. mai 2013 fra
<http://snl.no/Aftenposten>
- Store Norske Leksikon (2013b) *Amatøridrett*. Hentet 18. mai 2013 fra
<http://snl.no/amat%C3%B8ridrett>

Store Norske Leksikon (2013c) *Profesjonell*. Hentet 18. mai 2013 fra
<http://snl.no/profesjonell>

Store Norske Leksikon (2013d) VG. Hentet 28. mai 2013 fra
<http://snl.no/VG>

Svegaarden, K.E.(1994, 28. desember) ÅRETS MÅL! *Verdens Gang*, s. 30.

Sveum, J-E. (1990, 26. mars) Historiske Johnsen. *Aftenposten*, s. 28.

Thagaard, T. (2009). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode. 3. utgave*. Bergen: Fagbokforlaget.

The Heysel Tragedy (2002) Hentet 6. mai 2013 fra
http://www.lfconline.com/sngl/edb3/heysel_tragedy_section/index.shtml

Thore (1975, 8. august) Roger Albertsen mot debut i Nederlandsk toppfotball.
Aftenposten, s.19.

Thoresen, T-E. (1991, 2. desember) Thorstvedt i hardt vær. *Aftenposten*, s. 20.

Vagle, W. (1993). *Tekst og kontekst : en innføring i tekstlingvistikk og pragmatikk*.
Oslo: Cappelen.

Vinje, E. (1995). *Tekst og tolking : innføring i litterær analyse*. Oslo: Gyldendal.

Von der Lippe, G. (2010). *Et kritisk blikk på sportsjournalistikk : medier og idrett i en globalisert verden*. Kristiansand: IJ Forlaget.

Wale, T. (1997). *Innføring i journalistikk*. Fredrikstad: Institutt for Journalistikk.